

B. N. C.
FIRENZE
1094
1

ADDITIONES
AD MANUALE
EPISCOPORVM

Auctore
BARTHOLOMAEO GAVANTO
MEDIOLANENSI,

Congr. Cler. Regul. S. Pauli, & S. Rituum
Congreg. Consultore.

*Cum Bullis, & Decretis Sedis Apostolica, quae in usu
frequentiori sunt, & prae manibus Episcoporum
iccirco haberi debent.*

CVM PRIVILEGIO:

VENETIIS, APVD IVNTAS:
M. D. C. X. X. V.

CÆSARI MONTIO

Ex omnibus Romanæ Aulæ Muneribus,

Paulo V. Gregorio XV. Urbano VIII. PP. MM.

Signaturæ vtriusque Referendario,

Sacræ Consultationis Prælato,

Romanæ, & vniuersalis Inquisitionis

Consultori, Affessori,

Ad propagandam Fidem Consiliario,

In Regno Neapolitano, & Hispanica Monarchia

Ad Regem Catholicum grauissimis de rebus

Semel, & iterum Nuncio,

CÆSARI

In sustinendis Ecclesiasticæ Hierarchiæ Dignitatibus

Vaticanæ Purpuræ Cardinalatu,

Ecclesiæ Antiochenæ Patriarchatu,

Patriæ Metropolis Archiepiscopatu,

Non tàm gentilitij stemmatis aggestis Montibus,

Quàm virtutum omnium cumulis conseruatis,

† 2 MON-

MONTI

Ob auitæ nobilitatis splendorem, Caucaſo,
Ob animi pacati tranquillitatem, Olympo,
Ob flagrantiffimam in gregem caritatem, Ætnæ,
Ob Patriæ votum, SEPTIMONTIO,

Eminentiffimis hiſce verticibus additionē fieri ſummā
deſiderans,

Additiones ad Manuale Episcoporum

Don Bartholomæus Gauantus

D. D. D.

IN

INDEX TITVLORVM.

A Bbas.	pag 1	<i>Campana.</i>	6
Altare.	2	<i>Canonicatum collatio.</i>	6
Anulus.	2	<i>Canonicatum possessio.</i>	6
Archidiaconus.	2	<i>Canonicorum refectoria.</i>	9
Archiepiscopus.	2	<i>Canonicorum distributiones.</i>	7
Archimund.	2	<i>Canonicorum munera in cho-</i>	
Beatorum cultus.	3	<i>ro.</i>	8
Benedictio.	3	<i>Canonicorum munera erga</i>	
Beneficiorum collatio.	4	<i>Episcopum.</i>	9
Beneficiorum Parochialium		<i>Capitulum.</i>	11
promissio.	4	<i>Capituli auctoritate.</i>	12
<u>Beneficiorum pluralitas.</u>	4	<i>Capitulum sede vacante.</i>	12
<u>Beneficiorum resignatio.</u>	4	<i>Ceremoniale Episcoporum.</i>	
<u>Beneficiorum permutatio.</u>	5	13	
<u>Beneficiorum vacatio.</u>	5	<i>Clericus.</i>	13
<u>Beneficiorum unio.</u>	5	<i>Clericus concubinaris.</i>	15
<u>Beneficiorum mutatio.</u>	5	<i>Coadiutor Episcopi, & alio-</i>	
<u>Bona Ecclesiastica.</u>	5	<i>rum.</i>	15
		<i>Con-</i>	

Concilium Provinciale .	16	Irregularitas .	22
Concio sacra .	16	Iudex synodalis .	22
Confessarius .	16	Ius patronatus .	22
Confirmatio. In calce Operis.		Legatum .	22
Confraternitates .	ibid.	Legatus .	23
Conseruatores .	ibid.	Librorum editio .	23
Decima .	ibid.	Limina Apostolorum .	23
Doct̃or .	16	Litteræ dimissoriae .	23
Doctrina Christiana .	16	Litteræ testimoniales ordi-	
Ecclesia .	16	num .	23
Ecclesia collegiata .	17	Locorum piorum cura .	23
Ecclesia consecratio .	17	Matrimonij Denunciationes .	
Ecclesiarum reuerentia .	17	24	
Episcopus .	17	Matrimonij celebratio .	24
Examinatores .	17	Missæ .	24
Exempti .	17	Missæ Parochialis .	25
Exequiæ .	17	Missæ Conuentualis .	25
Familiaris Episcopi .	18	Monialium clausura .	25
Festi dies .	19	Monialium collocutio cum ex-	
Filij clericorum illegitimi .	19	teris .	26
Fori priuilegium .	19	Monialium receptio .	26
Forum Episcopale .	19	Monialium nouitiarum ali-	
Functiones Episcopales .	20	menta .	26
Hermaphroditus .	21	Monialium professio .	26
Hora Canonica .	21	Monialium leges communes .	
Ieiunium .	21	26	
Immunitas Ecclesiastica .		Monialium officiales .	27
21		Monialium conuersæ .	27
Indulgentiæ .	21	Monialium cura spiritalis .	
Inquisitionis S. Officium .	22	28	

Nun-

Nuncius Apostolicus.	28	Regularium iura in ordine ad	
Oblationes.	28	Moniales.	35
Oratio publica.	28	Residentia.	35
Ordo in genere.	28	Seminarum clericorum.	35
Ordines maiores.	29	Sepultura.	35
Parochia.	29	Sodomia.	36
Parochorum Residentia.	29	Subsidium charitativum.	36
Parochorum mixta.	29	Theologalis Prabenda.	36
Pestis.	30	Vicarius Capitularis.	37
Precedentia.	30	Vicarius Foraneus.	37
Processio.	32	Vicarius Generalis.	37
Protonotarij.	33	Vicarius perpetuus.	37
Punctor.	33	Violentia manus in clericum.	
Quarta funeralium.	33	37	
Referendarij.	34	Visitatio Episcopi.	38
Regularium iura sub Episco-		Visitatio circa Canonicos ex-	
pis.	34	pros.	38

Errata in Additionibus.

Pag. 1. col. 1. lin. 17. pauiorem l. ge pauciozem.

2. col. 1. l. 27. Monachum Monasteria.
ibid. impediendi ingrediendi.

col. 1. l. 35. sigillorum sigilloque.

4. col. 1. l. 2. 12. 23.

5. col. 1. l. 32. 27. 2.

l. 32. 2. 27.

6. col. 2. l. 16. 2. c. 22. l. 3. c. 2.

7. col. 1. l. 32. 1329. 1629.

l. 45. 1603. 1604.

8. col. 1. l. 9. consuetudo consuetudine.

10. col. 1. l. 1. censuerit consuevit.

25. col. 2. l. 10. 1612. 1615.

28. col. 2. l. 9. Ian. Iunij.

l. 43. Falc. Felix.

30. col. 2. l. 6. eodem sedem.

31. col. 1. l. 32. oratio omnino.

35. col. 2. l. 17. Ian. Iunij.

37. col. 1. l. 10. expedire expendere.

38. col. 2. l. 39. coram contra.

39. col. 1. l. 41. eod. l. Congr. Rit.

34. col. 2. l. antep. seniores certiores.

35. col. 1. l. 13. Iun. 1592. Iulij 1610.

Pag. secunda pag. 6. circuncione l. erectione.

ADDITIONES

Ad Manuale Episcoporum

P. BARTHOLO. GAVANTI

Congreg. Cler. Regul. S. Pauli.

Abbas.

- 1 Debet incidere in Ecclesia in habitu decenti, & non camerali. Congreg. Rit. 9. *Maj.* 1609.
- 2 Non debet associari ex sua domo, nec excipi, cum ad Pontificaliter celebrandum vadit: quia cærimoniale non comprehendit in hac casu. Abbates. *eod.* 11. *Decemb.* 1613.
- 3 Abbates Montis Cassini, S. Trinit. cauensis, S. Michaelis de Valuenere, Vallis Umbrosæ, Generalis cœlestionum, possunt gestare mozettum, mantelletum, & birretum clericale, & pileum more Prælatorum, ex cõstit. Pauli V. 9. *Dec.* 1606.
- Item Generalis Montis Virginis. Congreg. Rit. 9. *Maj.* 1606.
- Item Abbas S. Andreæ Vercellen. ubique, etiam præfente Episcopo, potest deferre mozettum. *eod.* 30. *Martij.* 1621.
- 4 Abbas Canon. Regular. Lateranen. potest deferre baculum in processionibus suarum Ecclesiarum, extra easdem. in lib. priuil. eorundem. pag. 214. *ad Urbano III.*
- 5 Possunt Abbates insignia Pontificalia deferre in Ecclesia excepta, licet priuilegium dicat: in suo Monasterio Pacian. de probat. l. 2. c. 28. num. 40. quando vsus eorum fuit simpliciter concessus. *ibid.* n. 41. non autem extra Monasterium sine licentia ordinarij. *ibid.* num. 42.
- 6 Omnino sine licentia ordinarij non possunt extra proprias Ecclesias uti Mitra & Baculo. Congreg. Rit. 17. *Iulij.* 1604. 2. *Aug.* 1631. ubi, neque cum licentia ordinarij. *At 6. Decib.*

1631. vsus eorum concessit de licentia ordinarij. Vide *Barbosi. de iure Eccles.* l. 1. c. 17. n. 59.
- 7 Negatur Abbatibus habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem absolutio, & dispensatio concessa Episcopis à Conc. Trid. *sess.* 24. c. 6. decimus refert Garz. de benef. p. 7. c. 11. n. 13. & 17. cum DD. apud *Barbosi. de iure Eccles.* lib. 1. c. 17. n. 98.
- 8 Abbati exempto collegiatæ secularis habenti iurisdictione ordinariam, & quasi Episcopalem, non licet ad puniorem numerum, etiam ex iusta causa, reducere canonicos; sed hoc spectat ad Episcopum, cum consensu tamen Capituli, si illa collegiata est insignis. decimus refert Garz. de benef. p. 12. c. 2. n. 75.
- 9 Abbas commendatarius habens iurisdictionem quasi Episcopalem in suo territorio separato potest dispensare sup illegitimitate ad quatuor minores ordines. Cong. conc. 18. *Nov.* 1628. apud *Barbosi. de iure Eccles.* l. 1. c. 17. n. 111.
- 10 Abbas alicuius Abbatie exemptæ non potest in ea ordines conferre, licet sit Episcopus; secus, si Abbatia est nullius, quia habet populum. *eod.* 8. *Aug.* 1621. apud *eundem. ibid.*
- 11 Abbates quando plures sunt in eodem loco habentes clerum distinctum, debent in processionibus incedere, quisque cum suo clero, & in suo loco. Congreg. Rit. 19. *Ian.* 1613.
- 12 Abbas Ecclesiæ secularis exemptæ potest assumere suos canonicos ad fibi assistendum. *eod.* 7. *Febr.* 1604. dum scilicet diuinis interest, & absente Episcopo.

- 13 Non potest synodu n celebrare nisi habeat Dioecsim. *Congr. conc. 17. Aug. 1626.*

Altare

- 1 Altaria de iurepatronatus sine dote, parametis &c. statuto breui termino dotentur, ornenturque à patronis, alioquin iure suo priuentur hi, & ea demoliantur. *Congr. Episc. 16. Ianuar. 1604.*
- 2 In Ecclesia non consecrata nō est Altare consecrandum sine Papæ auctoritate. *Barbosi de iure Eccles. l. 2. c. 7. num. 12.*
- 3 Episcopo requisito his, aut ter à Mēdicatibus pro consecratione suorum Altariū, & renuente, possunt ijadire quemcūque Episcopum, ex concess. Sixt. IV. quæ nō est reuocata in Trid. *Emm. Rodr. in add. sum. tom. 3. c. 19. num. 1.*
- 4 Sede vacante Episcopali potest vicinior Episcopus consecrare dicta Altaria. *Idem ibid.*

Anulus.

- A B Episcopo gestandus in indice dextræ manus. *Isidor. Moscon. de maiest. mil. Eccl. lib. 1. par. 1. c. 8.*

Archidiaconus.

- 1 Si est prima dignitas, debet facere officium presbyteri Assistentis, si est Sacerdos. *Congr. Rit. 10. Ianuar. 1609: & recusans est cogendus poenitis, & censuris. ead. ibidem. c. 28. Maij. 1616.*
- 2 Non potest assistere Episcopo in habitu prelatitio, non choralis, licet sit Protonotarius. *ead. 6. Martij. 1610.*
- 3 Archidiaconus, qui sustinet baculum Episcopi, debet incensari post Diaconos assistentes. *ead. 28. April. 1607. quāuis sit primus. ead. 19. Ian. 1608.*
- 4 Vni est in Assistentia apud Episcopum, etiam extra Ecclesiam Cathedralem, censetur præsens in choro. *ead. 15. Mart. 1608.*

dralem, censetur præsens in choro. *ead. 15. Mart. 1608.*

- 5 Visitans iura sua præbendæ non amittit distributiones, decimam referunt DD. *apud Barbosi. de canon. c. 3. n. 15.*
- 6 Visitans aliam Ecclesiam non suam, in Dioecesi amittit. *DD. ibid.*
- 7 In funeribus cedit locum Archipresbyter deferenti stola. *Congregat. Rit. 4. Maij. 1613.*

Archiepiscopus.

- 1 Non desert crucem in visitatione Nunciij Apostolici. *Congr. Rit. 9. Mart. 1593.*
- 2 Debet rogare Nunciū vt suo populo benedicat, qui hoc remittat deinde Archiepiscopo. *ead. ibid.*
- 3 Archiepiscopus translatus ad Episcopalem Ecclesiam potest retinere nomen, seu titulum Archiepiscopi, non crucem, neque pallium. *eadem. 16. Octobr. 1604.*

Archium.

- 1 IN Archiuio Episcopali hæc asseruanda, ex Decreto S. Congr. Conc. Trid. Processus & acta ciuilia, criminale, & mixta facta in foro Episcopali. Sententiæ in iisdem, causis late compositiones cum reus inquisitis. Præcepta, & Decreta quæcumque inter personas Ecclesiasticas, aut etiam laicas in causis spiritualibus, vel alias ad forum Ecclesiæ pertinentes. Edicta cuiusvis generis. Statuta, & ordinationes Ecclesiarum. Mandata procuratorum pro negotijs episcopalibus. Scripturæ mulctarum, & poenarum item supplicationum, & Absolutionū. Acta synodi. Visitaciones Ecclesiarum, Monasteriorum, & piorum locorum cum Decretis. Registra Bullarum Apostolicarum ad eandem cuiam directarum.

Colla-

Collationes, & institutiones beneficiorum, eorumque concursus, & remissiones, ac permutationes, & scripturæ omnes beneficiales.

Instrumenta traditionis possessionis eorumdem erectiones Parochialium, beneficiorum, capellaniarum, & fondis baptismalis.

Acta cognitionum, canonizationum, personarum, tam Ecclesiasticarum, quam laicorum, seu mixtarum.

Scripturæ concernentes executionem, dispensationum matrimonialium, & aliarum litterarum Apostolicarum.

Remissiones denunciationum, divorcia, & alia scripturæ matrimoniales.

Explorationes voluntatum Novitiarum, licentiæ profutendi, & alia huius generis scripturæ ad Moniales spectantes.

Interpositiones auctoritatis, & decreti in renunciatione novitiarum, & alienationibus aliarum personarum fori Episcopalis, & instrumenta dotis monialium.

Licentiæ accedendi ad monialium Monachum, aut in ea impediendi.

Scripturæ consecrationis Ecclesiarum, altarium, cœ neteriorum, campanarum, &c.

Item professionis Fidei.

Item visitationis liminum.

Scripturæ ordinationum, & collationis chrismatis.

Monitoria ad finem revelationis.

Approbationes confessoriorum, & curatorum.

Dimissoria, & commendatitiæ.

Licentiæ pro Parochiis, canonicis, & alijs clericis abscedendi à Diœcesi cum litteris testimonialibus.

Erectionis seminarij.

Locationis in emphyteusim bonorum Episcopatus, feudaltum eiusdem mœsæ, & aliorum beneficiorum.

Hæc ex litteris ad Episcopum commensam 18. Dec. 1626.

Adde Inuentaria bonorum Ecclesiasticorum immobilium, & mobilium totius Diœcesis.

Beatorum cultus.

1 Non prius inquirat Episcopus generaliter supervitæ sanctitate, alicuius, quam particulariter de illius virtutis eminenti gradu, aut peculiari aliquo miraculo præcedat famæ comprobatio, prout prudentiæ Episcopi magis expedire videbitur. *ex Decr. Congr. Rit. 12. Mart. 1632.*

2 Impedito verè Episcopo, cuius oneratur in hac re conscientia, potest delegari Vicarius Generalis, vel alius in dignitate Ecclesiastica constitutus, qui cū alijs ad minimum duobus doctis viris, vno Theologo, & altero graduato, vel licentio in iurē Canonico rem totam peragere debet, ita ut omnia sua nomina subnotent post subscriptionem cuiuscunque testis, antequam discedant à loco examinis. *ibid.*

3 Testes omnes quæcumque habent, explanate, & per extensum deponat, nec se referant ad attestaciones redditas, neque eis recitentur, quæ alijs ipsi deposuerunt. *ibid.*

4 Secreto retineantur acta completa, præstito etiam iuramento Notarijs, & testibus, se nemini promulgaturos quicquid ipsi scripserint, seu deposuerint, vel de quibus interrogati fuerint. *ibid.*

5 De his actis certior reddatur sumus Pontif. & ea authentica transcripta, sigillorum obsignata quæ primum mittantur ad S. Rituum Congregat.

6 Originali eodem modo consignata, & in capsa clausa pluribus clauibus, quæ diuersis arbitrio Episcopi custodiendæ tradantur, in Archæio Episcopali conferuntur. *ibid.*

Benedictio.

1 Potest Episcopus extra suam Diœcesim in Mula benedicere cum y. Sit nomen Domini, &c. *Barboss. de iur. Eccl. l. 1 c. 12. n. 26.*

2 Benedictio coniugalis non potest fieri.

A 2 ri.

ri, nisi inter Mistrarum solemniam .
Congr. Conc. 12. Iulij 1630.

Beneficiorum collatio.

1. **P**relato, qui haberiis conferendi beneficia, negligente collatione, ea deuoluitur ad Episcopum tanquam ad proximum superiorem . *DD. apud Barboss. de iure eccl. l. 3. c. 13. n. 109.*
2. Notamen, sede vacante, ad capit. *ib.*
3. Eadem deuolutio accidit, si Regulares negligentes sint in conferendis suis beneficijs, nimirum ad Episcopum loci, ubi sunt beneficia. *ibid.*
4. Item si capitulum negligat. *ib. n. 110.*
5. Si Episcopus negligat ea beneficia conferre, quæ ad eum spectant proprio quodam iure, non autem iure specialia, aut deuoluto, tunc ad capitulum fit deuolutio, & in secundo casu, ad superiorem Episcopum. *ibid. n. 111.*
6. Nisi Episcopus sit exemptus, & Romano Pontifici immediate subiectus quo casu ad Papam deuoluitur collatio. *ibid. n. 112.*
7. Potest Episcopus dispensare, ut quis retineat beneficium obtentum tempore excommunicationis, quia non est reseruat. Papa hæc dispensatio: nisi Episcopus scienter illi contulerit. *ibid. num. 143.*
8. Excluditur ab obtinendis beneficijs suspensus ab officio, vel beneficio. *ibid. num. 144.*
9. Interdicti personaliter, irregulares, sodomitæ, aleatores, bigami, & alij. *ibid. an. 145. ad 163.*
10. Filius legitimus clerici non potest obtinere beneficium immediate, quia habuit Patrem, sine dispensatione, decem referunt *DD. ibid. n. 161.*

Beneficiorum Parochialium prouisio.

1. **C**ongrua portio Vicario assignanda ex *Trid. sess. 24. c. 18.* intelligitur arbitrio Episcopi, decem refert *Garz. de ben. par. 2. c. 2. n. 15.*

2. Duorum aureorum aiunt singulis mensibus. *DD. apud Barboss. de off. Parochi. p. 1. c. 2. n. 35.*

3. Et n. 36. docet, casu, quo Vicarius concurrat, & eligatur ut magis idoneus, debet statim cessare ab exercitio curæ animarum.

4. **O**nera deducenda in Parochiali, vt centum scuta remaneant libera pro Rectore, sunt onera necessaria, & ordinaria, capellani, clerici, candelarii in festo Purific. B. V. manutiones sacristiæ, cathedratici, Prædicator, Visitationis Episcopi, organi, ceræ, hostiarum, vini, olei, iudicis ordinarij. Rota sæpius apud eundem *Barboss. loco cit. p. 3. c. 12. n. 18. 19.*

Beneficiorum pluralitas.

1. **C**apellæ plures in eodem Altari sub eadem inuocatione cum diuersis oneribus Mistrarum, quæ antiquitus conferebantur pluribus clericis, non possunt retineri hodie ab vno sine dispensatione Apostolica. *Congr. Conc. 17. Aug. 1630.*
2. Incompatibiles plurium beneficiorum sequitur ex retentione, non ex consequutione; & ideo valet collatio tertij beneficij ab Episcopo ultra duo insufficientia, non autem retentio sine facultate Apostolica, decem refert *Barboss. de iur. Eccl. l. 3. c. 13. num. 189.*
3. Si retineantur per triennium, vacant omnia. *ibid. n. 190.*
4. Immo, si ultra sex menses, vacant omnia. *ibid. n. 191.*
5. Neque regula de triennali possessione iuuat. decem refertur. *ibid. num. 194.*

Beneficiorum resignatio.

1. **I**ntra mensem resignatio debet expediti, hoc est, admissio, seu reiectio eiusdem: collatio vero fiat prout de iure communi. *Barboss. de iur. Eccl. l. 3. c. 15. num. 113.*

2. Publi-

2. Publicatio Resignationis fit breuibus verbis, non legendo totam Bullam, nec eam datam. *DD. cum Barbofs. ibid. num. 195.*
3. Facta in choro, non in Ecclesia, est nulla. *ibid.*
4. Ad valas fufficit simplex carta, in qua significetur totum negotium Resignationis. *ibid.*
5. Sufficit ad vnam portam Ecclesie fieri. *ibid.*
6. Et Notarius referat, se fecisse iuxta formam constit. *Greg. XIII. ibid. num. 196.*
7. Non publicanti regula de triennali possessione non prodest, imo nec decennalis possessio. *ibid. n. 197.*
8. Probatio de non facta publicatione ad effectum, vt vacet beneficium, incumbit inspectanti, vt vacet. *ib. n. 199.*

Beneficiorum permutatio.

1. Non potest fieri permutatio beneficii cum pensione, quam habet aliter super alio beneficio. *DD. cum Barbofs. de iur. Eccl. l. 3. c. 15. num. 179.*
2. Neque cum pacto coram Episcopo, vt alter soluat omnes expensas ad vtramque Bullam necessarias. *ibid. num. 180.*
3. Neque beneficia inaequalia, addita pensione, aut alia re pretio aestimabili, permutari possunt, probabilius, & tutius. *DD. apud Barbofs. ibid. n. 181.* Vide Manuale nostrum in hoc titulo. *num. 9.*

Beneficiorum vacatio.

1. Vacat beneficium, si electus intra mensem a tempore electionis ei praesentatus, vel a tempore sibi praestituto, non consenserit electioni de se factae. *DD. cum Barbofs. de iur. Eccl. l. 3. c. 14. num. 26.*
2. Item si electus intra tres menses post

- consensum electioni praestitum non petierit confirmationem. *ibid. n. 27.*
3. Item, quando electus, vel praesentatus ante confirmationem, vel institutionem per se, vel alium se iniecerit, vel administrauerit. *ibid. n. 28.*
 4. Item per repulsionem postulationis, vel electionis cassationem. *ib. n. 29. 30.*
 5. Item si beneficium habeatur proderelicto per decennium. *ibid. n. 33.*

Beneficiorum Vnio.

1. Non potest Episcopus vnire beneficia affecta sedi Apostolicae. *DD. cum Barbofs. de iur. Eccl. l. 3. c. 16. num. 30.*
2. Neque beneficia litigiosa. *ibid.*
3. Potest vnire beneficium suae Diocesis non curatum alicui Religioni, & Monasterio suae Diocesis. *ib. n. 36.*
4. Potest vniorem dissolvere Episcopus, & reuocare, cessante causa, ob quam facta est, vel quia redundat maius damnum Ecclesiae. *ibidem in fine.*
5. Sed necessarius est capitali consensus, & vocatio defensoris cum causa cognitione. *ibid.*

Beneficiorum mutatio.

- Variis non potest Episcopus mutare Paroecialem in collegiatam. *Did. cum Barbofs. de iur. Eccl. l. 2. c. 6. n. 1. & decisum refert 2. Iunij. 1626. Loter. de re benef. lib. 1. q. 14. num. 49.*

Bona Ecclesiastica.

1. Possunt Canonici mutare paramenta sine consensu Episcopi, & de mobilibus non pretiosioribus disponere. *Congr. Conc. 23. Aug. 1631.*
2. Triennium in locationibus computandum est ex tribus fructuum collectionibus, ita vt si ex quolibet triennio vnus tantum fructus percipiat, tunc triennium pro vno anno computari debeat, & locatio fieri potest

A 3 vique

usque ad nouennium. *DD. cum Barbos. de iure Eccl. l. 3. c. 17. n. 73.*

Campanæ.

1. Potest Episcopus prohibere, ne campanæ nōdum benedictæ pulsentur. *Congr. Rit. 5. Jul. 1614.*
2. Etiam si collegiata habeat omnimodam precedentiam supra Matricem, non tamen potest pulsare campanas prius in Sabbato sancto. *Congr. ead. 23. Feb. 1619.*
3. Si adest consuetudo pulsandi campanas non nisi post Cathedralē, seu Matricem, obseruanda est. *ead. 21. Aug. 1601.*
4. Aliās liberū est cuique ante, vel post. *ead. 11. Apr. 1601.*

Canonicatum collatio.

1. Dignitas noua in collegiatis, quæ alijs non reperitur in Ecclesia, non potest creati sine licentia Papæ: Archidiaconatus & similes iam uisitata possunt creati cum consensu capituli ab Episcopo. *DD. apud Barbos. de iure Eccl. l. 1. c. 21. n. 5.*
2. Canonicatus supernumerarius non potest erigi ad futuram præbendam, decisiū refert Garz. de benef. p. 6. c. 1. num. 5.
3. Ætas in canonico incipit à die Natiuitatis eius, nō Baptismi. *Congr. Conc. 4. Dec. 1627.*
4. Ætas 22. annorum in dignitatibus Cathedralis an debeat esse completa? Aiunt. Negant *DD. apud Barbos. de Canon. c. 13. num. 22.*
5. Nemo potest habere duos canonicatus, decisiū referunt *DD. apud Barbos. loc. cit. c. 41. num. 16.*
6. Si perseueret cum duobus, amittit ambos, decisiū referunt *idem ibid.*
7. Eodem modo obtinens Dignitatem perdit canonicatum, si utrumque requirit residentiam, decisiū refert Garz. de benef. p. 1. l. c. 5. n. 244.

8. Non potest Episcopus concedere Canonicis cathedralis habitum proprium, neque matiare. *Congr. Rit. 1. Sept. 1612.*
9. Neque alimutium dare. *ead. 25. Jan. 1602. 16. Ianuar. 1620.*
10. Neque Cappam. *ead. 10. Ianuarij 1604.*

Canonicatum possessio.

1. Valet constitutio Episcopi, ut capituli soluendæ certæ pecuniæ ratione nouæ possessionis Canonicatum in fabricam Ecclesiæ nō in Notarios, campanarios, & eiusmodi, decisiū refert Garz. de benef. p. 2. c. 22. n. 198. declar. 9.
2. Valet consuetudo, stante dispositione, sels. 24. c. 14. Ind. vi fructus primi anni referuntur heredibus beneficiarij. *Rot. decis. 660. par. 4. diuers.*
3. Item consuetudo, quod fructus spectent ad capitulum, donec canonicus sit Sacerdos. *Congr. Conc. 6. Maij 1617.*
4. Non censetur laudabilis consuetudo, quæ est pro reparatione bonorum mensæ capitularis in possessione capiendi à canonicis, decisiū refert Garz. supra p. 8. c. 1. n. 90.

Canonicorum residentia.

1. Potest Episcopus edicere, ne Dignitates & Canonici sine eius licentia abesse possint, ne destituatur chorus. *Congr. conc. 11. Febr. & 16. Dec. 1628. apud Barbos. de canon. c. 20. num. 5.*
2. Potest Episcopus statuere, quota pars Canonicorum ab Ecclesia eodem tempore possit abesse, decisiū referunt *DD. cum Barbos. loco cit. num. 4.*

- 3 Qui interfunt diuinis officiis in festis tantum diebus, vel in praeceptis, et in solemnitatibus, censentur non residere, ita ut per dies istos fructus praebendae decifum refert *Barb. ibid. n. 12. 20 Apr. 1602.*
- 4 Ad colligendum seruitium nouem mensium colligendi sunt ipsi dies residentiae, & festiui, siue continui, siue interpolati. *decifum refert Garz. de benef. p. 3. c. 2. n. 327. & Congr. Episc. 25 Sept. 1584.*
- 5 Poenae contra non residentes competunt ijs etiam, qui maiori seruitio Ecclesiae quam nouem mensium sunt addicti, si non resident, *decifum refert. idem ibid. n. 144.*
- 6 Antequam ad priuationem in totum procedatur, expectandus est lapsus trium annorum. *decifum refert. Barb. loc. cit. n. 17.*
- 7 Potest reduci consuetudo longioris vacationis ab Ecclesiae seruitio ad tempus praeriptum à conc. Trid. *Congr. Rit. 23. Nov. 1602.*
- 8 Poent Episcopi assumere sibi duos de collegata canonicos, non plures. *Cong. conc. 9. Sept. 1628.*
- 9 Vale 7. consuetudines validas in hac materia apud *Barbos. loco cit. c. 23. à n. 11.*

Canonicorum Distributiones.

- 1 Tertia pars fructuum deducenda ex Dignitatibus, & canonicatibus, pro distributionibus, intelligitur, deductis oneribus. *Congr. conc. 7. Apr. 1529.*
- 2 Canonicatus dispensatus in aetate debet admitti ad distributiones. *ead. 10. Iulij, 1627. 13. Ianuar. & 15. Sept. 1629.*
- 3 Procurator capituli pro negotijs capituli habens lucratur distributiones. *cong. Rit. 21. Augusti 1603.*
- 4 Qui abest pro tuendis iuribus ecclesiasticis, vel beneficijs suis, lucratur distribu-

- tionibus decifum refert *Garz. in add. p. 3. c. 2. n. 49.* Adfit tamen licet Praelati sui ex Trid. *sess. 21. c. 1. sine licentia doceat Barbos. de canon. c. 14. n. 25.*
- 5 priuato iniuste debetur omnia. *Cong. conc. 21. Iunij 1625. & Congr. Episc. 16. Julij 1625.*
- 6 Potest ille percipere distributiones, qui à capitulo gratulationis causa mittitur ad Pontificem, vel Principem, vel ciuitatem. *Ad met. de distribut. par. 2. q. 1. n. 92.*
- 7 In Praeueincia Mediolanensi ex priuilegio Apostolico 20. Octob. 1579, quilibet canonicus Episcopo Pontificali munera, seu quicquid aliud ad ecclesiam suam spectans in ciuitate, vel Diocesi exercens, auxilio est, vel dem. idem canonicus Poenitentiae, vel Eucharistiae sacramentum ministrat, vel etiam rem facit sacram. in cathedrali, si de iussu Episcopi praedicti exerceat distributiones, ac si praesentibus in choro electis testatur. *Cong. specialem in Synodo Cremon. 2. 1599.*
- 8 Canonici cathedralium, qui nondum fecerunt priuilegium residentiam, neque fidei professionem emisserunt, non possunt haberi pro praesentibus, licet pro negotijs capituli absentes fuerint. *decifum refert Garz. de benef. p. 3. c. 3. n. 12.*
- 9 Vicarius canonicus in habitu Praelati non amittit distributiones. *cong. Rit. 2. Aug. 1603. 5. Iulij 1614.*
- 10 Etiam eas, quae dantur ob processionem *ead. 10. Dec. 1601. Febr. 1604. 16. Iul. 1607. 7. Aug. 1610. 21. Dec. 1613. 1. Octob. 1616. 4. Apr. 1620.*
- 11 Idem dic de canonico Protonotario *ead. 27. Febr. 1610. 28. Ianuar. 1612. 7. Aug. 1621.*
- 12 Idem de eo, qui gestat Rochetum sub cotta, alijs communi, *Ead. 15. Mart. 1614.*
- 13 Idem de eo, qui locum tenens Episcopi sedet extra suum stallum. *ead. 7.*

Iunij, & 10. Nou. 1612.

14 Absentibus in seruitio Papæ non debentur distributiones. *cong. conc. 13. Nou. 1617.*

15 Neque duobus ijs canonicis, quos potest Episcopus habere in sui seruitio, decism referunt DD. apud Barbof. de canon. c. 25. num. 5. nisi ex quadragenaria consuetudo ex Sbrozio, & Monet. de distribut. quest. 8. num. 15.

16 Etiam si hi duo canonici comitentur Episcopum in visitatione, decism referunt idem *ibid.* apud Barbof. num. 6.

17 Qui inferuiunt Episcopo celebranti Missam planam in cathedrali non lucrantur. *cong. conc. 17. Mart. 1619.* nisi teneantur ex consuetudine. *cong. Rit. 28. Apr. 1608.*

18 Absens studiorum causa non lucratur distributiones. *decisum referunt DD. apud Barbof. loco cit. n. 10. 11.*

19 Conciliantur loca Conc. Trid. de distributionibus. *sess. 21. c. 3. & sess. 24. c. 12. & sess. 22. c. 3.* ut hic vltimus textus loquatur in Dignitatibus, à quibus ordinarius tertiam partem fructuum separari potest, & dato, quod distributiones non sint tenues, & à non seruiuentibus amittantur, locis pijs sunt applicandæ. In alijs textibus dicitur, quod, quando distributiones sunt ita tenues, ut negligantur, applicentur alijs præsentibus proportionabiliter. *decisum referunt DD. cum Barbof. de iure Ecclesiæ lib. 3. cap. 18. num. 89.*

20 Accrescunt autem ijs tantum, qui vere interfunt horis canonicis, non infirmis, neque alijs priuilegiatis. *ibid. num. 90.*

21 Non debentur Canonico distributiones, qui fuit Romæ pro negotijs capituli contra Episcopum. *cong. conc. in Auellina 16. Apr. 1633.*

Canonicorum munera in choro.

1 Annus canonici ad ordinem suscipiendum incipit à die habitationis possessionis, dummodo per eum non steterit, quo minus antea possessionem perceperit. *Decisum 13. sept. 1631. refert Barbof. de canon. cap. 16. num. 7.*

2 Canonici digniores debent sedere in sedibus, quæ sunt viciniore Episcopali sedi. *cong. Rit. 5. Mart. 1608.*

3 Canonici non debent ascendere ad stallum Dignitatum, si absint. *ead. 18. Mart. 1618.*

4 Canonicus locum tenens Episcopi debet in choro sedere in suo stalli canonicali. *ead. 7. Iunij, & 10. Nou. 1612.*

5 Ante Dignitates non debet poni pulvinar cum tapete, sed sedeant in suis stallis, sicut canonici: quandoque ratione Dignitatis potest dari pulvinar de corio tantum. *ead. 24. Mart. 1612.*

6 Canonicus Protonotarius in habitu Prælati sedet separatim ab alijs canonicis. *ead. 30. Apr. 1604. 23. Mart. 1619.*

7 Ne gestet Rochetum sub cotta, si alij cottam tantum. *ead. 15. Mart. 1614.*

8 Neque crucem militarem super habitum canonicalem. *ead. 2. Octob. 1601.*

9 Cantoris munus est distribuere lectiones, Antiphonas, & Prophetias. *ead. 6. Dec. 1613.*

10 Potest assumere Vicecantorem ab Episcopo approbatum, qui non sit de ijs, qui alioquin in choro adesse debent. *ead. 19. Martij. 1611.*

11 Canonici tenentur psallere, aliis non satis faciunt obligationi suæ. *cong. conc. 20. Apr. 1602. apud Barbof. de canon. c. 20. num. 13.*

12 Potest Episcopus cogere canonicos ad discendum cænum Gregorianum, etiam per subtractionem fructuum.

Congr.

- Cong. ead. 9. Maij 1620. apud eundem Barbofs.*
- 13 Alta voce debent cantare Canonici, sed non potest eos Episcopus cogere. *Congr. Rit. 23. Nov. 1602.*
 - 14 Officium in choro dato signo est inchoandum, non expectato Vicario Generali. *ead. 2. Febr. 1606.* nec est inchoandum tamen statim dato signo, sed elapsa tertia horæ parte post signum datum. *ead. 3. Sept. 1605.*
 - 15 Aquæ aspersio facienda est singillatim quibuscumque dignitatibus, & Canonicis, incipiendo ab ijs, qui in dextro sunt cornu, non vaico ictu in circulum. *ead. 20. Dec. 1601.* pro Eccl. Perusina.
 - 16 Non conuenit, quod prima Dignitas celebret Missam ante processionē Sanctissimi Sacramenti, & deinde altera Dignitas minor illud gestet in processione. *ead. ult. Jul. 1632.*
 - 17 Diaconum & Subdiaconum in Missa debere esse eiusdem ordinis cum celebrante, & contrariam consuetudinem esse abusum censuit *eadem 7. Sept. 1593. 14. Febr. 1615. 8. Febr. 1631. 31. Mart. 1629. 8. Mar. 1631.* In Vesperis seruetur ceremoniale Episcoporum. *l. 2. c. 3.*
 - 18 Canonici non debent inferuire per alios, nisi sint legitime impediti, & tunc Dignitates per Dignitates, Canonici per Canonicos. *ead. 18. Maij 1602.*
 - 19 Vices Canonicorum, & aliorum inferiorum nō suppleunt Dignitates, sed bene inferiores pro Dignitatibus. *ead. 3. Iulij 1617.*
 - 20 Si vero Dignitas ex consuetudine obtineat simul canonicatum, vel portionem, debet munera his incumbētia facere, etiam si talia sint, a quibus Dignitates alioquin immunes sint. *ead. 16. Maij 1601. 18. Maij 1602.*
 - 21 Dignitates, quæ habent præbendas cum onere cantandi Euangelium, seu epistolam, non tenentur ministrare inferioribus. *ead. 10. Iannar. 1624.*
 - 22 Diaconus, etiam si sit ex Dignitatibus debet incensare alios, & incensari post Canonicos, & Magistratum sæcularem: non autem Mansionarios, quos incensare debet alius Capellanus, seu Magister ceremoniarū pro loci consuetudine. *ead. 10. Iun. 1600.*
 - 29 Cum Antiphonæ præintonantur, omnes ab utroque latere chori surgere debent iuxta ceremoniale, non obstante consuetudine. *ead. 23. Mar. 1602.*

Canonicorum munera erga Episcopum.

- 1 Tenentur Canonici in habitu canonicali accedere ad domum Episcopi, & illum associare ad Ecclesiam cum cappa accedentem, & eundem in reditu comitari. *Congr. Rit. ex debito. 16. Jul. 1605. 8. Maij 1617. 19. Iannar. 1619.*
- 2 Etiam si distet per spatium 60. passuum. *ead. 14. Decemb. 1602. 5. Iulij 1603.*
- 3 Imo & per spatium 110. passuum. *ead. 10. Iun. 1604.*
- 4 Item & per spatium 160. passuum. *ead. 20. Aug. 1622.*
- 5 Si vero Palatium longius distet, debet Episcopus associari ex aliquo loco ad hoc deputato prope Ecclesiam, vel ex atrio Ecclesiæ, aut scalis. *ead. 16. Maij 1601.*
- 6 Sed in solemnioribus tantum diebus, quibus cum cappa voluerit accedere ad officia diuina, ut assistat. *ead. 20. Nouemb. 1601. 4. Iulij 1615.*
- 7 Canonici hæc præstent in ijs festis, quæ numerantur in ceremoniali Episcoporum. *l. 2. cap. 1. & 34. ead. 18. Mart. 1623.*
- 8 Et his diebus tenentur associare Episcopum, licet non vtatur cappa, quando pro loci consuetudine, aut aliàs vñ non solet cappa, aut eius

- eius vice alium habitum deferre cœ-
suerit. *ead. 8. Mart. 1600.*
- 9 Sed ubi est consuetudo, quod quo-
ties Episcopus cum cappa accedit ad
Ecclesiam, etiam in festis per annum,
semper eum associet à camera de-
putata, & in reditu vsque ad portam
Palatii. *ead. 20. Ianuar. 1610.*
- 10 Que dicti sunt, intellige quoque de
Dignitatibus. *ead. 21. August. 1601.*
- 11 In alijs casibus satis est, si aliqui oc-
currant ad ostium Ecclesię, & abeun-
tem eo intrent vsque ad ostium.
ead. 20. Decēb. 1601. 2. Mart. 1602.
- 12 O. *Joh. 1604. 16. Decembr. 1606.*
30. *Ianuar. 1610. 12. Mart. 1618.*
19. *Ianuar. 1619. 29. Maij 1621.*
- 12 Debet Episcopus certam horam sui
aduentus statuere, & significare.
ead. 16. Maij 1601. 4. Iulij 1615.
- 13 Et tunc non veniente Episcopo po-
terit officium inchoare. *ead. 16. Iu-
lij 1605.*
- 14 Post inchoatum officium venienti
Episcopo satis est, si quatuor, aut
quinque Canonici ei obuiam eant.
ead. 16. Iulij 1605.
- 15 Idem fiat, si post decantatum Euan-
gelium in concio habeatur, & tunc ve-
niat Episcopus *ead. ibid.*
- 16 Et finita concione, si discedat tres,
aut quatuor illum comitentur vsque
ad portam Ecclesię *ead. ibid.*
- 17 Si post finitam Missam velit disce-
dere, & Hora sit adhuc recitanda in
choro, Canonici omnes comitentur
eum vsque ad portam Ecclesię & re-
deant in chorum. *ead. ibid.*
- 18 Finito officio, sufficit, vt Canonici
eu iussuerint extra portam Ecclesię.
*ead. 28. Septemb. 1602. vel vsque ad
primum atrium, seu portam domus
Episcopi. quanto est contigua Eccle-
się. ead. 16. Iulij 1605. 4. Iulij 1615.*
- 19 Non tenentur omnes Canonici as-
sociare Episcopum ab eo Altari, in
quo Missam planarim celebrauit, ad
sedē Episcopalem, si voluerit Missę
conuentuali assistere, *ead. 5. Iulij
1603.*
- 20 Neque tenentur, nisi ex vrbanitate,
associare Episcopum venientem ad
cameram capitularem. *ead. 16. Iulij
1605.*
- 21 Dignitas tenentur associare Episco-
pum cum Canonicis ex debito, licet
ceremoniale Episcoporum nomen
tantum Canonicos. *ead. 10. Jan. 1609.*
- 22 Canonici non debent assistere hinc
inde in eundo, nisi Episcopus sit pa-
ratus cum mitra. *ead. 3. Aug. 1602.*
- 23 Prima dignitas debet assistere Epi-
scopo celebranti, etiam si sit vnica.
ead. 12. Decemb. 1620.
- 24 Et dum assistit, etiam in alia Eccle-
sia, censetur præsens in choro. *ead.
15. Mart. 1608.*
- 25 Duorum Canoniconum assistentia
semper conuenit Episcopo, sine ce-
lebratipse, siue assistit diuinis. *ead.
10. Maij 1608.*
- 26 Et eo magis, quando est paratus cum
mitra. *ead. 30. Aug. 1602. 21. Aug.
1604.*
- 27 Et intelligitur de ordinario loci tan-
tum. *ead. 9. Maij 1606.*
- 28 Debent hi duo eligi ex numero Dia-
conorum, si prabendę sint distinctę.
ead. 23. Maij 1603.
- 29 Alias duę dignitates post primam,
vel duo Canonici digniores. *ead. 1.
Iulij 1601.*
- 30 Assistentes Episcopo, licet minus di-
gni, præsferuntur omnibus alijs. *ead.
18. Maij 1602.*
- 31 Et ante dignitates thurificatur. *ead.
28. Septemb. 1602. 21. Maij 1603.*
- 32 Item & ante Magistratum. *ead. 2.
Mart. 1602.*
- 33 Assistens præsbyter debet Episcopum
thurificare ad sedem, quicumque ille
sit, non Diaconus Euangelij. *ead. 19.
Maij 1607.*
- 34 Consuetudo, vt Dignitates, & Ca-
nonici mitram, gremiale, baculum,
thuribulum, & similia ministrent E-
piscopo, seruanda est *eadem 5. Iulij
1603.*
- 35 Et Archidiaconus sustinens bacu-
lum Episcopi thurificandus est post
Dia-

Diaconos Assistentes. *ead.* 28. *Apr.*

1607.

36 Etiam si sit primus Archidiaconus, & habent alias prerogativas *ead.* 19. *Ianuar.* 1608.

37 Non conuenit, quòd prima Dignitas assistat Episcopo apud sedem, & secunda Dignitas pro prima pedibus impedita assistat ad altare, Episcopo Missam cantante. *ead.* 31. *Iulij.* 1632.

38 Ad regendum chorum deitatus non est dimouendus à choro, ut assistat Episcopo *ead.* 6. *Sept.* 1603.

39 Celebrantes Missam canonici coram Episcopo non debent sedere in sede cum postergali, sed in scamno oblongo tapete, vel panno cooperto in latere Epistolæ. *ead.* 19. *Maij* 1614.

40 Episcopo Missam priuatam celebranti in cathedrali non tenentur canonici assistere: si assistunt, amittunt distributiones, si eo casu absunt à choro, *Congr. conc.* 17. *Mart.* 1619.

41 Nisi ex cōsuetudine teneantur *Congr. Rit.* 28. *Apr.* 1608.

42 Prima Dignitas det candelam Episcopo in festo Purific. B. V. *ead.* 28. *Maij* 1636.

43 Et Episcopus det candelam statim primæ Dignitati ante Vicarium Generalem, *ead.* 14. *Iunij* 1608.

44 Superueniente digniore canonico, qui assistit minor, cedat illi locum assistentiæ. *ead.* 20. *Iunij.* 1609. 21. *Aug.* 1632.

45 Assistentiæ ratio non habetur in receptione cinerum, mædilarum, & palmarum, sed quilibet accipiat secundum prerogatiuum ordinis. *ead.* 23. *Maij* 1603. modofint omnes parati, qui præferunt alijs non parati.

46 Facienti Episcopo ordinationes priuatam debetur assistentiæ. *ead.* 19. *Maij* 1607.

47 Diaconus, & Subdiaconus accipiunt pacem ab Episcopo celebrante, post Diaconos assistentes. *ead.* 15. *Mart.* 1608.

Capitulum.

1 Lect Præfident non sit in sacris, potest conuocare capitulū. *Congr. conc. apud Garz. de benef. par. 3. cap. 4. num.* 26.

2 Capitularia negotia nō possunt à Decano, prima Dignitate, vel aliquibus tantum Canonicis, ceteris non vocatis, decerni, nec extra locum capitularem *congr. Rit.* 7. *Octob.* 1606.

3 Neque est necessaria licentia Episcopi, si sine ea conuocari solet. *Congr. Episcop.* 20. *Aug.* 1601.

4 Et quatenus est necessaria licentia, iuxta solitum non potest Episcopus cogere canonicos ad dicendum, quæ negotia proponere velint. *ead.* 25. *Febr.* 1603.

5 Potest tamen eos cogere pœnis, & centurijs ad præstandam sibi copiam actorum capitularium. *ead.* 6. *Mart.* 1622. *Apr.* 1596.

6 Vicarius episcopi, eo absente, nō potest interuenire. *Tria sess.* 25. *cap.* 6. & *decisum* est *et* *Maij* 1600. de *Synod. cap.* 4. *dub.* 43. *num.* 35.

7 Si vero sit de capitulo, debet inde exire, ubi tractandum sit de rebus ad suum vel Episcopi cōmodum. *congr. Episc.* 17. *Ianuar.* 1584.

8 Vbi permancet sibi liceat, sedeat in proprio loco. *Abb. conf.* 21. *vol.* 1. *c. 1. r. 1. Martam* *vol.* 101. *num.* 2.

9 Vicarius capituli non canonicus, sede vacante, sedere debet post primam Dignitatem. *Congr. Rit. mense Sept.* 1630.

10 Canonicus Protocotarius in habitu Prælati non est recipiendus in capitulo. *ead.* 6. *Mart.* 1610.

11 Canonicus non in sacris constitutus vocem in capitulo non habet, neque hoc ipsum præscribere potest, aut aliquo pacto acquirere. *Congr. conc.* 20. *April.* 1602.

12 Neque vocem actiuam. *Less. de inf.* *lib.* 2. *c.* 34. *num.* 105.

13 Ei, qui requisitum ordinem non habet, concedit vocem passiuam *Garz. par.*

- par. 3. c. 4. in addit. sub. num. 15.
- 14 Neque in capitulo collegiatarum, licet in ætate minori possit esse canonicus. *Congr. conc. 8. Aug. 1621.*
- 15 Male promoti, donec suspensi, non habent vocem: *Barbos. de canon. c. 41. num. 2.*
- 16 Neque censurati iuste, *Idem ibid. num. 3. & seq.*
- 17 Neque violentes interdictum personale, vel locale scienter. *Idem ibid. num. 8.*
- 18 Neque irregulares ratione ordinis. *ibid. num. 9.*
- 19 Potest habere vocem Prelatus principales Ecclesiæ Collegiæ, licet non sit in sacris. *Garz. in addit. ad c. 4. sub. num. 26.*
- 20 Non autem prima Dignitas, quæ in sacris non est, licet possit convocare capitulum. *decisum refert. Garz. ibid.*
- 21 Capitula ne fiant, dum celebrantur officia diuina. *Cong. Rit. 17. Nov. 1600. si fiant, amittantur distributiones ead. ibid.*

De auctoritate capituli.

- 22 **C**onsensus capituli requiritur in administratione honorum Ecclesiæ, quamvis soli Prelato conceff. si specialiter videatur. *DD. cum. Barbos. de canon. c. 42. num. 3.*
- 23 Item in alienatione rerum Ecclesiasticarum. *DD. ibid. num. 7.*
- 24 Item in vnione vnus Ecclesiæ alteri Ecclesiæ, seu Dignitati, vel Præbendæ per episcopum faciendæ, vel saltem post vnionem. *DD. ibid. num. 8.*
- 25 Etiam ubi vnio fit ab Episcopo vti legato sedis Apostolicæ. *decisum refert. Garz. de benef. par. 12. cap. 2. num. 158.*
- 26 Item in omni negotio, quod concernit præiudicium Ecclesiæ cathedralis, seu interesse capituli, & in ijs, quæ spectant ad Episcopum, & capitulum simul. *Barbos. loco cit. num. 14.*
- 27 Consilium veto capituli requiritur

est in Episcopi tractatibus, vel negotijs, vt in institutionibus, & destinationibus beneficiorum; in dispensationibus, & confirmationibus, & in alijs Ecclesiæ negotijs arduis. *Idem. ibid. num. 19.*

- 28 Item in processionibus edicendis, dirigendis, & deducendis. *Congr. Rit. 28. Mart. 1628. 28. Sept. 1630.*
- 29 Potest capitulum ex manifesta, & rationabili causa, etiam collegiæ, nedum Cathedralis, cessare à diuinis, si Episcopus consentiat. *DD. cum Barbos. loc. cit. num. 25.*
- 30 Expensæ pro litibus capituli sunt extrahendæ ex communi massa omnium reddituum Canonico-rum, tam ratione distributionum, quam Præbendarum. *Congr. conc. 15. April. 1628. apud Barbos. loco cit. c. 24. num. 24.*

Capitulum sede vacante.

- 1 **N**on potest esse Vicarius capituli Parochus ruralis. *Congr. Episc. 19 Iulij 1619 sed de ciuitate potest. ead. ibid.*
- 2 Debet esse Doctor, aliàs electio est nulla. *decisum refert Sbroz. de off. Vic. ar. lib. 1. quaest. 36. num. 12. in addit.*
- 3 Neque debet esse Doctoratus à persona priuata, sed ab Vniuersitate. *Congr. conc. 19. Sept. 1620.*
- 4 Neque potest esse Doctor Theologus: *ead. 28. Aug. 1621.*
- 5 A capitulo electus potest ad tempus tantummodo exercere iurisdictionem. *ead. apud Garz. de benef. in addit. p. 5. c. 7. num. 37.*
- 6 Melius eligitur absolute. *Cōgr. Episc. 29. Octob. 1587.*
- 7 Potest mutari ex causa bene visa congregationi Episcoporum Romanæ. *ead. 24. Nou. & 26. Octob. 1603.*
- 8 Vicarius electus à Metropolitano potest amoueri ad eiusdem mutum. *Congr. conc. 29. Sept. 1625.*
- 9 Etas 23 annorum in Vicario capitulari potest permitti, sed non expectat. *ead. 11. Aug. 1614.*
- 10 Non debet Vicarius capituli sedere

in sede Archidiaconi, sed in alia sede portatili, si velit vti habitu Vicariali. *Congr. Rit. 10. April. 1601.*

11 Non potest subtituere nouos examinatores pro concursu Parochialiū in defectum absentium, vel defunctorum auctoritate propria. *decisum refert Sbroz. de off. Vic. in addis. lib. 2. qu. 211.*

12 Neque potest supprimere beneficiū, & vnire capitulo. *decisum refert. Garz. p. 12. c. 2. num. 68.*

13 Neque potest habere pro presentibus Dignitates, vel canonicos, qui numquam in Ecclesia resederunt, & fidei professionem non emisunt. *decisum refert. Garz. par. 3. c. 3. n. 32.*

14 Neque potest exequi commissiones Apostolicas in forma dignum, & alias directas Episcopo, vel eius Vicario. *Congr. conc. 2. Aug. 1631.*

15 Neque potest locare emolumenta, prouenientia ex iurisdictione, sigillo, aut alijs vn decumque, sed debent futuro succ. fori referri. *ead. 17. Apr. 1627.*

16 Possunt a potestate Episcopi visitatione, quando nec de proximo ecclesia est prouidenda de Pastore, potest visitare omnia, quae poterat Episcopus. *ead. 3. Febr. & 10. Dec. 1629.*

17 Cum famulatu, equitatu &c. *iuxta Conc. Trid. ead. 10. Maij 1629.*

18 Potest etiam visitare Moniales non exemptas, exemptas minime. *decisum refert Garz. par. 5. c. 7. num. 45.*

19 Potest in ijs etiam, in quibus datur Episcopis perpetua delegatio à Sede Apostolica, puta, visitare Moniales exemptas. *Barbos. de canon. cap. 42. num. 107. &c. optime probat.*

20 Potest concedere facultatem Episcopo extero ordinandi suos subditos, nō autem subditos capitulo. *DD. cum Barbos. loco cit. num. 124.*

Cerimoniale Episcoporum.

1 Tollit omnem contrariam consuetudinem, & possunt Episco-

pi cogere contumaces iuris remedijs. *Cong. Rit. mense Decembr. 1630.*

2 Non tollit inmemorabiles, & laudabiles consuetudines, sed abusus. *ead. 10. Ian. 1604. 10. Apr. & 19. Iunij 1604. 17. Sept. 1611. 28. Ianuar. 1612. 4. April. 1615. 30. Ianuar. 1616.*

3 Et procedit in omnibus locis Christianis. totius. 17. Iunij 1606.

Clericus.

1 Prohibetur procurare, & aduocare, seu patrocinari apud iudi cem secularem. *DD. cum Barbos. de iure Eccl. l. 1. c. 40. num. 83.*

2 Aduocare potest in causa propria, seu Ecclesiae suae, seu personarum miserabilium. *DD. ibid. num. 86.*

3 Item in causa coniunctorum, si alium, & idonum habere non possunt. *ibid. n. 87. &c. coniunctorum etiam coniunctione spirituali, vt sunt concanonici. ibid.*

4 Item in causis vertentibus in curia Romana, vbi consuetudine receptū est, vt etiam alieno nomine clericus litiget. *ibid. num. 88.*

5 Item in vno tantum negotio poterit aduocare, & eo finito aliud assumere. *ibid. Sextus.*

6 Item potest domi suae consilium inscriptis dare. *ibid. num. 89.*

7 Item, si in minoribus est, nec habet stipendia Ecclesiastica, potest aduocare: imò & qui in sacris, si non habet, vnde viuat. *ibid. 90. 91.*

8 Notariatus, seu tabellionarius officium non potest exercere, praesertim in secularibus negotijs. *ibid. 92.*

9 Secus in spiritualibus. *num. 101.*

10 Non potest, si in sacris est, aut beneficium habet. *ibid. num. 93.*

11 Secus, si in minoribus est. *num. 98.*

12 Et nisi in causa haereticis, seu in curia Ecclesiastica. *num. 94. 97.*

13 Et nisi contraria sit consuetudo exercendi Notariatus à clericis. *ibid. numero 102.*

- 14 Potest esse testis in contractibus, & testamentis. *num. 107.*
- 15 Tempore pestis potest esse coram iudice seculari sine licentia Episcopi *ibid.*
- 16 Potest vendere vinum suum, etiam minutum, cum aduertentis ab Episcopo praescribendis. *Cong. Episc. 5. Maij 1593.*
- 17 Item vendere, & emere animalia necessaria ad cultum bonorum suorum quorumcunque. *ead. 15. Nov. 1616.*
- 18 Privilegio canonis gaudent clericus coniugatus cum vnica, & virgine, incedens in habitu, & tonsura. *DD. communiter.*
- 19 Item vxor eius, si manus iniectio fiat ei in odium viri. *Carol. de Grass. de eff. cler. eff. 9. n. 115. cum DD. ibi cit.*
- 20 Item clericus degradatus verbaliter tantum. *Barbos. cum alijs de iure eccl. l. 1. c. 39 § 1. num. 6.*
- 21 Non gaudet clericus haereticus, bigamus, immiscens se enormitatibus, hoc est, faciens seditionem, praelia, aggressiones in populo, *Idem ibid. num. 8. 9. 10.*
- 22 Neque clericus minorum ordinum dimisso habitu, & tonsura, negotijs secularibus se immiscens post trinam Episcopi monitionem. *Idem ibid. num. 11.*
- 23 Neque is, qui per annum exercet artem ignominiosam, mimi, histronis &c. post trinam Episcopi monitionem. *ibid. num. 12.*
- 24 Neque is, qui publice exercet officium Limonis, aut cauponis, si coniugatus sit, vel habitum dimisit, post trinam Episcopi monitionem. *ibid. n. 14.*
- 25 Neque famuli, & filij clericorum, etiam in casibus, in quibus gaudent privilegio fori. *Idem ibid. num. 15.*
- 26 Licet prohibeantur clerici tutores esse, possunt tamen suscipere tutelam proximorum consanguineorum. *DD. cum Barbos. de iure Eccl. l. 1. c. 39 § 5. num. 73.*
- 27 Er eo casu possunt negotiari res pupilli, non tamen causa turpis lucri.
- Cong. conc. 23. Nov. 1619.*
- 28 Tutelam, honorariam quoque, possunt suscipere. *Gutier. in trac. de tutel. p. 1. c. 1. num. 3. quae excludit negotia secularia.*
- 29 Vide 7. Decisiones. *Cong. conc. apud Barbos. de iure Eccl. l. 1. c. 40. n. 127.* circa legitimam clericorum negotiationem, cum alijs sex decisionibus eiusdem S. Congregat.
- 30 Cap. odoardus, privilegio non gaudet clericus excommunicatus. *DD. cum Barbos. loto cit. l. 1. c. 39 § 6. n. 18.*
- 31 Neq; is, qui falso asserunt, se idoneas habere facultates *ibid. num. 19.*
- 32 Neq; dolo versatus cum creditore. *num. 20.*
- 33 Neq; laicus, effectus clericus, post debita contracta in frau tem. *num. 21.*
- 34 Neque clericus exercens illicitam negotiationem. *num. 22.*
- 35 Neq; qui debita contraxit spelunus privilegij. *num. 23.*
- 36 Neq; qui ludo, vel luxuriose bonis consumpsit. *num. 24.*
- 37 Neque condemnatus per tres sententias conformes. *num. 25.* vbi alij hoc negant.
- 38 Neque obligatus in formacameræ. *num. 26.* vbi tamen alij oppositum docent.
- 39 Neq; obligatus ad pensionem soluendam. *n. 27.* vbi alij contra sentiunt.
- 40 Neq; conuentus actione reali. *n. 28.*
- 41 Neq; pro debito ex delicto. *n. 29.*
- 42 Neq; debitor pauperioris. *num. 30.*
- 43 Neq; debitor ratione depositi apud se facti. *num. 31.*
- 44 Neq; heres non confecto inventario. *num. 32.*
- 45 Neq; qui administravit aliena bona. *num. 33.*
- 46 Neq; periurus, vel suspectus de fuga. *num. 34.*
- 47 Neq; qui negavit debitum. *n. 35.*
- 48 Neq; laicus fideiusor clerici gaudet hoc privilegio. *num. 36.*
- 49 Clericus fideiusor laici gaudet. *num. 37.*

Clericus concubiniarius.

- 1 Et ipso iure antiquo suspensus est quod innovatum est a *Trid. sess. 25 c. 14.* & decisum refert *Philbertus mofter Marcinus de sacr. ord. par. 5. c. 137. 15.*
- 2 Potest Episcopus absolueret ab hac suspensione, non tamen post actum ordinis dispensare potest ab irregularitate. *Idem ibid. p. 19.*
- 3 Concubina clerici potest puniri ab Episcopo. ex *Trid. sess. 24 c. 8. de re- form. matrim.*

Coadiutor Episcopi, & aliorum.

- 1 Non debet accendi septimum candelabrum in Mida Pontificali coadiutoris Episcopi. *Congreg. Rit. 2. Sept. 1607.*
- 2 Rectori leproso dandus est coadiutor. *DD. cum Barboss. de iure Eccl. l. 3. c. 10. n. 9.*
- 3 Item paralitico. *ibid. n. 10.*
- 4 Et dementi. *ibid. n. 11.*
- 5 Illiterato quoque & imperito. *ibid. num. 12.*
- 6 Et propter auctam populi numerositatem. *num. 16.*
- 7 Item suspecto de bonorum Ecclesie dilapidatione. *ibid. n. 10.*
- 8 Coadiutoria, nulla facta mentione de obtentis beneficiis, quae habet, vitatur, & est nulla. *Garz. p. 2. c. 5. in addit. sub num. 130. dub. 38.*
- 9 Ad titulum coadiutoriae nemo potest ordinari, nisi ratione illius habent congruam sustentationem, quasi pensionis. *Garz. p. 2. c. 5. a num. 132. Monet. de ops. can. c. 4. q. 8. n. 169.*
- 10 Coadiutor in Dignitate praecedit omnes Canonicos, absente coadiutore. *Congr. Rit. 22. Octob. 1619.*
- 11 Et facit omnes functiones absentis in stallis eiusdem. *ead. 12. Octob. 1619. & 29. Maii 1621.*
- 12 Coadiutor Canonici sedet ultimus

- post omnes Canonicos, viuentis coadiuto. *ead. 16. Sept. 1606. 3. Decemb. 1616. 18. Mart. 1617. 18. Aug. 1618. 10. Decemb. 1619.*
- 13 Non obstante quocumque statuto. *ead. 10. Decemb. 1619.*
 - 14 Si non est in sacris, potest omnia facere quae sine paramentis sacris cum habitu canonicali facere posset coadiutus. *ead. 19. Dec. 1611.*
 - 15 Et ei tenentur Canonici inferuire in omnibus functionibus coadiuti. *ead. 10. Ian. 1609.*
 - 16 Non tenetur ad onera Canonico- rum, post quos sedet. *ead. 16. Sept. 1606. & 15. Apr. 1606.*
 - 17 Non sibi optat, sed coadiuto. *ead. 16. Sept. 1606.*
 - 18 Gaudet coadiutor regula de annali, & trienniali possessore. *ead. ibid.*
 - 19 Possunt adesse coadiutor in suo stallis & coadiutor in ultimo stallis, in Missis solemnitibus, & processionibus. *Barboss. de canon. c. 29. n. 54.*
 - 20 Coadiutor non intelligitur comprehensus in statuto, quod ex aliqua causa iurisdicte facit Canonicos. *Congreg. Rit. 15. Apr. 1606. quicquid dicat Garz. par. 4 c. 5. n. 89.*
 - 21 Excommunicato coadiuto; seu iuste carcerato coadiutor nihil illi lucratur. *Congr. conc. 25. Decembr. 1618. Barboss. de canon. c. 29. n. 17.*
 - 22 Neque potest lucrari coadiuto non ordinato de more, licet ipse coadiutor sit ordinatus. *Congr. Rit. 1. Decembr. 1629.*
 - 23 Coadiutor nunquam obligatus ad interessendum, si coadiutor legitime impeditus non interfit, lucratur tamen distributiones. *Congr. conc. 9. Nouembr. 1630. Barboss. c. 29. n. 45.*
 - 24 Non gaudet priuilegijs, & indultis de percipiendis fructibus in absentia, puto ratione studij, aut lecturae in vniuersitate. *Garz. p. 4 c. 5. in add. post n. 130. dub. 30.*
 - 25 Non potest exercere officia, ad quae coadiutus est electus. *Garz. p. 2. c. 5. in add. sub num. 83.*

- 26 *Ægrotans coadiutor*, aut legitime impeditus habetur pro præfente, si acta seruiebat. *Idem ibid* n. 80. 31.
- 27 In capitulo, ubi agitur de coadiuto, potest adesse coadiutor; & è contra coadiutus, ubi agitur de coadiutore; nisi agatur de ipsa coadiutoria. *Garz. p. 4. c. 5. n. 103.*
- 28 Extra Ecclesiam Cathedralem in absentia coadiuti, tanquam verus & proprius Canonicus est censendus quoad præminentias veris canonicis conuenientes. *Congreg. Rit. 15. Mart. 1608.*
- 29 Post mortem coadiuti debet coadiutor capere nouam possessionem. *e. ad. 21. Mart. 1609. & 30. Ian. & 3. Iunij 1616. 7. Aug. 1627.*
- 30 Et tunc tantum tenetur ad fidei possessionem. *Barbosi. loco cit. c. 29. numero 14.*
- 31 Assignaturque illi vltima sedes post omnes Canonicos, decusum referunt *DD. apud Barbosi. de canon. c. 29. num. 22.*

Concilium prouinciale.

Decreta Cõcilij Prouincialis per approbationem, quæ fit Romæ à S. Congreg. non intelliguntur confirmata à sede Apostolica, sed tantum permissa. *Cong. conc. Trid.*

Concio sacra.

- 1 **C**oncionante Episcopo, prohibetur aliorum concio. *Congr. conc. 2. Maii 1629.*
- 2 Nõ tamen Parochi eo tempore prohibentur concionari. *e. ad. 11. Iun. 1631.*
- 3 Parocho concionanti non tenetur vniuersitas loci dare aliquid, quod solet alijs dari concionatoribus. *e. ad. 20. Mart. 1621.*

Confessarius.

- 1 **E**X causa concernente confessiones potest Episcopus suspendere confessarium approbatum absolute, & reuocare licentiam audiendi confessiones. *Congr. Episc. 30. Aug. 1630.*
- 2 Eritem, si confessarius sit scandalosus, ita vt iudicio Episcopi, cuius oneratur conscientia, à cõfessionibus sit repellendus, aut suspendendus. *e. ad. ibid.*
- 3 Præcipitur omnibus ordinarijs, vt in actu approbationis confessariorum, eisdem legatur, & intimetur constit. Greg. XV. contra sollicitantes, & præsertim §. 9. ita *Decr. S. Officij 3. Octob. 1626.*
- 4 Qui sollicitauerit ad turpia in cõfessione, vel ante, vel post eam, per quamcumque gratiam factam, vel faciendam non potest restitui, vt valent confessiones secularium audire. *Congr. S. Off. 2. Decemb. 1562. apud Laur. de Franch. tom. 1. controu. q. 4. de hac materia.*
- 5 Neque ille, qui abiurauit aliàs secretæ, vel publicæ, aut aliàs quomodocumque. *e. ad. 13. April. 1630.*

Doctor.

Ratione Doctoratus inter Canonicos Præbyteros nulla datur præcedentia, nec præminetia. *Congr. Ru. 19. Mart. 1612.*

Doctrina Christiana.

Potest Episcopus per viam præcepti pœnalis obstringere Parochos ad docendum doctrinam Christianam; non autem sub pœna peccati mortalis. *Congr. Episc. 22. Nou. 1592.*

Ecclesia.

- 1 **F**enestræ prohibentur in Ecclesia; per quas in eam prospectus haberi

best possit. *Congr. Episc. 11. Septemb. 1615. & apud Barbofi. de iure Eccl. l. 1. c. 11. num. 28.*
 2 Solus Episcopus eas habere potest. *Congr. Rit. 19. Jan. 1614.*

Ecclesia collegiata.

- 1 **P**Robatur ex sigillo, arca communi, itallis, congregationibus. *DD. apud Barbofi. de iure Eccl. l. 2. c. 6. nota. 6.*
- 2 Numerus trium Canonorum sufficit. *ibid. n. 8.*
- 3 Insignis ea dicitur, quæ in loco insigni. *ibid. n. 15.*
- 4 Statuta Ecclesiæ collegiæ querenda sunt à proprio Episcopo. *Congr. Rit. 18. Sept. 1632.*
- 5 Potest collegiata in processionibus publicis deferre propriam Crucem, etiam præsentem capitulo cathedralis. *ead. 24. Aug. 1609.*
- 6 Canonici collegiæ non debent incedere parati in processionibus, sicut Canonici cathedralis. *ead. 19. Maij 1607.*
- 7 Prior collegiæ, si interest in Cathedrali, incensatur duplici duobus thuribuli, ut Canonici cathedrales. *ead. 19. Aug. 1619.*
- 8 Ecclesiæ Regularium non sunt collegiæ in odiosis. *Roderic. de quæst. regul. tom. 1. q. 43. art. 12.*
- 9 Sunt autem propria conuenticuales. Innoc. IV. in Bulla eiusdem 7. Bullarj, & in Clem. 1. de celebr. Missæ. ex *Conc. V. enn. Vide chernub. in comp. Bull. loco cit. schol. 1.*

Ecclesiæ consecratio.

- 1 **S**i de consecratione dubitatur, ob vetustatem & abolitionem monumentorum, potest consecrari *Falc. 1. apud Ciaconium anno 175. pag. 74.*
- 2 Si incepta consecratione correptus morbo Episcopus deficiat, & præsertim antequam vngantur Cruces, resumenda est à capite consecratio. *Congr. Rit. 12. Apr. 1614.*

Ecclesiarum reuerentia.

- 1 **L**icet non debent in choro stare, nec sedere. *Congr. Rit. 4. Febr. 1600.*
- 2 Etiam si sint illustres, & de Magistratu. *ead. 21. Febr. 1604. 24. Oct. 1609.*
- 3 Et laicorum scamna, & loca moderari possunt arbitrio Episcopi. *ead. 10. Decemb. 1604.*
- 4 Non possunt in Ecclesia examinari rei, etiam si extra locum immunem iuramentum præstetur. *Congr. Imm. 7. Decemb. 1632.*

Episcopus.

Episcopus regularis recuperat ius succedendi, etiam quodam renuntiata, ad fauorem tamen suæ Ecclesiæ. *Congr. conc. 11. Ianuar. 1631.*

Examinatores.

- 1 **L**ecti aliis in synodo, & non confirmati in posteriori synodo, non sunt idonei in examine beneficiorum Parochialium. *Congr. conc. 13. Iulij 1630 & Barbofi. de off. Parochi p. 1. c. 2. num. 67.*
- 2 Si inter examinatores aliquis adfuit, qui non sit examinatus synodalis, concursus est nullus. *Congreg. ead. Anno 1629. & decusum refert Garz. de benef. q. 2. c. 2. n. 83. 3. 24. 341. Barbofi. loc. cit. num. 71.*
- 3 Intellige, si votum suum det cū alijs: secus, si tantum interroget, & alij suffragia ferant, in numero debito.

Exempti.

Commisarij Fabricæ S. Petri subduntur ordinarijs locorum. *Congreg. Episc. 1. Sept. 1603.*

Exequiæ.

- 1 **P**arochus debet vocare clericos destinatos ad hæredibus, non alios. *Congr. Rit. 20. Aug. 1601.*

B 2 Alijs

2. Alijs potest vocare, quos maluerit, omnis etiam vicinioribus. *ead. 7. Sept. 1631.*
3. Confraternitates non possunt accedere, nisi vocatæ expressè, & spectat. *ead. 9. Dec. 1617.*
4. Et tunc non potest erigere crucem. *ead. 22. Nou. 1631.*
5. Vocati omnes ad funus debent convenire ad Ecclesiam parochialem defuncti. *ead. 29. Decemb. 1617. 16. Febr. 1631.*
6. Neque sistere extra ianuam illius. *Congr. Episc. 13. Novemb. 1600. si sit capax.*
7. Nemini licet leuare cadavera irrequisito proprio Parocho. *Congreg. Rit. 18. Aug. 1629.*
8. Neque Canonici Ecclesie Cathedralis. *ead. 29. Nou. 1631.*
9. Si recuset interesse Parochus requisitus, possunt defuncti sepeliri in Ecclesia, in qua sepulturam elegerunt, sine præsentia Parochi. *ead. 22. Decemb. 1629.*
10. Ad Parochum spectant decernere viam, per quam exportandus est defunctus, usque ad portam Ecclesie regularium, in qua est sepeliendus. *Congr. Episc. 3. Ian. 1594. 18. Iunij 1591. 5. Iunij 1615.*
11. In funeribus unica Crux deferenda est ipsius Ecclesie, ad quam deferretur cadaver, post quam debent incedere immediate persone Ecclesie illius, deinde ceteri secundum antianitatem. *Congr. Rit. 30. Sept. 1614. 22. Novemb. 1631.*
12. Dum modo non interueniat capitulum Cathedralis Ecclesie, sub cuius Cruce omnes eo casu incedere debent. *ead. 22. Mart. 1631.*
13. Et in hoc casu curatus, & sacrista Cathedralis Ecclesie, licet sint amouibiles, debent præcedere Parocho defuncti. *ead. ibid.*
14. Crux propria Parochie defuncti deferenda est, ut supra; non solum antiquæ Parochie, ex qua dismembrata fuit noua Parochia, de qua est

defunctus. *ead. ibid.*

15. Parochus secularis deferat stolum in Parochia, etiam Regularium, dum defunctus in eadem Ecclesia sepelitur, & eo semetipso in eodem casu & tempore Parochus Regularis in Parochia defuncti. *ead. 30. Sept. 1628. 29. Ianuar. 1629.*
16. Omnino in Ecclesijs Regularium, sine per seipso, sine per alios seculares officium fieri debet, non obitare quauis contrarij consuetudine. *ead. 12. Mart. 1612. 5. Iulij 1614. 15. Mart. & 12. Octob. 1619. 12. Febr. 2. Mart. 8. Aug. 1629. 5. Iulij 1631. vbi excluditur in memorabiles etiam consuetudo.*
17. Parochi non debent plus recipere pro tumulandis exteris, quam pro ciuibus. *Congr. conc. 27. Maij 1617.*
18. Si deponantur in Parochia, ut inde transferantur ad Ecclesiam Regularium, in qua elegerunt sepulturam, nihil debetur Ecclesie Parochiali, exceptis iuribus Parochialibus. *Congreg. Rit. 23. Mart. 1619.*
19. Baronum defunctorum regalia, quæ consistunt in lecto, equo, pileo, ense, anulo, calcariis, & eis, debentur Episcopo, in cuius Diocesi est Baron; non autem illi, in cuius Diocesi decessit. *Congr. Episc. apud Int. Laur. var. Incrub. tom. 1. tit. 2. c. 3. n. 203.*

Familiaris Episcopi.

1. Collatio beneficij requiritur etiam ad primum tonsuram familiaris Episcopi. *Barboss. cum alijs de pot. Episc. alleg. 5. n. 11.*
2. Beneficium statim conferendum, hoc est, intra decem circiter dies. *Mossef. cum alijs in summ. tr. 2. c. 2. n. 9.*
3. Ratio ordinationis, & litterarum dimissorialium ad alium Episcopum in casu familiaris est. *eadem Barboss. loco cit. num. 16.*
4. Potest Episcopus dispensare in interstitijs cum suo familiari, si reliqua à Conc. Trid. præscripta adfint; *DD.*

CUM

cum Diana 3. par. itac. 4. de Sacram.
resol. 199.

Festidies.

- 1 **A**D Viscarium potius foraneum, non ad Archipræsbyterium spectat dare licentiam operandi, dis. festo. *Congr. Episc. 18. Nov. 1597.*
- 2 Debet autem licentia de re. licentia dari in scriptis *eod. 21. Aug. 1615.*

Filij clericorum illegitimi.

Legitimatus per subsequens matrimonium non potest obtinere Canonicatum in ea Ecclesia, in qua Patet. *Congr. conc. 17. Aug. 1626.*

Fori priuilegium.

- 1 **O**rdiparius non potest priuare clericos non inseruientes Ecclesijs immunitate à gabelis, & alijs oneribus laicalibus. *Congr. Episc. 24. Ianuar. 1631.*
- 2 Subdiaconus, qui in viam dispensationis Apostolicæ cum vidua matrimonium contraxit, & pensiones obtinet Ecclesiasticas gaudet priuilegio Fori. *Congr. conc. 24. Marti. 17. Sept. 1618. apud Barbof. de iure Eccl. l. 1. c. 39. §. 2. num. 39.*
- 3 Clericus, qui post delictum assumpsit caracterem, & habitum, gaudet hoc priuilegio, & quoad personam, non quoad bona, si fraus subsit, diiudicanda est à legitime Ecclesiastico. *Congr. Immunit. 18. Febr. 1631. apud Barbof. ibid. num. 89.*
- 4 Filius legitimus clerici ante clericatû natuſ gaudet hoc priuilegio vita patris durante. *eodem 18. Marti. 1631. apud Barbof. ibid. n. 62.*
- 5 Item coloni partiarij Episcoporum & eorum colonorum. *eod. 6. Dec. 1627. apud eundem ibid. n. 63.*
- 6 Item conductores prediorum Ecclesiasticorum. *ibid. n. 64.*
- 7 Non gaudet clericus minorum ot-

- dinum promoti ab alieno Episcopo cum falsis dimissionis post declarationem iudicis Ecclesiastici. *Verb. Phil. in Bulla de hac re 11. Dec. 1624.*
- 8 Clerici coniugati, etiam cum virgine, & virgine non gaudent exemptione à tributis. *DD. cum Barbof. loco cit. §. 5. num. 18.*
 - 9 Coloni affectuarij, vel partiarj bonorum Ecclesiasticorum gaudent exemptione collectarum tam ordinariarum, quam extraordinariorum pro colonica portione. *Congr. Episc. 18. Sept. 1618. & post longam disputationem Romæ Anno 1620. pro statu Mediolani idem definitum.*
 - 10 Bona patrimonialia quæcumque clericorum libera sunt à laicorum exactionibus *eod. 3. Aug. 1592.*
 - 11 In damnis datis per clericos, seu per eorum animalia, nec non per familiares ministros, & colonos Episcoporum, & mensæ Episcopalis, etiam laicos, sententiarum animalia in bonis quibuscumque tam Ecclesiasticis, & personarum Ecclesiasticarum, quam etiam laicorum, causa pertinet ad Curiam Episcopalem priuatiue. *Cong. Imm. apud Barbof. loco cit. §. 2. n. 123.*
 - 12 Si laici, eorumque ministri, & animalia damniſecerent bona Ecclesiastica, & personarum Ecclesiasticarum, Curia Episcopalis procedere potest, ut in causis mixtis foris *ibid.*
 - 13 At quando coloni, & ministri Ecclesiasticorum, & Ecclesiasticorum cum animalibus proprijs bona laicorum damniſcant, cognitio tam quoad bona, quam ad personas laicorum, & eorum animalia spectat ad iudicem laicum priuatiue. *ibid.*
 - 14 Si vero cum animalibus Ecclesiasticorum, quoad personas ad laicum, quoad animalia ad Curiam Episcopalem *ibid.*

Forum Episcopale.

- 1 **C**ancellaria Episcopalis nō debet locari, nec vendi, nec ex ea Episcopus

B. 2. scopus.

scopus aliquod emolumentum habere. *Congr. Episc. 12. Jan. 1598.*

- 2 Potest Episcopus cogere laicos ad ferendum testimonium veritatis pro suae curiae informatione, sub poena pecuniaria, & in subsidium excommunicationis. *Congr. conc. 16. Mart. 1630.*
- 3 Potest item coercere, & punire quoscumque exemptos, qui offendunt officiales Curiae Episcopalis in actu exercendi suum officium, vel alias impediunt Episcopi iurisdictionem, decum refert *Barbosi. de iure Eccl. l. 1. c. 43. n. 154.*
- 4 Potest fieri carcer ex poenis ab Episcopo. *Congr. Episc. 25. Iun. 1596.*
- 5 Fiscali aliqua pars poenarum applicari potest, non Episcopo, neque Notario. *ead. 4. Sept. 1595.*
- 6 Si iubeat Episcopus aliquem crudeliter fustigari, tunc per duos menses à Missarum celebratione suspendendus esset. *Idior. Aloncon. de maiest. milir. Eccl. l. 1. p. 1. s. 8.*
- 7 In parinecessitate melius est subvenire pauperibus loci, in quo degit clericus condemnatus in poenam pecuniariam. *Congr. Episc. 21. Nov. 1600.*
- 8 Gratis debent dari, quae sequuntur. à Notario Episcopali. *Congr. conc. 8. Mart. 1602.* Approbatio ad confessiones audiendas, licentia administrandi Sacramenta.
Defuerendi beneficii.
Sepeliendi defunctos.
Celebrandi Missas.
Colligendi elemosynas.
- Mandata publicandi in Ecclesijs initia- dos prima tonsura, & alijs ordinibus.
- 9 Quo ad alia, si nullum habet salariū; quoad litteras collationis, vel institutionis curatarum Ecclesiarum, vel deputacionis Vicariorum, in his vnum aureum poterit percipere. *ibid.*
- 10 Quoad litteras dimissorias, vel testimoniales decimam vnius aurei partem numquam excedat. *ead. ibid.*

Functiones Episcopales.

- 1 Episcopus in festis non solemnioribus, & in serialibus non debet aequaliter federe cum Canonicis sed eodem eminentiorem ascendere. *Congr. conc. 20. Iulij 1620. Barbosi. de canon. c. 32. n. 30.*
- 2 Non potest cantare Missam in Ecclesijs Regularium ipsis iniunctis. *Congr. Episc. 6. Iulij 1593.*
- 3 Vicarius Apostolicus nō potest functiones Episcopales facere. *Congr. Rit. 15. Febr. 1614.*
- 4 Episcopo delegato debentur ea, quae Episcopo deleganti circa assistentia Canonico. *ead. 20. Febr. 1604.*
- 5 At non tamen Diaconorum ad sedē. Vide supra Canonici munera erga Episcopum. *num. 27. & ead. 1. Sept. 1607.*
- 6 Nisi sit antiqua hac de re consuetudo. *ead. 7. Iul. 1612.*
- 7 Absente Episcopo, pertinent functiones Episcopales ad primam dignitatem, quae residet, & ordine ad sequētes, si primus absint. *ead. 19. Ianuar. 1608. 21. Mart. 1609. 30. Jan. 1610. 11. Novemb. 1614.*
- 8 Nisi ad alium pertineat ex immemorabili consuetudine. *ead. 9. Maii 1609.*
- 9 Non tenetur prima dignitas ex obligatione, sed ex sua voluntate, & devotione. *ead. 9. Dec. 1600.*
- 10 Neque potest Episcopus eas alteri ad libitum delegare. *ead. 10. Febr. 1601. 4. April. 1615. 9. Decemb. 1617.*
- 11 Neque prima dignitas potest sibi quam voluerit substituere. *ead. 22. Ianuar. 1618.*
- 12 Coadiutor dignitatis potest eas facere, quas coadiutor. *ead. 14. Febr. 1615.*
- 13 Episcopo ordinationem celebranti extra propriam Ecclesiam tenentur assistere

assistere Canonici, dummodo in Cathedrali remaneat sufficiens Canonico-
rum numerus. *ead. 7. Julij 1612.*

14 Eidem exercenti Pontificalia, seu Pontificaliter concionanti, etiam extra Cathedrali, in Civitate tamen, & non in Diocesi, tenentur Canonici assistere, & inferuire, qui solent in Cathedrali, decusum refert *Galest. in Margar. cas. cons. V. Canon. pen.*

15 Non convenit assistentia Canonico-
rum collegiæ. *ead. Congr. Rit. 1. Julij 1601. 10. Apr. 1602. 15. Julij 1617.*

16 Neque convenit assistentia simplicium presbyterorum, neglectis canonicis. *ead. 2. Aug. 1631.*

17 Ad Episcopum spectant sumptus pro suis parametis Pontificalibus, & pro ornatu Altaris maioris: ad capitulum pro reliquis. *Congr. Episc. in una Macerat. Junij 1583.*

Hermaphroditus.

- 1 Et irregularis. *Nay. in Marc. 27 num. 203. Tolet. & alij.*
- 2 A Papa dispensandus, idem.
- 3 Is, in quo prævalet sexus virilis, potest deinde ordinari. *Idem.*

Horæ Canonice.

- 1 Commemoratio S. Mariæ debet oratio fieri in officio currenti in Ecclesijs eiusdem nomine dicatis, etiam si officium parium eiusdem recitatum fuerit, cum ibi sit Titularis. *Congr. Rit. 10. Ian. 1604.*
- 2 Officium S. Franciscæ Romanæ in Urbe Roma est ad libitum ritu semiduplici. *ead. 13. Mart. 1632.*

Ieiunium.

Si vigilia S. Matthiæ incidat in ultimum diem Baccanaliū, potest Episcopus trāsferre ieiunium in præcedens Sabbatum, ne violetur ieiunium. *Dian. 2. par. 6 Miscell. ref. 66.*

Immunitas Ecclesiastica.

- 1 Spatium 30. seu 40. passuum circa Ecclesiam de consuetudine non servari docet *Farin. in prax. crim. q. 28. & de immun. Eccl. n. 294.*
- 2 Fallit immunitas hæc in Ecclesijs, quæ sunt intra ambitum castellorum ob angustiam loci. *Barbosa de iure Eccl. l. 2. c. 3. num. 42.*
- 3 Domus clericorum existentium intra dictos passus Ecclesiæ, cui serviūt, gaudent immunitate. *DD. cum Barbosa. ibid. n. 39.*
- 4 Imò & laicorum inferuentium vicinæ Ecclesiæ. *ibid.*
- 5 Passus quilibet habet quinque pedes, & per 15. digitos. *ibid. n. 40. 41.*
- 6 Ecclesiæ capana intra 30. passus, quæ tantum inferuit pro servitio Ecclesiæ, gaudet immunitate. *Congr. Immun. mense Dec. 1632.*
- 7 Gaudet confugiens, & se immiscens inter eos, qui associant venerabilem Eucharistiam, licet non tangat Sacerdotem, neque hastam baldachini. *DD. cum Barbosa. loc. cit. n. 69.*
- 8 Gaudet solum committens in Ecclesia de re Ecclesiæ, etiam Pixide. *ibid. n. 123.*
- 9 Non gaudet mater occidens filium infantem. *Congr. conc. 3. Dec. 1632.*
- 10 Neque qui alium occidit veneno. *ead. ibid.*
- 11 Contrauenientes constit. Greg. XIV. ex multorum DD. sententia possunt absolui ab Episcopo. *Dian. p. 1. tracl. 1. ref. 41.*

Indulgentiæ.

Falsæ sunt, quæ sequuntur ex Decreto Romæ impresso 23. Junij 1635. à S. Rom. Inquisit.

- 1 Quæ afferuntur concessæ à Pio V. Principi Senatum.

B 3 2 Rem

- 2 Item à Pio V. Magno Duci Etruriæ, & confirmatæ à Clem. VIII.
- 3 Item à Clem. VIII. Ecclesiæ S. Mariæ Montisferati.
- 4 Item Indulgentia Plenaria pro defunctis à Clem. VII. *Martini* 20. Junij 1606.
- 5 Item Indulgentiæ fundatæ super reuelationem B. Io: de Cruce piaculari græno, quod dicitur tetigisse vnum ex tribus, quæ sunt apud Papam, Regem Hispaniarum, & Generalem Minorum de obseruantia.
- 6 Item Indulgentia, quæ dicitur concessa à Io: XXII. illis, qui osculantur plantam pedis B. V. prælo datam.
- 7 Item ea, quæ à Papa Adriano VI. dicuntur concessæ gravis benedictis ad instantiam Card. Lanchinaues Trigermani Brabantini, impressæ Panormi A. 1611.
- 8 Anno lubitæ non suspenduntur Indulgentiæ plenariæ concessæ pro articulo mortis. *Alph. Leo 17. de lubil. p. 1. q. 6. n. 242.*
- 9 Neque suspenduntur Indulgentiæ pro defunctis, neque altaria privilegiata. *Idem ibid. num. 246. 248.*
- 10 Qui ex privilegio habet usum mitræ, non tamen potest dare Indulgentias. *Congr. Rit. 4. Mart. 1606.*
- 11 In Ecclesiâ, in qua exposta est Indulgentia plenaria, non datur ab Episcopo Indulgentia ab eo dari solita; ceremon. Ambrosianum.

Inquisitionis S. Officium.

- 1 Episcopus terminare potest sine interuentu Inquisitoris, causas superstitionum, incantationum, veneficiorum, & blasphemiarum, nisi sapiant manifeste hæresim. *Congreg. S. Off. 2. Dec. 1602. apud F. Leon. in Theſ. Fori Eccl. tit. de forileg.*
- 2 Omnia gratis in hoc genere expectantur. *eod. 5. Ianuar. 1601.*

Irregularitas.

Non incurrit irregularitatem Sacerdos male ordinatus concelebrans in sua ordinatione cum Episcopo ordinante, sicut eo casu sit suspensus. *Nald. V. Sacerdos n. 7. contra Nald. Barboſi. & alios.*

Iudex synodalis.

Non potest esse is, qui est coadiutor Canonici Cathedralis Ecclesiæ. *Garz. de benef. p. 4. c. 5. in addit. post num. 130. dub. 28.*
Vide: Consecratores.

Ius patronatus.

- 1 Filius ex legitimo matrimonio natus eger dispensatione, vt possit immediate obtinere beneficium de iure patronatus, quod obtinuit pater; ad quid beneficium in fundatione vocati sunt proximiores de genere. *Congr. conc. 23. Aug. 1631.*
- 2 Ius patronatus non acquirit ille, qui dotat insufficienter; quod arbitratur ordinarius; sed dicitur benefactor. *eod. apud Garz. de benef. p. 5. c. 9. num. 52.*

Legatum.

- 1 Factum pro anima dicitur factum ad piam causam. *DD. cum Barboſi. de iure Eccl. l. 3. c. 27. n. 11.*
- 2 Item pro ex carcerandis carceratis. *ibid. n. 14.*
- 3 Item pro utilitate consanguinei pauperis. *ibid. n. 10. 16.*
- 4 Item quod pupillis relinquitur. *numero 18.*
- 5 Item quod ratione studij. *ibid. n. 19.*
- 6 Item quod pro constructione monumenti. *ibid. n. 20.*
- 7 Legatum pro anima dicitur id, quod pro bono publico, veluti vana n. p. o. tium, & huiusmodi, si eorandem sit necessitas. *ibid. n. 21.*
- 8 Pro executione Legatorum, si a testatore

tor non præfixitur tempus, datur annus in profanis, & Episcopi potest, ut cogat hæredes ad solutionem. *ibid. n. 27. 28.*

9 Legatum pium omnino intra sex menses ad implendum est. *ibid. n. 28.*

10 A die hereditatis aditæ. *ibid. n. 29.*

11 In legatis pijs à tempore insinuationis testamenti, seu publicationis, *ibid.*

12 Vna monitio, vel bina sufficit facta, hæredi vel personaliter, vel per nuntium, seu epistolam, & in generali. *DD. ibid. n. 35. 36. 37.*

13 Et tenetur Episcopus de præcepto exequi mandata testatorum. *ibidem, num. 40.*

14 Neque potest excludi Episcopus à testatore in hac executione. *ibidem, num. 41.*

15 Deuoluta executione legati pro electione pupillorum, seu pauperum, quibus est aliquid distribuendum, etiam electio deuoluitur ad Episcopum. *n. 45.*

Legatus.

Legato præsentem in Civitate, Episcopus non potest uti Mozetta, neque Rochetto discooperto, nec benedicere populo: sed intra Ecclesiam, eo absente, vel annuente, potest benedicere. *Congr. Rit. 2. Octob. 1601.*

Librorum editio.

NE imprimantur Libri in materia de Auxilijs, etiam sub prætextu commentandi S. Thomam, aut alio modo, nisi consulta prius S. Inquisitione Romana, sub poena priuationis dignitatum, officiorum, vocis actiue, & passivæ, facultatis concionandi, publice legendi, ipso facto, & alijs poenis. *Congr. S. Officii 1625. apud Legatum in subann. q. Regul. c. 9. n. 24.*

Libri impressi cõtra dictum Decretum sunt prohibiti. *ibid.*

Impressores puniuntur amissione librorum, & alijs poenis. *ibid.*

Limina Apostolorum.

Episcopi in partibus infidelium residentes, si visitent per procuratorem incuria residentem, satisfaciunt constitutioni Sixti V. S. Congr. de prop. an. fide. 28. Iulij 1626.

2 Coadiutor Episcopi non tenetur visitare, sed coadiutus. *Congreg. conc. 4. Aug. 1609. apud Barbosi. de iure Eccl. l. 3. c. 10. n. 45.*

Litteræ dimissoriae.

Episcopo notoriè suspensio ob malam collationem ordinum, possunt ordinandi adire Episcopos vicinos pro libito, absque dimissorijs. *Barbosi. de pos. Episc. allegat. 7. numero 5.*

2 Quæ nondum plene habuerunt suum effectum, datæ à quocumque, possunt à successore reuocari. *Rebuff. arg. c. si qua de rebus l. 2. q. 2.*

Litteræ testimoniales ordinum.

Litteræ testimoniales Regulariû, in quibus fit testimonium de ordine præcedenti suscepto, est adhibenda fides. *Mastard. de probat. concl. 1145. in fine.*

2 Litteræ testimoniales de vita & moribus dandæ ordinandis extra tempora, si desint recipienti prænam tonsuram, non incurrit suspensionem, decusum refert *Tolet. lib. 1. c. 49. numero 4.*

Locorum piorum cura.

Hospitalia administrat à fratribus B. Io: Dei non sunt exempta à iurisdictione ordinarij, nisi solum quoad regularem observantiã. *Congr. conc. 12. Ianuar. 1630.*

B 4 2 Pro

- 2 Probatio, An loca pia sint sub immediata Regum protectione, iudice Episcopo, facienda est, decusum referunt DD. apud Barbofs. de iure Eccl. l. 2. c. 11. num. 63.

Matrimonij denunciations.

- 1 Vicarius Generalis non potest eas impedire. *Congr. conc. 27. Maij 1617.*
2 Omisio denunciationum non facit matrimonium clandestinum. *eod. 23. Febr. 1630.*

Matrimonij celebratio.

- 1 Tempore Aduentis, & Quadragesimæ non prohibentur sponsalia de futuro. *Congr. Episc. 18. Dec. 1589.*
2 Valet Matrimonium, ubi contrahens moratur tanquam Prætor, Index, Medicus temporalis, decusum refert Garz. de benef. p. 5. c. 7. n. 11. ad 5.
3 Item valet post quartum habitationis mensem à muliere coram Parocho oppidi, ad quod translata fuit sub præcepto illinc non discedendi, donec aliud statuat, decusum refert Barbofs. de off. Parochi. c. 21. n. 39.
4 Valet cuiusdam iuuenis cum meretricibus, qui dubitabat impediri à parentibus, & Romam ierunt, & in quadam Parochia aliquantulum morati erant, decusum refert idem ibid. numero 40.
5 Valet coram Parocho non promotus infra annum. *Congr. conc. 12. Maij. 1593.*
6 Etiam, licet collatio eius beneficii sit nulla ob defectum examinatorum, synodali. *eod. 3. Julij 1627. apud Barbofs. loco cit. n. 51.*
7 Non valet coram Parocho illius loci, ubi contrahentes reperiuntur, recreationis tantum causa, decusum refert Garz. Joco cit. ad 4.

- 8 Neque coram Sacerdote exteño, qui habet licentiam à proprio Patrone vnus ex contrahentibus, & ignorat se illam habere, prout ignorat vnus ex contrahentibus, decusum refert Barbofs. loco cit. num. 75.
9 Neque valet, si re vera licentia non est vera. *Congr. conc. 7. Sept. 1626.*
10 Neque in ijs, qui per fraudem accedunt ad locum, in quo non sit promulgatum. *Conc. Trid. vt ibi sine Parocho & testibus contrahant. ead. 7. Febr. 1602 5. Sept. 1626. 16. Dec. 1628. apud eum Barbofs. loco cit. numero 92.*
11 Absentia viri, qui discessit anno 1602, vsque ad annum 1627. sine noticia, quod superuiuat, non est sufficiens, vt eius vxor transeat ad secundas nuptias, decusum refert Barbofs. ibid. n. 9. in vna Mediol.
12 Parochus benedicens secundas nuptias in casu non permissio, an incurrit suspensionem? Aiumt, *Negant DD. apud Barbofs. loco cit. n. 106.*
13 Excusat crassa ignorantia. *ibid. 107.*
14 Eleemosyna occasione benedictionis recipi debet à Parocho, & non ab alio. *Congr. Rit. 25. Ianuar. 1602.*

Missa.

- 1 IN eo Altari, sub quo, vel sub cuius bradella humata sunt corpora defunctorum, non debet celebrari Missa, donec alio transferantur. *Congr. Episc. 10. Nouemb. 1599.*
2 Ante diem, & horis indebitis celebrare non licet, etiam vigore priuilegijs antea ante Conc. Trid. concessorū, decusum refert Lex. in summ. q. Regul. c. 21. num. 2.
3 Sacerdos alienigena, qui per longum tempus in aliquo loco celebravit, cuius vita & mores sunt notori, non est cogendus ostendere literas commendaticias sui Ordinarij. *Congr. Episc. 26. Ianuar. 1588.*
4 Qui quotidie tenetur celebrare, si agrotet per duas menses, non tenetur per

- per alium satisfacere. *Par. Nau. de rescript. 2. c. 2. num. 210. & Nald. V. Missa n. 11.*
- 5 Per dies quindecim docet idē *Diana tract. de celebr. Missa resol. 27.*
- 6 Per octo dies, vel decem. *Barbosa. de pot. Episc. alleg. 24. num. 32. cui adhæreo.*
- 7 Non potest satisfieri duabus obligationibus vniua Missa; & cum hoc stipendio, nisi in fundatione cautum sit expresse, quod tunc teneatur facit fieri applicare. Nota: expresse: *Congr. Conc. 13. Iulij 1630. apud Barbos. de iure Eccl. l. 4. c. 5. n. 28.*
- 8 Qui habuerit obligationem vnius Missæ in hebdomada, cum stipendio legato, & confirmato de octo annis in octo annos, potest demandare alteri celebrationem dictarum Missarum cum elemosyna consueta iuxta morem regionis, retenta sibi parte dicti stipendij. *ead. 7. Sept. 1630. apud eundem ibid. n. 39.*

Missæ Parochialis

- Non potest prohiberi celebratio Missæ in oratorio ruti adinacato per laicū, antequam celebretur Missa Parochialis. *Congr. conc. 18. Sept. 1627. Congr. Rit. 21. Mart. 1629.*

Missæ Conuentalis

- 1 A Brogata est omnis contraria consuetudo non cantandi Missam de die, ultra votum. *Congr. Rit. 18. Iul. & 28. Aug. 1628.*
- 2 Dignitatibus hinc inde distributis in choro, incensantur ea cum Canoniceis ab vna parte, deinde alie qualesque canoniceis ab alia; non autem Dignitates omnes simul ante omnes canonicos. *ead. 7. Dec. 1601.*
- 3 Thurificatio cum triplici ductu conuenit vni tantum, & digniori, idest Episcopo. *ead. 11. Dec. 1604. 11. Novemb. 1614.*
- 4 Absente Episcopo, thurificatur cele-

- brant triplici ductu. *eodem 9. April. 1606. 13. Jan. 1616.*
- 5 Vicarius Generalis sedens in Choro supra Canonicos duplici ductu, non triplici, si tamen non sit Prelatus. *ead. 14. Ianuar. 1617.*
- 6 Dignitatibus, & Canonicis cathedralium, & collegiarum, in suis Ecclesijs duplici ductu sit incensatio; ceteris de choro vnico ductu. *ead. 9. May 1606. 30. Ianuar. 1616.*
- 7 Nisi Portionarij, & alij in omnibus, & per omnia aequiparentur Canoniceis. *ead. 21. Mart. 1615.*
- 8 Magistratus æque ac Canonici possunt eos æquis ductibus incensari. *ead. 10. Jan. 1600.*
- 9 Et hoc in omnibus Ecclesijs, vbi conueniunt Canonici Cathedralis, & Magistratus. *ead. 16. Iun. 1607.*
- 10 Nec non Canonice collegiarum ante Gubernatorem, & officiales. *ead. 28. Ianuar. 1618.*
- 11 Semper tota thurificatio facienda est cum vnico thuribulo. *ead. 21. Iul. 1618.*
- 12 Neque probatur duporum usus in incensatione personarum. *eadem 15. Mart. 1608.*

Monialium clausura

- 1 Licentia ingrediendi Monasteria Monialium Regularibus subiectarum danda est ab Episcopo, & superiore Regularium Monasterij. *Congr. conc. 13. Novemb. 1610. facto verbo cum sanctissimo, & Congr. Episc. 26. Aug. 1594. & 21. Febr. 1617.*
- 2 Idem in Diocesi seruetur, deputato aliquo, qui pro Episcopo agat. *ead. 21. Febr. 1617.*
- 3 Episcopus, seu Vicarius primo loco subscribat: in Diocesi superior Regularis primo loco. *ibid.*
- 4 Exceptis repentinis casibus, in quibus alterius subscriptio sufficit. *ibidem.*
- 5 Edicta vero de accessu ad Moniales subscribenda sunt ab Episcopo tantum. *ibid.*

6 Vbi vero est contentio, quod à superioribus Regularibus non petatur licentia, feruetur. *Congr. conc. 17. Maij. 1630.*

7 Licentia est necessaria in scriptis, alioquin excommunicatione inquiratur. *Barb. de iure Eccl. l. 1. c. 44. n. 12.*

8 Exceptio casu repentino ibid. n. 134.

9 Renouentur licentia Medicoz, chirurgoz, & operatorum quotibet trimeitri. *Congr. Episc. 28. Mart. 1788.*

10 Ad conficiendum panem nullus ingrediatur canes omnes, seu catellum. Monasterio non admittantur. *Clem. VII. apud Moscon. de maiest. mil. Eccl. l. 1. p. 4. cap. 4.*

11 Fratres minores non possunt eligi ab Episcopo pro socijs, ut firmi ingrediatur Monasterium Monialium. *DD. cum Barb. loco cit. n. 109. quia in eorum regula summi Pont. licentia requiritur.*

12 *Barb. de iure Eccl. l. 1. c. 44. n. 109.*

Monialium collocutio

cum exteris.

1 Episcopus non potest promulgare excommunicationem contra alloquentis monialem Regularibus subiectam sine licentia ipsorum, sed alias penas potest imponere. *Congr. Episc. 1. Sept. 1617. apud Barb. de iure Eccl. l. 1. c. 44. num. 168.*

2 Subcollector sine licentia ordinarij alloquens Moniales potest ab Episcopo excommunicari, decium refert *Barb. loco cit. n. 154.*

Monialium receptio.

1 Virgo non dicitur contra ingredi religionem, sed tantum indueta, quo à patre instituitur heres, ea lege, ut in monasterium ingrediatur, & nisi ingrediatur, instituit Monasterium, & eidem filie relinquere aureos 25. pro alimentis, decium refert *Nald. Virg. num. 9.*

2 Prohibetur manere, que erant solita dari in ingressu, seu susceptione habitus, & quod sponte offertur à confarcatris, in commune feruetur, neque tamen conuiuianter moniales, & multo minus cū secularibus. *Clem. VII. apud Moscon. de maiest. mil. Eccl. l. 1. par. 4. cap. 4.*

Monialium nouitiarum alimenta.

1 M Vlier, que diutius mansit in Monasterio in habitu nouitiae cum licentia pertinendi educationis causa, potest valide donare ipsi Monasterio, non obitante Decreto Conc. Frid. quia non est monialis, decium refert *Barb. de iure Eccl. l. 1. c. 42. num. 236.*

2 Facta renuntiatio intra duos menses, etiam si differatur professio ex qua-cumque causa, adhuc valet, decium refert *Armendar. l. 7. de regul. n. 18. apud Barb. loco cit. num. 154.*

Monialium Professio.

1 P Otest Episcopus censuris, & penis sibi bene visis prohibere Abbatissis, & superioribus Regularibus Monialium, ne puella professionem emittat, nisi prius explorat illius voluntate ab ordinario, decium refert *Barb. de iure Eccl. l. 1. c. 44. n. 10.*

Monialium communes leges.

1 E X consue. *Clem. VII. apud Moscon. de maiest. mil. Eccl. l. 1. p. 4. hic iubetur.*

1 Litteræ, seu Epistolæ nullo modo à Monialibus scribantur sine licentia superiorum, nec recipiatur, nisi prius lecta fuerint à Præiecta Monasterij.

2 Prohibeant Prælati, ne à Monialibus enumerentur alijs secularibus, nisi, quæ

que charitatis causa indicantur. Perfecta, de bonis communibus, nomine, & de licentia conuenerunt. In hac penitus solent, in summo de officio, & de potestate patris manifestata conceditur eo modo de forma, quibus supra.

- 3 Nulla Monialis audeat accipere aliquid de comuni sine licentia, neque officiales possint aliquid expedire de bonis communibus sine dicta licentia.
- 4 Nulla Monialis possit dispensare aliquid de bonis suis, & si quæ dispensationes fiant, nullæ intelligantur, & applicentur Monasterijs.
- 5 Nulla item ponatur in Infirmaria, nisi iussu Medici.
- 6 Prohibeantur cantus figurati, & instrumenta omnia ad sonum, organa, in Ecclesia extra causam permittuntur, & Moniales per seipsas dicant officium suum.
- 7 Nulla Monialis, vel alia persona secularis uleat celebrare facere in Ecclesijs Monialium priuatas Missas, præter eas, quæ à Capellanis deputatis celebrari solent, sine licentia ordinarij.
- 8 Vnaqueque Monialis sola dormiat, & tot cellæ fiant, quot Moniales. *Hac Clem. VIII.*

Monialium officiales.

- 1 Non excusantur, si per ignorantiam Decreti Conc. Trid. eligant Abbatissam per vota non secreta, & electio est nulla, ita ut neque Episcopus dispensare possit in hac nullitate, decisiu referunt DD. apud Barbof. de iure Eccl. l. 1. c. 45. n. 6.
- 2 Non est Secreta electio, quando vnū suffragium publicatur. *Rota apud eundem ibid. num. 12.*
- 3 Item, quando aliqui ex electoribus vnicam schedulam recipiunt vnico nomine, & nomen electi notum scribitur, vel alteri reponunt in capsula. *Ibid. num. 13.*
- 4 Item, quando accipiunt de manu scri-

bas duas schedulas, & vnam, quam voluerit, reponit. *Idem ibid. decisiu referunt DD. ubi supra. num. 13.*

- 5 Item, quando eligentes schedulam, reponat aliquo signo notatum, ut innotescat scrutatoribus, vel vni ex illis, quod talis elector eligit illum nodatum in schedula, decisiu referunt DD. *ibid. num. 14.*
- 6 Si discordant moniales in electione, Episcopus assignet certum tempus, quo elapso potest Episcopus nominare, quam voluerit. *Congr. Episc. 20. Nouemb. 1587. ubi supra n. 27.*
- 7 Votum dare non potest Episcopus, aut alius, scrutator in casu discordiæ. decisiu refert *Lamor. var. Lucubr. tit. 4. cap. 24. num. 42.*
- 8 Electio Priorissarum S. Claræ per schedulas, & vota secreta fiat, aliàs est nulla. *Sixt. V. apud Emm. Rodr. in addit. tom. 3. c. 3. num. 12.*
- 9 Constitutiones Gregorij XIII. & Sixti V. de triennio in Abbatissarum electione locum non habent in ijs, quæ sunt per præsentationem, & institutionem. *Barbof. loco cit. n. 37.*
- 10 Illegitima si eligatur in Abbatissam, vel Priorissam (seclusis Religionum privilegijs) electio est nulla, decisiu referunt DD. cum Barbof. loco cit. num. 21.
- 11 Ianitrices, Auscultatrices, & sacristæ sint annorum 40. vel de senioribus Monasterij, & seniores comitentur ingrediens Monasterium. *Clem. VIII. apud Moscon. de maiest. mil. Eccles. lib. 1. p. 4. c. 4.*

Monialium Conuersæ.

- 1 Nulla monialis possit retinere cōuersarum non excedit tertiam partem Monialium. *Clem. VIII. apud Moscon. de maiest. mil. Eccles. l. 1. p. 4. c. 4.*
- 2 Famulæ seculares pro scrutijs particularium Monialium ne permittantur. *Idem ibid.*

Mo-

Monialium cura Spiritualis.

Non licet Generali audire confessiones Monialium sui ordinis sine deputatione speciali Episcopi. *Congr. conc. 13. Nov. 1627.*

Nuncius Apostolicus.

- 1 **N**on debet exercere diuina in Ecclesia Archiepiscopi sine eius de licentia. *Cong. Ric. 9. Mart. 1593.*
- 2 Neque potest ordinare clericos illius Prouincie ordinibus sacris sine facultate sedis Apostolicę, sub penis *conc. Trid. Cong. conc. 16. Apr. 1633. Vide: Archiepiscopus.*

Oblationes.

- Q**uæ sunt tempore Iubilei, vel anno sancto in Ecclesia cathedrali, spectant ad Archiepiscopum, cui incumbit animarum cura, non ad Episcopum. *DD. cum Barbof. de iure Eccl. l. 3. c. 23. num. 27.*
- 2 Quæ sunt imagine depictæ in pariete domus alicuius personæ priuæ, Parochiali Ecclesię debentur, intra cuius fines situs est paries, nisi offerens obtulisset contemplatione domini domus, puta, quia pauper &c. *ibid. n. 26.*
 - 3 Parocho nimirum, non Episcopo, decimam refertur *ibid. num. 29.*
 - 4 Oblata celebranti in Ecclesia, cedunt illius Rectori. *ibid. num. 28.*

Oratio publica.

Non tenentur Regulares accedere ad Ecclesias extra propria Monasteria pro celebratione orationis 40. Horarum, decimam refert *Guenn. in praxi Neapol. c. 64 num. 3.*

Ordo in genere.

- 1 **O**rigo patris attenditur, ubi scilicet domicilium habuit Pater.

Sanct. cum alijs de matrim. l. 3. disp. 21. num. 3.

- 2 Domicilia duo quis habere potest in diuersis Diocesis, si ferè æqualiter habitet in vno ætate, in alio hyeme, & subduntur duobus Episcopis. *Barbof. cum alijs de pot. Episc. alleg. 4. num. 38.*
- 3 Feudatarij, licet alibi habitent, dicuntur habere domicilium in loco feuditatem, & filij eorum. *Idem. ibid. n. 32.*
- 4 Perpetuum officium apud Principem dat ius domicilij pro ordinibus. *Legatores. C. de incolis.*
- 5 Ratione beneficij simplicis, immo & tenuis iuncto patrimonio potest quis ordinari. *Barbof. supra num. 44-46.*
- 6 Ordinatus ab vno Episcopo, quouis titulo, non potest alios ordines accipere ab alio sine licentia prioris Episcopi. *Mossef. in summ. tr. 2. cap. 2. num. 10.*
- 7 Cum Regularibus mitius agi potest circa scientiam, quam cum secularibus. *Barbof. loco cit. alleg. 46. n. 14.*
- 8 Regulares participantes in priuilegijs Greg. XIII. societas Iesu, & Clem. VIII. S. Io. in Portugalia, possunt ordinari, non seruatis interstitijs, neque præuia functione priorum ordinum, & extra tempora. *Dian. tom. 2. mor. resol. tr. 2. de dub. regul. resol. 31. 32. & 112.*
- 9 Ordinatus per saltum est suspensus ab eo tantum ordine, quem per saltum suscepit. *Syla. V. Irregularis. quest. 11.*
- 10 Conferens ordinem non suo subdito suspensus est à collatione ordinis male collati tantum, per annum. *Mossef. cum alijs in summ. tr. 2. c. 2. n. 12. contra Barbof. qui à collatione omnium docet esse suspensum.*
- 11 Suspendio ob malam ordinum collationem per Pium II. est Papæ reservata. *Barbof. loco cit. alleg. 17. n. 14.*
- 12 Infantes expositi, cum adoleuerint, habentur pro legitimis ad ordines sacros, nisi probetur oppositum. *Dian. 2. par. tr. 1. de incestu. resol. 22.*

Ordi-

Ordines Maiores.

- 1 **P**atrimonium potest constitui super annuis perpetuis censibus, cum cautione, quod, si redimantur, pecunia ex Decreto Iudicis deponatur apud idoneas personas ad effectum reinvestiendi. *Congr. conc. 2. Junij 1629.*
- 2 Patrimonium valet clerico assignatum a patre in bonis, quae sunt directi dominij Ecclesiae, & de quibus soluitur quaedam rata fructuum in recognitionem, quatenus utile dominium a patre transferri queat, & ad victum clerici sufficiat. *ead. 7. Sept. 1630.*
- 3 Patrimonium non potest capi in executionem ob illam vulnera alicui ad reficiendas curationis impensas, etiam ex decreto iudicis, & etiam si nihil aliud possideat. *ead. 5. Febr. 1604.*
- 4 Ad Diaconatum non potest quis ordinari, promotus ob virilitatem alicuius Ecclesiae, ab alio Episcopo, sub quo domicilium habet; sed debet ab eo qui eum subdiaconum creauit, nisi cum huiuslicetia discesserit. *ex Trid. sess. 23. cap. 16.*
- 5 Ob multitudinem ordinandorum, si desit tempus, qui in sabbato ordinari non possunt in sacris continuato ieiunio ab ordinante, & ordinandis, possunt ordinari in sequenti die Dominico. *Hentiq. lib. 10. cap. 12. num. 12. Dian. tom. 1. tr. 16. resolut. 28.*
- 6 Non tamen in sabbato conferri potest vnus ordo sacer, & alter in Dominica, continuato ieiunio, sub poena suspensionis Papalis. *Nau. in Man. cap. 25. num. 71.*
- 7 Qui obtinet a Papa ordinari posse, tribus diebus festis, non potest in sabbato quatuor temporum, & in Dominica sequenti duos recipere ordines sacros. *Suar. de censur. disp. 31. sec. 1. num. 40. & 2.*
- 8 Tres dies festos intelligi de duplicibus non feriatis, docent *Rodrig. tom.*

2. de regular. q. 23. ar. 5. & *Facundile* quinque *prac. l. 1. c. 2. num. 12.*
- 9 Sed Azor, cui ad hunc, *par. 2. l. 1. cap. 27. quest. 19.* intelligit de feriatis a populo.
- 10 Licet Concilium Trid. in ordinando ad titulum patrimonij necessitatem, ac virilitatem requirat Ecclesiam, tamen intellige illud, ac pro, vel. *Congr. conc. 17. Mart. 1619.*

Parochia.

IN vim decreti *Conc. Trid. sess. 21. cap. 4.* non potest Episcopus erigere coadiutoriam, sed debet cogere Rectorem ad assumendum sibi sacerdotes necessarios pro ministrandis sacramentis, decilum refert *Barbos. de iure Eccl. l. 2. c. 2. num. 10.*

Parochorum Residentia.

- 1 **D**e domibus pro necessaria Parochi habitatione intelligendum, est idem, quod de Ecclesijs Parochialibus reparandis est decilum, refert decilum *Barbos. de off. Parochi par. 1. cap. 13. num. 12.*
- 2 Absentiae licentiam debet dare Episcopus, etiam si collatio Parochialis Ecclesiae ad inferiores, etiam Regulares, spectet, decilum refert *Garz. de benef. p. 3. cap. 2. num. 179.*
- 3 Nisi iurisdictionem habeant quasi Episcopalem *Idem ibid.*

Parochorum mu nera.

- 1 **N**on censetur approbatus Parochus pro tota ciuitate, & Diocesi, decilum referunt *Præf. in praxi Episc. p. 2. c. 1. n. 10.* & *Barbos. de pot. Episc. alleg. 25. num. 8.*
- 2 Parochus cathedralis Ecclesiae non potest ministrare Sacramenta in aliena Parochia. *Congr. conc. 10. Sept. 1628.*

- 3 Parochus secularis audiens confessiones tenetur de se et suspellitum, & itolam. *Congr. Episc. & Nouemb. 1788. art. 1. in §. 1. in fine.*
- 4 Parochus, seclusa Episcopi reservatione, potest dare simpliciter sacerdoti licentiam administrandi Sacramenta. *Episcopo-Penitentia. Congr. Episc. 1602. Aug. 1602. v. 177. 1. b. h. 1. 1. 1.*
- 5 Neque sine causa debet Episcopus hoc idem prohibere. *ead. ibid.*
- 6 Non potest Episcopus cogere Parochum, ut subnisi sit necessaria presbyteris volentibus celebrare in Parochiali. *Congregat. Rit. 1792. Junij 1602.*

Pestis.

- 1 Tenentur Parochi residere. *Decret. Greg. XIII. 10. Dec. 1577. apud Marchinum de bello diu. par. 3. cap. 2. num. 13.*
- 2 Et tenentur ministrare Sacramenta Baptismi, & Penitentia, saltem per alios. *Idem ibid.*
- 3 Non alia Sacramenta, si cum maximo vite periculo. *ibid. num. 4.*
- 4 Tempore magnae Pestilentiae valde facientis, cessant omnes casus excepti, & omnes Sacerdotes, etiam non approbati, possunt absolvere. *ibid. c. 3. num. 3. 4.*
- 5 Iuxta verum etiam coram approbatis, si non approbatus audire prius penitentem. *ibid. num. 33.*
- 6 Quilibet sacerdos, & episcopus Diaconus potest ministrare Eucharistiam peste laborantibus. *ibid. c. 8. n. 4. §.*
- 7 Nequaquam clericus, neque licus. *ibid. num. 6.*
- 8 Sacerdos, & Diaconus peste laborantes possunt se ipsos communicare singulorum sine ministerio alterius. *ibid. c. 9. num. 4. §.*
- 9 Laicus, absente Sacerdote, tempore pestis, potest absolvere a celsuris. *ibid. cap. 12. num. 3. & seqq.*
- 10 Personis Ecclesiasticis non potest Princeps prohibere egressum e do-

- mo, vel Monasteria claustrare. *decisum 21. Januarij 1631. referi. Marchinus par. 4. cap. 2. num. 4. in fine.*
- 11 Nisi casu de significatione naturalis, & Ecclesiastica infectus peste inficiat ab aliis. *dem. ibid. num. 6.*
- 12 Neque potest Princeps destinare Monasteria pro Lazaretis, in consilio Rom. Pont. *decisum 21. Junij 1631. referi. ibid. c. 3. num. 3. 1.*
- 13 Nisi periculum esset in mora, & Papa destituit. *ibid. num. 41.*
- 14 Tenentur Regulares in penuria Sacordotum ministrare Sacramenta, vocati ab Episcopo. *Idem par. 5. d. 1. num. 10.*
- 15 Facultas exiendi domo Regularibus datur non ab Episcopo, sed a Nuntio Apostolico, si ibi est. *ibid. c. 3. num. 1.*
- 16 Causa item audiendi confessiones fidelium intra domos eorum, vel ad tamas, specialiter nuntiari dare ad Nuntium. *ibid. c. 4.*
- 17 Potest fieri factum, Missae de licentia Episcopi in vijs publicis. *idem p. 6. cap. 1. num. 5.*

Præcedentia.

- 1 Episcopus Dioecesanus in sua ecclesia, & Dioecesi in consecrationibus, & actibus Pontificalibus exercendis preferendus est ab his Archiepiscopis, & Episcopis, etiam antea notis, excepto Metropolitano eiusdem, licet alius debeat aduenas honorare. *Congr. Rit. Jan. 1609.*
- 2 Episcopus consiliarius Regis sedet, eo casu post alios consiliarios, vel certe non eos precedit, ut Episcopus. *Ricci. in P. axi. resol. 203. num. 3. in fine.*
- 3 Si adit in regio senatu, vel in Regalibus cancellariis, alius huius proprius, vel huius Ecclesie causa, sedebit inter senatores ad sinistram Præfide. *Barb. de iure. Eccl. l. 1. cap. 12. num. 3. §. Dec. in quibus.*
- 4 Episcopus canonicus precedit omnes

Cano-

- Canonici, & Dignitates in omni-
bus actibus. *Congr. Rit. 11. Julij 1617.*
11. Nov. 1621.
- 6 Coadiutores Episcoporum solent
inter Episcopos loco suae promo-
tionis. *ead. 20. Sept. 1596.*
- 6 Vicario praesente in choro, & Epi-
scopo absente, si primum statum de-
tur Vicario in dextera; altaris, sedebit
in parte sinistra primum Dignitas, se-
cunda post Vicarium. *ead. 25. Sept.*
1610.
- 7 Vicarius Capitularis, qui non esse ca-
nonicus in capitulo esse debet post
primum Dignitatem. *ead. Sept. 1610;*
apud Barboz. de canon. 16. m. 3. 61.
- 8 Canonici cathedralis Ecclesiae pra-
cedunt Canonici collegiatae, etiam
in hac ecclesia, non obstante consue-
tudine. *ead. 2. Octob. 1597. 19. Aug.*
1619.
- 9 Item praecedunt Curato in funebribus,
& alijs processionibus; Sola in dextera.
ead. 25. Junij 1611. 30. Julij 1616.
- 10 Non autem, si canonici sine cruce, &
consensu capituli, & vii singuli incede-
rant. *ead. 20. Nov. 1603.*
- 11 Canonici cathedralis sunt non Doctores
in congregationibus praefertur pres-
byteris Doctoribus. *ead. 9. Janu. 1608.*
- 12 Canonici cathedralis sunt in omni-
bus, & per omnia praeferendi Magi-
stris seculari, quando non est de
perpetuis, & maioribus. *ead. 3. Oct.*
1615.
- 13 Et ideo ante Magistratum sine hu-
mificatione suam in cathedrali, quam in
alijs ecclesijs. *ead. 16. Junij 1605.*
- 14 Referendarius canonici extra Ec-
clesiam praecedit etiam Dignitatibus.
ead. 4. Julij 1626.
- 15 Canonici parati praecedunt, etiam
Decano. *ead. 14. Octob. 1609. 26. Jun.*
1610.
- 16 Canonici parati assentes Episcopo
praecedunt Vicario Generali. *ead. 6.*
Sept. 1609. 16. Mart. 1608. 27. Febr.
1610. 25. Sept. 1621. & Congr. Epi-
scop. 16. Mart. 1600.
- 17 Etiam humificatione ante Vicarium.
Congr. Rit. 3. Aug. 1602. 6. Mart.
1610.
- 18 Postea distinctione praebendarum, in
Presbyterales, Diaconales, & sub-
diaconales, qui de novo obtulerit
presbyteralem, debet praecedere be-
nede & Diaconales. *ead. 11. Apr. &*
11 Octob. 1601. 23. Mart. 1902. 17.
Junij 1606.
- 19 Consuetudo, ut obtineant locum se-
condum tempus admissionis, & licet
praebendae sint distinctae, quando om-
nes signi presbyteri, & servunt in ce-
lebrandis Missis, servanda est. *ead. 10.*
Nov. 1604. 23. Mart. 1603.
- 20 Qui canoniciatum dimisit, & alium
aequit, ultimum loco sedere debet.
ead. 2. Mart. 1609.
- 21 Collegiata insignis ab eius erectione
praecedunt alijs collegiatis antiquiori-
bus. *ead. 24. Mart. 1612.*
- 22 Collegiata simplex praecedunt Para-
ochialibus. *ead. 20. Julij 1602. 23. Mart.*
1619.
- 23 Etiam si antequam erigeretur, illis ce-
deret. *ead. 25. Febr. 1606.*
- 24 Canonici collegiatarum praecedunt
alijs de clero, & ideo debent humi-
ficari duplici habitu, clerici Parochia-
lium unico. *ead. 19. Janu. 1613.*
- 25 Idem praecedunt Parochis in fune-
ralibus. *ead. 30. Aug. 1602. 2. Aug.*
1608. 18. Nov. 1606. 9. May 1617.
14. Aug. 1618.
- 26 Praecedunt etiam omnibus Parochis in
synodo, & probatione. *ead. 11. Dec.*
1613. 23. Mart. 1619. 4. Apr. 1620.
coram Steph. Gratian. Vide Barboz.
de canon. c. 18. m. 3. & de off. Parochi
p. 1. cap. 9. num. 9.
- 27 Canonici quicumque praecedunt
Regularibus, etiam in horum Ecce-
lesijs. *ead. 12. Mart. 1616. 31. Mart.*
1618.
- 28 Prior collegiatae, qui est caput capi-
tuli, & dignitas unica, cui solent à Se-
nate Apostolica causae committi, pra-
cedit Canonici cathedralis. *ead. 20.*
Dec. 1604.

- 29 In Ecclesiis collegiatis exempta, præfente vno Canonico cathedralis cum Episcopo, & Abbate Collegiæ eiusdem cum suis canonicis, prius incensatur Canonicus: quàm Abbas. *ead. 7. Febr. 1604.*
- 30 Prior absque cura animarum Ecclesiæ Parochialis præcedit alios beneficiarios antiquiores eiusdem Ecclesiæ, tam intra, quàm extra Ecclesiam. *ead. 5. Iulij 1631.*
- 31 Inter plures Parochos, siue Regulares, siue seculares, attenditur prærogativa Ecclesiæ, non Regulæ. *ead. 21. Mart. 1609.*
- 32 Inter Parochum à quo, & Parochum ad quem defunctus effertur, præcedentia debetur Parocho ad quem. *ita Roma sit. teste Barbof. de off. Parochi cap. 9. num. 13.*
- 33 Cælestini præcedunt Oliuetanis. *Rot. Rom. 21. Iun. 1625. coram Buratto decif. 877.*
- 34 Carmelitani in omni loco præcedere debent Fratribus de Mercede. *Congr. Rit. 21. Aug. 1604.*
- 35 Capuccini debent cedere ijs Regularibus, qui sub propria cruce, & in proprio loco incedebant, antequam ipsi propriam crucem deferrent. *ead. 23. Mart. 1619.*
- 36 Mendicantes vbique cedunt. Monachis. *ead. ibid.*
- 37 In materia præcedentiarum plurimum defertur consuetudini. *Rota apud Saraphinum decif. eiusdem 964. etiam si resisteret.*
- alijs sint in quasi possessione contraria per longum tempus. *Congr. conc. 16. Febr. 1619.*
- 4 Nec obstante etiam immemorabili consuetudine. *Congr. Rit. 24. Aug. 1619.*
- 5 Prima Dignitas habet munus ordinandi Processiones intra, & extra ciuitatem, absente episcopo, & Vicario; *ead. 10. Ianuar. 1597.*
- 6 Presbyteri, & clerici cathedralis omnes faciunt vnum corpus cum Canonicis, & sub vna cruce debent incedere. *ead. 28. Nov. 1609.*
- 7 Canonici in processione intra Ecclesiam capite detecto, extra eam cum birruto in capite incedunt. *ead. 3. Mart. 1633.*
- 8 Canonici collegiati non debent incedere parati, sicut canonici cathedralis. *ead. 19. Maij 1607.*
- 9 Theatini, clerici Regulares S. Pauli, vulgo Birnabitæ, Iesuitæ, Pauperes Matris Dei scholazum piatum non tenentur ire ad processiones. *Barbof. de iure Eccles. lib. 1. cap. 43. num. 170. 171. 172.*
- 10 Regulares, quantumuis exempti, tenentur accedere ad processiones omnes publicas, & consuetas, aut inditas pro bono publico, & honore, decifum refert *Barbof. ibid. 11. 158.*
- 11 Fratres B. Io. Dei tenentur accedere. *Congr. conc. 4. Iulij 1615. apud eundem Barbof. ibid. num. 160. corrige, qua diximus in Manuali in hoc titulo num. 12.*
- 12 Debent omnes accedere in numero decenti, debito, & consueto. *Congr. Rit. 30. Aug. 1602.*
- 13 Poenæ, & censuræ imponendæ sunt Regularibus in particulari, pro processionibus, non in Decretis; & si deliquerint, non ab Episcopo, sed à S. Congr. Episcop. debent puniri. *ead. Congr. Episc. 20. Maij 1616.*
- 14 Fratribus Dominicanis concessa est processio Sanctissimi Sacramenti in Dominica infra octauam corporis Christi per vias solitas tantum, per quas

Processio.

- 1 **I**N processionibus edicendis debet Episcopus ipse petere consilium non consensum à capitulo. *ead. 28. Mart. 1628.*
- 2 Absente Episcopo, spectat ad Vicarium Generalem edicere, & dirigere Processiones cum consilio capituli. *Congr. Rit. 28. Sept. 1630.*
- 3 Nonobstante, quòd capitulum, vel

quas incoeperunt facere huiusmodi processionem. *Congr. Rit. 14. Nov. 1615. 16. Julij 1629.*

Protonotarij.

- 1 **P**rotonotarius de non participantibus potest uti mantelletto coloris violacei. *Congr. Rit. 18. Julij 1626.*
- 2 Neque potest prohiberi in Ecclesijs, & functionibus Ecclesiasticis. *ead. 28. Sept. 1630. & 5. Julij 1641.*
- 3 Potest apponere pileum super insignibus, decusum refert. 21. *Aug. 1601. Barbof. de iure Ecclef. lib. 1. cap. 23. num. 29.*
- 4 In civilibus est exemptus à iurisdictione Ordinarij quoad causas excedentes summam 25. Ducatorum ex Bulla 8. Leonis X. decusum refert. 14. *Dec. 1630. idem ibid. num. 35.*
- 5 Et licet servitio alicuius Ecclesie non sit adscriptus, incedens in habitu clericali gaudet privilegio Fori, tam in civilibus, quam in criminalibus, decusum refert *idem ibid. n. 36.*
- 6 Potest in Missa gerere anulum, sed sine gemma. *Congr. Rit. 21. Augusti 1601.*
- 7 Protonotarius, qui sit prima Dignitas, potest deferre in choro Rochettum cum mantelletto. *ead. ibid.*
- 8 Potest esse Conservator, decusum refert *Barbof. loco cit. cap. 23. num. 28.*

Punctator.

Potest Episcopus cogere Canonicos ad iuramentum de punctando fideliter in choro. *Congr. conc. 17. Mart. 1619. apud Barbof. de canon.*

Quarta funeralium.

- 1 **S**tante consuetudine in ciuitate, quòd ius sepeliendi peregrinos, &

viatores spectet ad cathedralem; quarta funeralis non debetur Parocho, intra cuius limites viator retentus pro delicto, & habitaculo cum cautione decedit. *Congregat. conc. 21. Ianuar. 1628.*

- 2 An confraternitates debeant soluere Episcopo quartam canonicam. *DD. Affirmant, sed verius negant, si merse sunt laicales, aut ex mera deuotione, auctoritate Episcopi instituta. Barbof. de iure Ecclef. l. 3. c. 19. num. 18.*
- 3 Quarta funeralis Episcopi non potest locari. *Congregat. Episc. 14. Dec. 1592.*
- 4 Parocho debetur, seu etiam sacerdoti animatum curam exercendi. *DD. cum Barbof. loco cit. c. 24. n. 1921.*
- 5 Illius nimirum Ecclesie, in qua Parochianus solet recipere sacramenta, casu quo alibi audiret diuina. *ibid. num. 24.*
- 6 In casu dubio: An debeatur Episcopo, vel Parocho, praefertur Parochus ex causa onerosa, Episcopus ex causa lucrativa. *ibid. num. 25.*
- 7 Eniamsi Parochianus moriatur ob bellum, pestem in villa dummodo in Parochia domicilium habeat. *ibid. num. 26.*
- 8 Etiam, quando agrotus mutat Parochiam. *ibid. num. 27.*
- 9 Vel agrotus cum bonis suis ad Religionem se transfert, pendente anno probationis, si in eo moriatur. *ibid. num. 28.*
- 10 Si postmodum, quam sepultum est cadaver, cum caereis &c. fiat solemnis Missa cum maiori quantitate caereorum, de his quoque quarta pars debetur Parocho. *Congr. Episc. auditis partibus 3. Aug. 1621.*
- 11 De candelis, quas fratres, & alij praebiteri in funeribus gestare solent in manibus, non datur quarta Parocho, sed sunt gestantium. *DD. apud Barbof. loco cit. num. 39. & in segg. plura habes de hac materia.*

Referendarij.

1. Possunt celebrare, & facere celebrare circa auctoritatem, & in locis interdicto Ecclesiastico supplicare. *Sessus 17. 10. calend. Octobr. 1586.*
2. Cedunt locum Auditori confidantur. *Congreg. Rit. 26. Decemb. 1621.*

Regularium iura sub Episcopis.

1. Coram Episcopo, & Superiore Novitatus potest Religio intra quinquennium agere pro nullitate professionis alicuius male professi: *Congr. conc. petente nostro Procur. Generali 1. Sept. 1635. ut in Trid. sess. 25. de Regul. c. 19.*
2. Tenentur Regulares accipere Bullas ordinum susceptorum ab Episcopo, qui eos ordinarunt, & literæ dantur gratis, decisum refert *Laurel. de Franchis tom. 1. controvers. inter Episc. & Regul. q. 35. super decret. de ordin. Regular.*
3. Possunt audire confessiones aegrotorum in eorum domibus, sine licentia Patochorum, quos tamen monere debent de confessione audita. *Congr. Episcop. 2. Julij 1587. 22. Ianuar. 1616.*
4. Possunt Regulares ministrare Eucharistiam, & extremam unctionem hospitibus infirmis in eorum Monasterijs, ex priuilegio Pij IV. concessio cler. Regulæ & confirmato a Pio V. id. *Febr. 1567. apud Peregr. p. 1. compend. rit. communicare §. 5. & per communicationem alijs. Peirin. tom. 1. constit. 1. Julij 2. num. 92.*
5. Non possunt Regulares in Sabbato Sancto benedicere domos laicorum. *Congr. conc. 24. Nouemb. 1619. apud Barbos. de off. Parochi. c. 12. num. 29. 11.*
6. Non prohibentur in eorum Ecclesijs admittere mulieres ad purificationem post partum. *Congr. conc. ad Archiep. Bonon. apud Peirin. tom. 2. constit. 7. Pij V. §. 12. num. 13. ad 9.*
7. Neque possunt denunciare festa, & ieiunia in suis Ecclesijs, ead. 2. Julij 1620. inter antea Congr. Episc. 15. Decemb. 1603. iurasset, cum licentia Episcopi ad fieri debere, *Barbos. de off. Parochi. c. 16. num. 26. 12. ante p. 4.*
8. Non possunt gestare pluviale, aut stolam per aliquam Parochiam. *Congr. conc. ad Archiep. Bonon. supra ad 3.*
9. Non possunt in festo corporis Christi processionem facere, quod induta xat in cathedrali. *Congr. Rit. 11. Decembr. 1613. 28. Aug. 1615. 18. Febr. 1617. & Congr. Episcop. 27. Janij 1615.*
10. Regulares extra claustra decedentes ad eorum Ecclesias, de iuri debent, etiam Parochijs iocundis. *Congr. conc. 2. Julij 1620. apud Barbos. de off. Parochi. c. 26. n. 68.*
11. Neque debent soluere ius sepulture. *Congr. Episc. 22. Maii 1615. apud eundem ibid.*
12. Neque tamen possunt ducere funus superiorum, Magistrorum, seu Theologorum per Parochias ciuitatis, & vias cum pompa. *eand. apud Peirinum supra ad 11.*
13. Ne excedant taxas ab Episcopo præscriptas in voluminibus Parochialibus, prohiberi possunt ab Episcopo. *Congr. conc. 18. Septemb. 1625. apud Barbos. de iure Eccl. l. 1. c. 43. num. 145.*
14. Possunt colligere à laicis fructus agrorum in elemosynam, antequam Curati colligant primitias. *eand. apud Peirin. loco cit. ad 13.*
15. Superiores, qui ad præscriptum Conc. Trid. sess. 25. c. 14. tenentur facere seniores Episcopos de punitione Regularium extra claustra delinquentium, in scriptis facere debent,

bent, decifum refert 14. *Decembr.* 1630. *Barbofs. lococit. c. 43. numero* 117.

16 Debet Epifcopus abfoluere regularem percufforem telurici. c. Religiofo, de feneftri excom. n.

17 Facultes facti Epifcopo. Trid. fupra cit. contra Regulares notorie delinquentes extra claustra, vendicat fibi loca ista, cum inter Ecclefiam delinquant notorie, & cum scandalo. *Congr. con. 19. Septemb. 1625.*

18 Non possunt Regulares aggregare fuxe Regule personas in articulo mortis continuas. *Congr. Ref. 10. Iunii 1609.*

19 Neque possunt deferere Monasteria, seu loca iam edificata, nisi in manibus ordinarij. *Bonif. VIII. 7. DD. cum Barbofs. de iure Eccl. l. 2. c. 12. num. 64.*

6 Non comprehenduntur in hoc decreto Provinciales, nec ministri Provinciarum, neque superiores, quibus Moniales subiecte sunt. *eod. 1793. apud Barbofs. de iure Eccl. l. 1. c. 44. num. 165.*

7 Vietius Fratrum comprehenditur nisi absente Priore vicis illius agat. *eod. 1. Sept. 1617.*

8 Vbi Moniales claustrum non obseruant, Regulares loquentes cum eis extra claustra non incurrunt praedictas vocis poenas. *eodem 15. Mart. 1594.*

Residentia.

Tenetur Epifcopos residere, sicut habeat coadiutorem. *Congr. Episc. 7. Sept. 1619.*

Regularium iura in ordinibus ad Moniales.

1 Regularis sine licentia accedens ad Moniales Regularibus subiectis, & cum eis colloquens, potest ab Epifcopo loci tanquam sedis Apostolicae delegato coerceri, & puniri, decifum refert *Lequa summa. q. Regul. c. 25. num. 36.*

2 Repetti alloquentes sine licentia, assignari debent carcerati eorum superioribus, a quibus erant declarandi priuati vocis abusi, & passiva. *Congr. Episc. 17. Iulij 1615.*

3 Qui superiores debent facere certiorum Episcopum, & Congregationem. *eod. 7. Mart. 1617.*

4 A poenis pro allocutione Monialium non possunt abfolui, nisi a sede Apostolica, aut a S. Congreg. Episcoporum. *eod. 7. Novemb. 1609.*

5 Confessarij extra actum confessionis non possunt alloqui Moniales, sub istidem poenis, quibus alij. *eod. 21. Febr. 1617.*

Seminarium Clericorum.

1 Clerici feminarij non sunt de corpore cathedralis Ecclesiae, licet in ea deseruiant. *Congr. Ref. 1. Sept. 1607.*

2 Obviandatumus, etiam Cardinalis, tenetur contribuere seminariis, decifum refert 2. *Decemb. 1622. Barbofs. de iure Eccl. l. 3. c. 9. num. 53.*

Sepultura.

1 Parochus debet interrogare infirmum de sepultura in genere, non in specie. An velit in Parochiali sepeliri, alias electio non valet. *Ricc. 37. prae. p. 4. resol. 93. n. 30.*

2 Filia minor, non obstante nouo Rituali, sepelienda est in sepulchro maiorum illius in Ecclesia Fratrum. *Congr. Episc. 21. Octob. 1616.*

3 Suscipientes habitum a Gnardiano, vel alio, cui ille commiserit, & cum

eo decedentes, sunt tradendi sepulturæ in Ecclesijs eiusdem ordinis, si Guardianus propter habitus concessionem, & receptionem præmouit eorum cadauera. *Congr. Rist. 1. Dec. 1615.*

- 4 Peregrinus decedens, dum est in via, sepelitur in cathedrali. *Congr. Episc. 9. Junij 1592.*
- 5 Excommunicatus notorius, si poenitentiae signo dederit in articulo mortis, sepeliendus est in Ecclesia. *eod. 9. Iun. 1592.*
- 6 Sepultura non debet retardari sub quouis prætextu cõpositionis quartæ funeralis. *eod. 5. Maij 1617.*
- 7 Non debet Episcopus dare licentiam exhumandi corpus ad hoc, ut laici sumant indicia in criminalibus. *eod. 22. Nou. 1619.*

Sodomia.

- 1 Villa Pij V. est contra exercentes, quod significat frequentiam actus. *Quar. V. sodomia.*
- 2 Agnes tantum comprehenduntur. *Caiser. V. Ad olivias.*
- 3 In casibus episcopo referuatis includi patientes volunt. *Ric. in Prax. tom. 3. resol. 57. num. 7. & Boinac. de matrim. quest. 4. punct. ii. num. 2.*
- 4 Attendenda sunt verba Decreti Episcopalis.

Subsidium Charitativum.

- 1 Coadiutor, seu administrator datus Episcopo per Papam, vel Ecclesie cathedrali vacanti, potest exigere è subditis hoc subsidium. *Barbosa. de iure Eccl. l. 5. c. 22. num. 19.*
- 2 Item commendatarius perpetuus Ecclesie cathedralis. *ibid. num. 20.*

Theologalis Præbenda.

- 1 Rectio Theologalis Præbendæ non fit in cathedralibus, Regularibus, ubi præbendæ non sunt distinctæ; sed cogendi sunt Monachi, ut provideant de lectore Theologorum. *Congr. conc. 9. Sept. 1573. apud Barbosa. de canon. cap. 27.*
- 2 Fit in Collegiatis, quarum præbendæ sunt de iure patronatus laicorum, decimum refert Garza, de benef. p. 5. cap. 4. num. 162.
- 3 Non est in optione Episcopi primam præbendam vacantem assignare pro Poenitentiarario, sed pro Theologo, ex *Trid. sess. 5. c. 1. si fiat fecus, habenda est confirmatio à Papa.*
- 4 Præbenda debet esse integra, decimum refert Garza, loc. cit. num. 128.
- 5 Si vacaret præbenda insufficientis, potest Episcopus, altera vacante, ambas applicare Theologo, dummodo canonici habeant sufficientis stipendium. *Congr. conc. 16. Febr. 1619.*
- 6 Canonicus Theologus, qui resignavit in manu Ordinarij præbendam Theologalem, potest obtinere mediante optione pinguorem præbendam cum retentione sui stalli in choro. *Congr. Rist. 2. Sept. 1597.*
- 7 Stante consuetudine in Cathedrali, ut per quemlibet Canonicum habentem præbendam Canonicatus annexam oblineatur una ex Dignitatibus in eadem Ecclesia, quæ nullum habet emolumentum, sed solum sedet supra canonicos, potest canonicus Theologus dictam Dignitatem obtinere. *Congregat. conc. 18. Nouemb. 1628.*
- 8 Theologus sedet in loco sui canoniciatus, decimum refert Garza, in addit. ad p. 5. c. 4. num. 111.
- 9 Potest Episcopus cogere Theologum ad legendum vsque ad priuationem præbendæ, decimum refert Barbosa, de canon. 6. 27. num. 30.

Si

10 Si ex infirmitate non potest legere, non tenetur ponere substitutum; quando vero est ponendus, electio est Episcopi, decisum refert Garz. p. 5. c. 4. num. 159.

11 Non solum lucratur distributiones legitime ob lectionem abfens, sed etiam emolumenta alia interessentibus dari solita. *Congr. conc. 12. Aug. 1628.*

12 Ad hanc lectionem sacræ scripturæ tenetur clerus accedere, & ab Episcopo potest cogi. *ead. 11. August. 1618.*

Vicarius Capitularis.

1 Non debet occupare sedem primæ Dignitatis, sed aliam sedem portatilem. *Congreg. Rit. 11. Apr. 1601.*

2 Non potest dare licentiam erigendi noua Monasteria. *Congr. conc. 19. Febr. 1633.*

Vicarius Foraneus.

1 Non potest prohibere concanonicos, ne capitulum faciant sine sua licentia contra vsum Ecclesiæ. *Congreg. Rit. 16. Dec. 1616.*

2 Nihil illi detur in funeralibus ratione Vicariatus. *ead. 7. Octob. 1627.*

Vicarius Generalis.

1 Absente Episcopo, habet primum locum super omnes Dignitates, non obstante consuetudine. *Congr. Rit. 7. Aug. 1610. 20. Decembr. 1614. 13. Iulii 1639.*

2 Vicarius & Canonici simul debet sedere in suo loco canonicali. *Abbas & alij cum Barbofs. de canonicis.*

Vicarius perpetuus.

1 Non potest Episcopus constituere Vicarium perpetuum, quando à tempore immemorabili vnio facta est, & extunc constat Vicarius fuisse amouibiles, consentientibus ordinarijs. *DD. cum Barbofs. de iure Eccl. l. 3. c. 6. n. 6.*

2 Neque quando vnio facta est per viâ concordie à sede Apostolica approbata. *ibid. n. 8.*

3 Neque quando beneficium vnium fit Monasterio Monachorum, aut Mendicantium. *Pius V. 1. Nouembr. 1567. apud Quar. V. Vicarius perpetuus.*

4 Neque quando ex priuilegio remunerationis causa concesso beneficium fit vnium cum clausula ponendi Vicarium amouibilem. *Barbofs. loco cit. num. 10.*

5 Neque quando pro bono pacis, & cessatione litium, rectaque gubernatione expedit nihil innouari. *ib. n. 11.*

6 Neque quando adest priuilegium concessum post Conc. Trident. instituendi Vicarium amouibilem, nisi abusus irrepat. *ibid. n. 12.*

7 Eleemosinæ Altarium, tuncrum, & similia non debent numerari in congrua portione. *ibid. n. 44.*

8 Vicarius perpetuo adscriptus Ecclesiæ cathedrali est de corpore cathedralis, & consequenter incedit sub illius Cruce. *Congr. Rit. 21. Martij 1609.*

Violenta manus in Clericum.

1 Priuilegium canonis gaudent clerici, de quibus supra: Clericus a numero 18. ad 20.

2 Regulares omnes, Nouitij, & conuersi. *DD. communis.*

3 Equites S. Io: Hierosol. S. Iacobi, Alcantaræ, & Calatravæ. *Barbofs. de iure Eccl. l. 2. c. 3. §. 2. n. 24.*

4 Non

- 4 Non gaudet mulieres intrantes Monasteria, in quibus religio non est approbata. *Idem ibidem. n. 18.*
- 5 Neq. Tertiarij, qui in proprijs domibus habitant. *ibidem. n. 22.*
- 6 Neq. Eremitæ, qui vagi dicuntur, nec definitum, aut firmum vitam modum, neque specialem obligationem Ecclesiasticam habent. *ibidem. n. 23.*
- 7 Propinans venenum moniali gravida, ut abortiatur, ea consentiente, non incidit in poenam canonis. *ibidem. numero 37.*

Visitatio Episcopi.

- 1 Potest Parochus denuo examinari, ab Episcopo recentiore, ex suspitione ignorantiæ. *Congreg. conc. 6. Aug. 1628.*
- 2 Vbi habitat Generalis alicuius ordinis, licet curatus sit secularis, hic non est subditus visitationi Episcopi Ordinarij Diocesis, decisum refert *Lezana in sum. q. Regul. c. 11. n. 9.*
- 3 Visitare potest tanquam sedis Apost. delegatus Parochialem subiectam Olluetanis, & Abbas potest condere Decreta cumulatim cum Episcopo; sed quatenus sint contraria, debent prævalere Episcopi Decreta, decisum refert 19. Iulij 1628. *Barbosa. de iure Eccl. l. c. 14. num. 21.*
- 4 Item Parochiales unitas Monasterio Canonicorum Regularium, licet Generalis habeat in eo loco sedem ordinis principalis, decisum re-

fert 2. Maij 1595. *idem ibid.*

- 5 Item Parochus S. Io. Ierosol. h. curam animarum in secularium exercentes tenetur Episcopus tanquam sedis Apostolicæ delegatus visitare gratis, & absque impensa, & onere Rectorum, decisum refert 26. Iunii 1627. *idem ibid. num. 21.*
- 6 Item in Ecclesijs Regularium animarum curam habentium visitare potest, quomodo afluantur Eucharistia, paramenta, calices, & alia administratione Sacramentorum, decisum refert *Fr. Leo p. 2. c. 11. n. 3.*
Barbosa. de potest. Episc. alleg. 74. num. 18.

Visitatio circa Canonicos exemptos.

- 1 Potest Episcopus procedere sine adiunctis ad poenas contra capitulares non observantes diem festum ab Episcopo editum. *Congr. conc. 7. Sept. 1630.*
- 2 Item sine adiunctis exigere rationes ab officialibus ex premio capituli constitutis, sede vacante, nisi velit criminaliter procedere, decisum refert *Garz. de benef. p. 5. c. 7. n. 23.*
- 3 Contra coadiutores cum futura successione non tenetur procedere cum adiunctis, nisi ex forma coadiutorie colligatur, illis concessa fuisse privilegia, quæ habent Canonici exempti, decisum refert *Garz. in addit. p. 4. c. 5. num. 96.*

Lauds Deo, Desparaq. Virgini, & S. Paulo Apostolo.

¶ eadem anno 1570. apud eundem, 10. d.

- 6 Intellige de eo, qui abiuravit de vehementi. *ead. 6. Mart. 1596.*
- 7 Qui de leui abiuravit, non est impeditus audire confessiones, etiam secularium. *ead. ibid.*
- 8 Si sollicitati noluerint manifestare sollicitantes, potest Episcopus dare auctoritatem confessario recipiendi in scriptis cum iuramento denunciationem personarum sollicitarum, quæ confensus, quam statim tenebitur confessorius deferre Episcopo, vel Inquisitori. *Decr. S. Off. 27. Sept. 1624. per litteras datas ad Archiep. à Cardin. Mellino.*

Confirmatio.

- 1 Episcopus alienus ministrans hoc Sacramentum debet ab Episcopo Diocesano provideri. *Congr. Episc. 15. Maij 1584. & apud Barboss. de iure Eccl. lib. 1. c. 11. num. 42.*
- 2 Ordinatus ante confirmationem, etiã scilicet, non est irregularis. *Nau. in Manual. c. 22. num. 9. & Barboss. de pot. Episc. alleg. 2. num. 14. contra Masolum, & alios.*

Confraternitates.

- 1 Confraternitati Rosarii non competit præcedentia super alias, quæ ante illam habent habitum. *Congr. Rit. 9. Dec. 1617.*
- 2 Idem dic de Confraternitate Corpo-

ris Christi in processione eiusdem. *ead. 30. Sept. 1628.*

- 3 Non possunt Confraternitates in suis Ecclesijs per suos Capellanos facere, solemniter celebrare, confessiones audire, sepelire, Sacramenta ministrare, & similia, quæ ad solum Parochum spectant, sine licentia ordinarij, & Parochi. *ead. 18. Maij 1602. 14. Ianuar. 1612.*

Conseruatores.

Abbatibus Oliuetani possunt eligi in conseruatores. *Congr. conc. 2. Mart. 1619. si fuerint electi Iudices synodales.*

Decimæ.

- 1 Clerici non tenentur soluere Decimam suorum beneficiorum. *DD. cum Barboss. de iure Eccl. l. 3. c. 26. §. 3. num. 8.*
- 2 Sed bonorum suorum secularium, quocumque ij sint, licet non sint subditi Parocho. *ibid. num. 10.*
- 3 Pertinentes ad Ecclesiam matricem non transeunt ipso iure in Parochiam, sed remanent apud matricem, nisi eas Episcopus nouo Parocho assignauerit ad præscriptum *Conc. Trid. Congr. conc. 11. Mart. 1617.*
- 4 Decimæ ratione prædiorum acquirentium per Regulares soluendæ sunt, donec doceant de sufficienti priuilegio. *ead. 4. & 18. Dec. 1627. 1. Sept. 1629. 13. Apr. 1630.*

MANVALIS

EPISCOPORVM

P. BARTHOL. GAVANTI,

PARS SECVNDA.

THE JOURNAL OF THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE
OF GREAT BRITAIN AND IRELAND
VOLUME 41 PART 1 1911

AD LECTOREM.

Esiderauere non pauci, in calce Manualis nostri Episcoporum, Bullas Pontificias; & Sacrarum Congregationum Romanarum Decreta prælo Romano iam data; & in eodem Manuali citata, notataque Asterisco, iisdem ipsis verbis, quibus in vulgus emanauerunt; quippe quæ vel non ad omnes deuenierunt; vel, quia in folijs separatim edita euenerunt; vel quia in Bullario nouo impressa, volumine grandi, incommode circumferri possunt. Ea igitur selegi, quæ præ manibus Episcoporum haberi debent, & Additionibus eiusdem Manualis addidi, ordine temporum seruato, quo à S. Sede Apostolica prodierunt. Videlicet.

1	<i>De executione Concilij Tridentini contra Regulares :</i>	
	pag. 45	
2	<i>De conseruatoribus Regularium .</i>	46
3	<i>De exemptorum priuilegijs .</i>	48
4	<i>Dubia emanata cum Responſionibus .</i>	49
5	<i>De Conceptione B. V. Mariæ .</i>	52
6	<i>De executione nouorum conuentuum .</i>	54
7	<i>De ſollicitatione mulierum in confeſſione .</i>	55
8	<i>Reuocatio licentiarum loca regularia erigendi .</i>	56
9	<i>Contra malè ordinantes, & ordinatos .</i>	58
10	<i>Deſinitio quoad imagines nondum Canonizatorum .</i>	59
11	<i>Declaratio de eadem re .</i>	60
12	<i>De celebratione Miſſarum .</i>	61
13	<i>Dubia de eadem cum Responſionibus .</i>	64
14	<i>Approbatio Decreti pro Abbatibus in Miſſarum ſolem- nijs .</i>	67
15	<i>Reuocatio licentiarum legendi libros prohibitos .</i>	68
16	<i>Decretum de electione Patronorum .</i>	68

*Adiecimus Formulam conficiendi Inuentarij bonorum
Eccleſiaſticorum .*

69

ADDITIONES

Ad Manuale Episcoporum

P. BARTHOL. GAVANTA

Congreg. Cler. Reg. S. Pauli.

PARS SECVNDA.

L

De executione Concilij Trident. contra Regulares, non subditos Episcopo, extra claustra notorie delinquentes: & de poenis eorum Superiorum illos punire negligentium.

CLEMENS PAPA VIII.

Anno 1596 23. Febr.

S Vscpti muneris ratio postulat, vt ea, quæ in sacro Trid. Concilio prouide constituta sunt, ab ijs, ad quos spectat, inuiolare obseruari curemus.

Maturo sane consilio ipsius Concilij decreto prouisum est, vt quicumque Regularis non subditus Episcopo, intra claustra degens, extra ea ita notorie delinquerit, vt populo scâdalo sit, Episcopo instante, à suo superiore intra tempus ab Episcopo præfigendum, seu uere puniatur, & superior de punitione Episcopi certiorcm faciat, sin minus ipse à suo item superiore officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.

Verum quia experientia compertum est, interdum in huiusmodi decreti executione nimis remisse procedi, cū cum Episcopus iostat, aliquem regularem, eo quo supradictum est modo, delinquentem, à suo superiore puniri, speret, vt superior regularem delinquentem ad alia suorum Ordinum loca, extra Episcopi diocesim, ex industria impuni-

tum transmittat, atque etiâ ipse aliquando ad alias prouincias se conferat, nec ulterius super delinquentis excessibus inquireat, & de eius punitione Episcopum certiorcm reddat. Vnde nec regularis delinquens tunc ab Episcopo puniri potest, cum extra ipsius diocesim existat, nec superior, qui delinquentem corrigere negligit, officio priuetur.

Nos pro pastoralis nostræ sollicitudine, præfati decreti executioni, quantum cum Domino possumus, fauere, & præmissis malis, vt par est, opportuno aliquo remedio occurrere volentes, de Venerabilium fratrum nostrorum sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium prædicti Concilij interpretum sententia: Motu proprio & ex certa scientia nostris, ac de Apostolica potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura constitutione, omnibus, & singulis cuiuscumque Ordinis, & instituti Regularium, etiam Mendicantium superioribus, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ, ac priuationis dignitatum, & officiorum per eos obtentorum, eo ipso incurrendis poenis, præcipimus, & mandamus, vt iuxta prædictum decretum, quilibet ipsorum, regularem non subditum Episcopo, intra claustra degentem, & extra ea ita notorie delinquentem, vt populo scâdalo sit, Episcopo instante, intra tempus ab Episcopo præfigendū, seu uere puniat, ac de punitione Episcopi certiorcm faciat, & aliâs decretum ipsius, in omnibus, & per omnia exequatur. Ceterum si superior in regularem de-

D 3 m.

lingentem non aliter ducere, quin in
 eo si illum impunitum ad alia suorum
 Ordinum loca, extra Episcopi Diocesis,
 ut praefertur, transmissum volumus,
 & simili motu atque auctoritate decer-
 nimus, ut superior instante Episcopo,
 infra terminum ab Episcopo praefigen-
 dum, & sub eisdem indignationis no-
 strae, ac priuationis dignitatum & offi-
 ciorum obtentorum, necnon & sub in-
 habililitatis ad illa & aliam posterum ob-
 tinenda, ac vltèrius priuationis actus &
 passus vocis, ad quas a nemine prae-
 quam à nobis & à Romano Pontifice
 pro tempore existente restitui possit, ipso
 facto similiter incurrendis poenis, ip-
 su in regularem delinquentem à loco ad
 quem transmissus fuit, reuocare, & in
 quo deliquit constituere, seu sistere te-
 neatur. Quod si hoc etiam facere prae-
 tenuerit, per praesentes similiter ita-
 tuimus, ut Ordinarius loci ad quem re-
 gularis delinquens transmissus fuerit, su-
 per praemissis ab ipso Ordinario loci in
 quo deliquit, similiter requisitus, vel
 alias de illius delicto informatus, ut prae-
 fertur, tanquam Sedis Apostolicae dele-
 gatus, praedictum Concilij decretum
 omnino exequi, & in regularem delin-
 quentem seuerè animaduertere possit,
 & debeat.

II.

De electione Iudicum conservatorum
 pro Regularibus.

P R E G O R I U S X P.

Anno 1621. 20. Sept.

Sanctissimus in Christo Pater & Do-
 minus noster D. Gregorius diuina
 providentia Papa XV. ex certis ratio-
 nabilibus causis animum suum mouen-
 & de voto Venerabilium Fratrum suo-
 rum S. R. E. Cardinalium Concilij Tri-
 dentini Interpretem, partim fel. rec. Cle-
 mentis Papae VIII. praedecessoris sui ve-
 stigis inherendo.

Reuocauit, ac nullas, & invalidas de-
 creuit omnes, & quascunque Iudicum

Conservatorum electiones, nominationes,
 seu deputaciones, tam in vim litem-
 rum Conservatorum iuxta formatam
 in quinterno Capellariae descriptam,
 quam in vim quorumcumque priuile-
 giorum perpetuò, vel ad tempus nondum
 elapsum, Apostolica auctoritate cõse-
 sorum, seu alias quocumque iure, vel
 titulo hactenus factas pro quibuscunque
 Conuentibus, Capitulis, Militijs, etiam
 Sancti Ioannis Hierosolymitani Con-
 gregationibus, Collegijs, Ordinibus,
 Monasterijs, Hospitalibus, aut alijs qui-
 busvis pijs, tã secularibus, quam cuius-
 vis Ordinis, etiam Mendicantium, seu
 Instituti, vel Societatis Regularibus, lo-
 cis quantumvis exemptis, etiam de ne-
 cessitate exprimendis, seu illorum per-
 sonis, cuiusvis qualitatis, seu conditi-
 onis existant.

In futurum verò sanctitas sua hac ge-
 nerali, & perpetuò valitura Constitu-
 tione statuit, & decreuit, ut Iudices Cõ-
 seruatores huiusmodi, siue principales,
 siue subrogati, eligi, nominari, aut de-
 putari non possint, nisi non solum ha-
 beant qualitates requiritas, & descriptas
 in Constitutione similis rec. Bonifacij
 Papae VIII. etiã Praedecessoris sui, quae
 incipit: Statutum, ita ut vel dignitate Ec-
 clesiastica praediti, vel personarum ob-
 tinentes, vel Ecclesiarum Cathedralium
 Canonici existant; sed etiam in Con-
 cilijs Prouincialibus, aut diocesanis, iuxta
 Decretum Concilij praedicti, Iudices
 electi, seu designati sint.

Quodque deinceps litterae Conserva-
 toriae per Sedem Apostolicam cõde-
 lenda superscripstantur dirigantur,
 & si quae litterae aliter expediantur, illae,
 ac deputaciones huiusmodi, omniaque
 exinde fõgenda nullius sine roboris,
 vel momenti.

Et nihilominus qui secus, quam iux-
 ta formam superius praescriptam, Cõ-
 seruatores huiusmodi cum effectu eli-
 gere, nominare, seu deputare, aut ele-
 gere, nominare, seu deputare vti aucti
 fuerint, Regularis quidem voce actus,
 & passus sint ipso iure priuam, adeo ut
 habi.

habitationem à nemine, præterquam à Romano Pontifice consequi valeant; reliqui vero alijs penus arbitrio Sanctitatis sue coercantur, & prædictorum omnium Conuentus, Monasteria, & loca huiusmodi, eorumque personæ, ac bona eærant Conseruatorum ad annuum, itaut illorum causæ interea coram locorum Ordinarijs dumtaxat cognoscant, ac diffiniri debeant.

Cæterum ut latius pateat Conseruatorum huiusmodi deligendorum statuta; Sanctitas sua admonitos voluit omnes locorum Ordinarios, ut in Synodis Provincialibus; aut Diocesanis quamplures personas ex habentibus qualitates in prædicta Constitutione eiusdem Bonifacij Prædecessoris contentas; & alioquin ad id aptis designari procurerit; & si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substitui Ordinarius loci etiam consilio Capituli alium in eius locum usque ad futuram Provinciale, aut Diocesanam Synodum.

Insuper Sanctitas sua, inherendo hac in parte Decreto similis recordationis Gregorij Papæ xij. etiam Prædecessoris sui, statuit, & ordinauit; ut Regulares, ac personæ huiusmodi in Italia infra duos, extra Italiam vero infra sex menses à die publicationis in Verbo præsentis Constitutionis inchoandos, debeant sibi eligere, seu assumere Conseruatores iuxta formam superius propositam.

Eiusque electionis, seu assumptionis documentum infra tempus huiusmodi penes Acta Curia: Ordinariorum exhibere, & dimittere teneantur; alioquin, termino elapso, quamdiu Conseruatores secundum formam præsentis Constitutionis non elegerint, coram eisdem Ordinarijs conueniantur.

Quodque Conseruatores huiusmodi semel legitime deputati, nisi ex legitima causa à Sede Apostolica, aut locorum Ordinarijs, prout iisdem Regulibus, & alijs supradictis habuerit, approbata, durante quinquennio à die deputa-

possint, aut valeant.

Ad hæc statuit Sanctitas sua, ut coram ipsis Conseruatoribus Regulares, ac personæ suprascriptæ conueniri quidem, aut trahi debeant; sed alios conueniri, aut trahere non possint, itaut memorati Conseruatores in causis, in quibus Regulares, & alij actores fuerint, nullam prorsus iurisdictionem habeant, sed instantum, in quibus rei extiterint; neque extra Ciuitates, seu Dioceses, in quibus fuerint deputati, contra quoscunque procedere præsumant.

Si qua vero inter Iudices Conseruatores huiusmodi, & locorum Ordinarios controversia super competentia iurisdictionis orta fuerit, nequaquam in eam procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos super iurisdictionis competentia fuerit iudicatum.

Quod si qui Conseruatores, siue in hac parte, siue alijs quomodolibet suis limites exceßerint, per annum ab Officio Conseruatoris huiusmodi suspensi sint, & pars, quæ hoc fieri procurauerit, sententiam excommunicationis incurrat iuxta formam alterius Constitutionis eiusdem Bonifacij Prædecessoris, quæ incipit: Hæc Constitutione; quam Sanctitas sua in omnibus, quæ præsentis Constitutioni non aduersantur, innouauit, & innouat.

Per hoc tamen non intendit Sanctitas sua prohibere, quominus Regulares, & alij supradicti in casibus iure permittis petant Iudicem non suspectum à Principibus, seu Magistratibus secularibus; dum tamen hæc tria copulatiue concurrant: videlicet, ut Regulares, & alij prædicti sint actores, non autem rei; utque agant contra laicum; non autem contra Ecclesiasticum, vel alias à iurisdictione seculari exemptum; atque ut causa, in qua Iudex deputatur, fuerit prophana, non autem Ecclesiastica, & in ea iuxta Sacrorum Canonum dispositionem laicus, ut præfertur, eligendus, Iudex competens existat.

*Sequitur aliud dubium super prædicta
Constitutione exorum, cum
sua declaratione.*

IN Constitutione de Cōseruatoribus, edita à sanct. mem. Gregorio Decimoquinto, ex sententia Sacre Congregationis Concilij inter cætera statutum est, ut coram Cōseruatoribus Regulares conueniri quidem, aut trahi debeant, sed alios conuenire, aut trahere non possint, ita ut memorati Cōseruatores in causis, in quibus Regulares, & alij actores fuerint, nullam prorsus iurisdictionem habeant, sed in istantum, in quibus rei extiterint.

Dubitatur nunc, An per hæc verba sublata sit facultas, quam habent Cōseruatores defendendi Regulares, & alios à manifestis iniurijs, & violentijs, quæ illis de facto inferuntur, dum à suis possessionibus deiciuntur, & proprijs bonis vti, ac frui impediuntur.

Sacra Congregatio Cardinaliū Concilij Tridentini Interpretum censuit, eiusmodi verbis minimè sublatam fuisse facultatem, quam habent Cōseruatores defendendi Regulares à manifestis iniurijs, ac violentijs, dummodò obseruent formam præscriptam Constitutionibus Innocentij Quarti, & Bonifacij Octauī relatis in cap. 1. & fin. de offic. deleg. in 6.

C. Card. de Torres.

Prosper Fagnanus S. Congr. Secr.

III

De exemptorum priuilegijs circa animarum curam, & Sacramentorum administrationem, Sanctimonialium Monasteria, & prædicationem Verbi Dei.

G R E G O R I V S X V.

Anno 1622. 5. Febr.

SANDE Tridentinæ Synodi decretis provide cautum est, nullum Presbyterum, etiam Regularem, posse Confectiones secularium, etiam Sacerdo-

tum audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium habeat, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut aliis idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat.

Necnon vt in monasterijs, seu domibus virorum, seu mulierum, quibus imminet animarum cura personarum secularium, præter eas, quæ sunt de illorum Monasteriorum, seu locorum familia persone, tam regulares, quàm seculares eiusmodi curam exercentes, subsint immediate in ijs, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi, in cuius diocesi sunt sita. Itemque vt Episcopi vniuersi sub obestatione Diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ in omnibus Monasterijs sibi subiectis Ordinaria, in alijs verò Sedis Apostolicæ authoritate clausuram sanctimonialium, vbi violata fuerit, diligenter restitui, & vbi inuiolata est, conseruari maxime procurent; inobedientes, atque contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliasque penas, quacumque appellatione postposita, compescant.

Atque vt regulares in Ecclesijs suorum Ordinum prædicare volentes, se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneantur; in Ecclesijs verò, quæ suorum Ordinum non sunt, nullo modo prædicare possint sine Episcopilicentia; contradicente autem Episcopo, nulli, etiam in suorum Ordinum Ecclesijs, prædicare præsumant.

Verum quia experientia compertum est, Ecclesiastici regimini rationes postulare, vt decretis eiusmodi aliquid adiungatur: matura deliberatione nostra, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hac generali, ac perpetuo valitura Constitutione decernimus, statuimus, & declaramus, vt deinceps tam regulares, quàm seculares, quomodolibet exempti, siue animarum curam personarum secularium Monasterijs,

sterijs, seu domibus regularibus, aut quibusvis alijs Ecclesijs, vel beneficijs, siue regularibus, siue secularibus incumbentem exercent; siue alijs Ecclesiastica Sacramenta, aut vnum ex illis ministrant prævia Episcopi licentia, & approbatione; siue quoquomodo in dictæ curæ exercitio, aut in eorundem Sacramentorum, vel alicuius ex illis administratione de facto absque vlla auctoritate se ingerant: in his, quæ eiusmodi curam, seu administrationem concernunt, omnimodæ iurisdictioni, visitationi, & correctioni diocesani Episcopi, tanquam Sedis Apostolicæ delegati, plenè in omnibus subijciuntur. Ad hæc tam regulares, quàm seculares huiusmodi nullis priuilegijs, aut exemptionibus tueri se possint, quominus, si deliquerint circa personas in xra septa degentes, aut circa claustram, vel circa bonorum administrationem Monasteriorum Monialium, etiam Regularibus subiectarum, ab Episcopo loci similiter tanquam ad hoc Sedis Apostolicæ delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant.

Confessores verò, siue seculares quomodocumque exempti, tam ordinarij, quàm extraordinarij, ad Confessiones monialium, etiam regularibus subiectarum, audientias nullatenus deputari valeant, nisi prius ab Episcopo diocesano idonei iudicentur, & approbationem, quæ gratis concedatur, obtineant. Sed & Administrantes bona ad eiusdem Monasteria Sanctimonialium, vt præfertur, etiam regularibus subiectarum, pertinentia, siue regulares extiterint, siue seculares, quomodolibet exempti, Episcopo loci, adhibitis etiam Superioribus regularibus, singulis annis rationes administrationis, gratis tamen exigendas, reddere teneantur, ad idque iuris remedijs cogi, & compelli queant. Liceatque Episcopo, ex rationabili causa Superiores regulares admonere, vt eiusmodi Confessores, atque Administratores amoueant,

ijque Superioribus id facere decreta-
tibus, aut negligentibus, habeat Episcopus facultatem prædictos Confessores, & Administratores amouendi quoties, & quando opus esse iudicauerit. Ac similiter possit Episcopus, vnà cum superioribus regularibus, quarumcumque Abbatissarum, Priorissarum, Præfectarum, vel Præpositarum eorundem Monasteriorum, quocumque nomine appellentur electionibus per se, vel per alium interesse, ac præsidere; absque vlla tamen ipsorum monasteriorum, impensa.

Ac demum habeat Episcopus, tanquam dictæ Sedis delegatus, auctoritatem coercendi, ac puniendi quoscumque exemptos tam seculares, quàm regulares, qui in alienis Ecclesijs, aut quæ suorum Ordinum non sunt, absque Episcopi licentia; & in Ecclesijs suis, aut suorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipso contradicente, prædicare præsumperit. Ita vt Episcopi in supralcriptis casibus, in prænomi-
natas personas, in præmissis omnibus, & singulis, aut circa ea quoquo modo delinquentes, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra visitationem, per censure Ecclesiasticas, aliaque penas, vt eiusdem Sedis delegati, procedere, omnemque iurisdictionem exercere libere, & licite valeant.

IV.

Subsequuntur aliquot dubia super prædicta Constitutione exorta.

- i. **D**ubitatur: An liceat Episcopis visitare Altaria regularium Ecclesiarum, quibus cura animarum personarum secularium non incumbit, aut loca, vbi in iisdem Ecclesijs asservatur sanctissimum Eucharistiae Sacramentum, vel vbi audiuntur Confessiones personarum secularium?
- ij. An Episc. possint Regularibus præscribere, vt certis tantum in locis, ac tem-

temporibus, aut certarum personarum Confessiones audiant, vel alias illorum privilegia restringere, ac moderari in sacramentis administrandis?

- iiij. An facultas Episcopis per Constitutionem attributa in exemptos tam seculares, quam regulares, intelligatur etiam tributa in personas nullius diocesis?
- iiij. An eadem facultas competat inferioribus Prelatis proprium territorium, ac iurisdictionem quasi Episcopalem habentibus.
- v. An per eandem Constitutionem in illis verbis, possit Episcopus vna cum superioribus regularibus quarumcunque Abbatissarum, &c. electionibus per se, vel per alium interesse, ac praesidere ius Abbatissas confirmandi Episcopis attributum censetur.
- vi. An Confessores Monialium antea editam Constitutionem deputati, debeant ab Episcopo examinari, & approbari?
- vij. An superiores Regulares similiter ante ipsius Constitutionis publicationem electi, seu deputati, alia indigeant Episcopi approbatione pro Confessionibus sanctimonialium sibi subiectarum audiendis?
- viii. An Confessiones, quas audiunt superiores Regulares electi, seu deputati, vel confirmati post publicationem, & scientiam tenoris dictae Bullae, non obtemperata Episcopi approbatione, sint nullae, atque irritae, necne?
- ix. An Regulares generaliter ab Episcopo approbati ad Confessiones personarum secularium audiendas, censentur etiam approbati ad audiendas Confessiones Monialium sibi subiectarum.
- x. An Regularis ad audiendas Confessiones Monialium vnus Monasterij ab Episcopo approbatus, Confessiones Monialium alterius Monasterij audire possit?
- xi. An Confessores Regulares extraordinarii semel ab Episcopo deputati,

& approbati ad audiendas Monialium Confessiones pro vna vice infra annum ad praescriptum sacri Concilij Tridentini, possint, virtute dictae approbationis, pluries tanquam Confessores extraordinarii, eorumdem Confessiones audire absque noua Episcopi licentia?

- xij. Cum in eadem Constitutione statutum sit, vt liceat Episcopo ex rationabili causa superiores Regulares admonere, vt annunciant Confessores Monialium, atque Administratores bonorum ad eorumdem Monialium Monasteria pertinentium, iisque superioribus id facere detestantibus, habeat Episcopus facultatem praedictis Confessores, & Administratores amouendi quoties, & quando opus esse iudicauerit: An eiusmodi causam Episcopus superioribus Regularibus significare teneatur.
- xij. An eadem Constitutio qua partes supponit Episcopi iurisdictioni Regulares delinquentes circa personas degentes intra septa Monasteriorum Monialium, aut circa clausuram, vel bonorum administrationem eorumdem Monasteriorum, habeat locum in omnibus delictis, an verò solum in notorijs, & cum scandalo populi?

Subsequuntur declarationes ad supradicta dubia a Congregatione Card. S. Concilij Tridentini Interpretum datae, & ab isto, & Urb. VIII. eius successoribus respectu approbatae.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum censuit, Constitutionem san. mem. Gregorij XV. de exemptorum privilegijs, nequaquam subicere Regulares exemptos, quibus cura animarum personarum secularium non incumbit, Episcoporum iurisdictioni in his, quae Sacramentorum administratio nem concernunt, nisi cum in Sacramentis personis secularibus admini-

strant.

strandis iisdem Regulares delinquit ac propterea.

AD primum dubium respondit, Episcopis nō licere in vim eiusdem Constitutionis visitare Alaria Ecclesiarum Regularium, quibus nō incumbit ammarum cura personarum secularium, nec loca, ubi in iisdem Ecclesijs asservatur Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum, vel ubi Confessiones personarum secularium audiuntur.

Ad ij. Hic in parte Constitutionem nihil notuū induxisse, nec vllam novam auctoritatem Episcopis in Regulares attribuisse: Ideoque in vim ipsius Constitutionis non posse Episcopos Regularibus prescribere, ut certis tantum in locis, ac temporibus, aut certarum personarum Confessiones audiant, vel alijs illorum privilegia in Sacramentis administrandis restringere, aut moderari. Quod si aliunde Episcopis huiusmodi facultas competat, illam non fuisse ab eadem Constitutione sublatam.

Ad ij. Censuit eiusmodi facultatem nō intelligi tributam Episcopis in personas nullius diocesis.

Ad iij. Non competere.

Ad v. Ius confirmandi Abbatissas minime fuisse Episcopis per Constitutionem attributum.

Ad vj. Confessores quidem extraordinarios Monialium nullatenus, posse post Constitutionem illarum Confessiones audire, nisi prius ab Episcopo diocesano idonei iudicentur, & approbentur. Ordinarios verò Confessores ante Constitutionis publicationem deputatos posse, durante triennio ab eorum deputatione inchoando, pergere in Confessionibus Sanctimonialium audiendis absque alio examine, & approbatione Episcopi. Quod si contingat, vi illorum facultas a Sede Apostolica vitra triennium prorogetur, tunc debere eos ab Episc. examinari, & approbari.

Ad vij. Superiores Regulares electos, seu deputatos ante ipsius Constitutionis publicationem, quibus aliquin facultas competat audiendi Confessiones Monialium sibi subiectarū, posse, durante eorum officio, pergere sine alia Episcopi approbatione, in Confessionibus audiendis illarum tantum, quae sponte, ac proprio motu ab eis petierint. At verò eos, qui post Constitutionem eligentur, aut quoquo modo deputabuntur, vel qui in eorum officijs, seu dignitatibus, expleto iam tempore a Constitutionibus cuiusque Ordinis, vel alijs legitimè praefinito, ad aliud tempus confirmabuntur, nequaquam posse Sanctimonialium Confessiones audire, nisi prius a diocesano Episcopo idonei iudicati, atque approbati fuerint.

Ad viij. Confessiones huiusmodi nullas, atque irritas esse.

Ad ix. Regulares generaliter ab Episcopo approbatos ad Confessiones personarum secularium audiendas, nequaquam censeri approbatos ad audiendas Confessiones Monialium sibi subiectarum; sed egere quoad hoc speciali Episcopi approbatione.

Ad x. Regularem ad audiendas Confessiones Monialium vnus Monasterij ab Episcopo approbatum, minime posse audire Confessiones Monialium alterius Monasterij.

Ad xj. Confessores extraordinarios semel deputatos, atque approbatos ab Episcopo ad Monialium Confessiones pro vna vice audiendas, habere posse pluries in vim approbationis eiusmodi illarum Confessiones audire: sed ab Episcopo toties esse approbandos, quoties casus deputationis contigerit.

Ad xij. Nonteneri eiusmodi causam, significare Superioribus Regularibus, sed hoc relinquere arbitrio, & prudentiae Episcoporum, quorum conscientiam Sacra Congregatio serio oneravit, ne facultate sibi hac in parte

re attributa quoque modo abutantur, eius rei in districto Dei iudicio rationem reddituri.

Ad xij. Constitutionem habere locum in omnibus delictis, non autem in notorijs tantum, & cum populi scandalum.

Que Sacra Congregationis responsa ad se relata sel. rec. Greg. XV. & S.D.N. Urbanus VIII. in omnibus approbaverunt.

A. Card. Cactanus.

Prosper Fagnanus S. Congr. Secr.

Subsequuntur alia duo Dubia, ab eadem Congregatione declarata, & à Sanctiss. D.N. approbata.

AN Regularis absque legitima licentia accedens ad Monasterium Monialium Regularibus subiectarum, ibique in loco colloquijs destinato cum Moniali colloquens, à diecesano Episcopo, tamquam Sedis Apostolicæ delegato, coerceri, & puniri possit?

Sacra Congregatio Cardinaliū Concilij Tridentini Interpretum censuit, Posse. Quam Congregationis sententiam Sanctissimus Dominus Noster VRBANVS VIII. ad se relata, approbavit.

AN liceat Episcopo in vim Constitutionis sanct. mem. Greg. XV. de exemptionum privilegijs, punire Regulares, qui ad Abbatissæ electionem procedunt ante tempus ipsi Episcopo significatum, aut die electionis eidem nullatenus prænuntiata?

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum respondit. Regulares ex eadem Constitutione ita demum teneri Episcopo significare diem electionis Abbatissæ,

eumque usque ad præfixum tempus expectare, si antea ipse expressè declarauerit, se vti velle facultate sibi hac in parte attributa, Abbatissarumque electionibus per se, vel per aliū interesse, ac præsidere. Post eam verò declarationem licere Episcopo animaduertere in Regulares, qui ante tempus significatum, aut die electionis eidem non prænuntiata, ad Abbatissæ electionem procedant.

Cof. Card. de Torres.

Prosper Fagnanus S. Congr. Secr.

V.

De Conceptione B. Virginis Mariæ.

GREGORIVS XV.
Anno 1622. 24. May.

Sanctissimus D.N. auditis votis Illustrissimorum, & Reuerendissimorum DD. Cardinalium contra hæreticam, prauitatem Generalium Inquisitorum, decretum aliàs editum à sel. rec. Paulo V. eius Prædecessore tenoris sequentis, videlicet.

Sanctissimus Dominus noster post longam, & maturam discussionem auditis votis Illustrissimorum, & Reuerendissimorum DD. Cardinalium contra hæreticam prauitatem Generalium Inquisitorum, re accuratè, ac diligenter perpensa, prouide considerans, quod quamuis in Constitutione sel. rec. S. ui III. super CONCEPTIONE I. a. tissimæ Virginis MARIÆ pro b. mouendis inter Christi fideles scandalis, rixis, & contentionibus edita. S. Tridentina Synodo innouata, & ed. de in alia Constitutione Sanct. men. V. super eadem re, quas similiter c. t. as sua innouauit cum quibusdā uisionibus, & adiectionibus pen. pro efficaciori earum obseruatione, linquatur vnique libera facultas nendi, & etiam asserendi vtrum

partem, quòd scilicet fuerit, vel nò fuerit concepta cum peccato originali, & dum tamen neutra, veluti erronea, aut hæretica damnetur, nihilominus ex occasione assertionis affirmatiuæ in publicis concionibus, lectionibus, conclusionibus, & actibus publicis, quòd eadem Beatissima Virgo fuerit cū peccato originali concepta, oriuntur in populo Christiano, cum magna Dei offensa, scandala, iurgia, & diffensiones. Propterea volens huiusmodi scandalis ex debito sui munus prouidere, decreuit, & præcepit, ac præsentis decreti virtute mandat, & præcipit omnibus, & singulis cuiusvis Ordinis, & Instituti regularibus, & alijs quibuscumque, tam Ecclesiasticis, quam secularibus personis cuiusvis conditionis, status, gradus, ordinis, aut dignitatis, tam Ecclesiasticæ, quam secularis, etiam si specialis specifi- cæ, & indiuiduæ earum esset necessa- rio mentio faciendæ, ut in posterum, donec articulus huiusmodi à Sancta Sede Apostolica fuerit diffinitus, vel per Sanctitatem Suam, & Sedem Apostolicam fuerit aliter ordinatum, non audeant in publicis concionibus, lectionibus, conclusionibus, & alijs quibuscumque actibus publicis asserere, quòd eadem Beatissima Virgo fuerit concepta cum peccato originali; Contrafacientes autem eisdem Sanctitas sua voluit, & declarauit subiaceere debere, & subiecit censuris, & penis contentis in supradictis constitutionibus suorum Prædecessorum, & suis ipso facto incurrendis; Per huiusmodi tamen provisionem Sanctitas Sua non intendit reprobare alteram opinionem, nec ei vllum prorsus præiudicium inferre, eam relinquens in eisdem statu, & terminis, in quibus de præfenti reperitur, præterquam quoad supra disposita. Vterius sub eisdem censuris, & penis mandans, quòd negatiuam opinionem, videlicet quòd non, fuerit concepta cum peccato originali, in prædictis publicis actibus asserentes, aliam opinionem non impugnent, nec de ea aliquo modo agant, seu tractent,

Insuper voluit, & expressè mandauit, ut extra hos casus expressos publicorū actuum, in reliquis omnibus supradictæ constitutiones firmæ, & illæ remaneant, & exactè obseruentur perinde, ac si præfens decretum non emanasset. Et ita decreuit, & mandauit vbi- que inuolabiliter obseruari, non obstantibus in hac parte supradictis constitutionibus, & alijs omnibus in contrarium facientibus, &c.

Hoc suo præfenti decreto ex eisdem causis euitans scandala, diffensiones, atque discordias in Populo Christiano quæ pari ratione oriri possunt, & ut accepit, in aliquibus Regionibus iam ortæ sunt ex sermonibus priuatis occasione assertionis affirmatiuæ, extendit, & ampliauit etiam ad priuata colloquia, & scripta, mandans, & præcipiens omnibus, & singulis supradictis, ne de cætero, donec articulus huiusmodi à Sede Apostolica diffinitus, vel per Sanctitatem Suam, & Sedem Apostolicam fuerit aliter ordinatum, neque etiam in sermonibus, & scriptis priuatis audeant asserere, quòd eadem Beatissima Virgo fuerit concepta cum peccato originali, nec de hac opinione affirmatiua aliquo modo agere, seu tractare, exceptis tamen, quibus à S. Sede Apost. fuerit super hoc specialiter indultum. Per hoc tamen Sanctitas Sua nò intendit repro- bare hanc opinionem, nec ei vllū prorsus præiudicium inferre, eam relinques in eisdem statu, & terminis, in quibus reperitur, præterquam quoad in In- praedicto sel. record. Pauli V. & hoc suo decreto disposita.

Eademque Sanctitas Sua voluit, & expressè mandauit, ut in reliquis omni- bus, vbi huiusmodi decretis non aduer- santur, constitutiones Sixti IV. Alexandri VI. & Pij Quinti, ac Pauli Quinti eius Prædecessorum super Conceptione Beatissimæ Virginis firmæ, & illibate remaneant, ac exactè obseruentur perinde, ac si huiusmodi decretum non emanasset.

Et insuper eadem Sanctitas Sua, cum Sancta

Sancta Romana Ecclesia de Beatis Virginis Cōceptione Festum solemniter, & Officium celebret, omnibus, & singulis personis Ecclesiasticis, tam secularibus, quàm cuiusvis Ordinis, & Instituti regularibus mandat, ac precipit, ut in sacrosancto Missæ sacrificio, ac diuino officio celebrandis, tam publicè, quàm priuatim, non alio, quàm Conceptionis nomine uti debeant. Cōtrauenientes autem Sācilitas Sua voluit, & declarauit subiaccere debere, & subieci censuris, & pœnis contentis in supradictis constitutionibus, ac præfato decreto suorum Prædecessorum ipso facto incurrere. Et ita decreuit, & mandauit vbiq; inuolubili obferuari.

Non obstantibus in hac parte constitutionibus suprascriptis, decreto præfato Pauli V. consuetudinibus etiam, im memorabilibus, nec non omnibus, & singulis, quæ Prædecessores prædicti voluerunt non obfarcere, ac alijs quibuscumque in contrarium facientibus.

Votens, & decernens pro obseruatione, & executione præsentis decreti, & omnium in eo contentorum, quod contra huiusmodi transgressores etiam regulares, cuiusvis Ordinis, & Instituti, etiam quomodolibet exemptos, & alias quasumque Ecclesiasticas, & seculares personas cuiuscumque status, conditionis, gradus, ordinis, aut dignitatis tam Ecclesiasticæ, quàm secularis, tam Episcopi, & Prælati Superiores, alijque Ordinarij locorū, quàm hæreticæ prauitatis vbiq; locorum deputati Inquisitores procedant, & in eos seuerè animaduertant, tribuens eis, & eorum cuiuslibet liberam facultatem, & auctoritatem contra eosdem transgressores procedendi, ac pœnis coercendi, & puniendi.

Sequitur declaratio supradicti decreti.

Edita Anno 1622. 28. Julij.

Nos Fratres Ordinis Prædicatorū, quos in videribus gerimus carita-

tis, specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & eorū singulares personas à quibusus excommunicationis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet inmoderate existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serio absoluentes, & absolutas fore sententes, Motu proprio, & ex certa sciencia, ac matura deliberatione nostris, omnibus, & singulis dicti Ordinis Prædicatorum Fratribus, ut de cetero in quibuscumque priuatis eorum colloquijs, seu conferentijs, inter se dumtaxat, & non inter alios, aut cum alijs, de materia eiusdem Conceptionis B. MARIE Virginis disserere, & tractare, absque vilo pœnarum in dictis decretis contentarum incurfu, liberè, & licitè possint, & valeant, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, licentiam concedimus, & impartimur.

VI.

De erectione novorum Conuentuum Regularium.

GREGORIVS XV.

Anno 1622. 17. Aug.

Cum alijs sel. rec. Clemens Papa Octauus decreuerit, Ordinarios locorum licentiam ad novos Conuentus cuiuscumque, præsertim Mendicantiū, Ordinis, in Ciuitatibus, & locis eorum ordinariæ iurisdictioni subiectis erigendos, impartiri non posse, nisi vocatus, & auditis aliorum in eisdem Ciuitatibus, & locis existentium Conuentuum Prioribus, seu Procuratoribus, & alijs interesse habentibus; & causa seruatis seruandis cognita, in eisdem Ciuitatibus, & locis novos huiusmodi erigendos Conuentus, sine aliorum detrimento, commode sustentari posse constituerit. Si verò ab eorum sententijs ad Sedem Apostolicam prouocari, & appellati conuigerit, ipsos Ordinarios tan-

habere actionem novorum Conventuum suspendere debere, quamdiu à dicta Sede in ea causa pronuntiatum extiterit, ac aliis prout in decreto huiusmodi plenius continetur.

Verum per pie mem. Paulū Papam Quintū accepto, plerisque ex Ordinariis prædictis, favore, vel nimia expositionum importunitate ad novos Conventus, seu Domus, præter, & contra tenorem prædicti decreti erigendos, plerumque adduci, quo fit, ut non habita debita elemosynarum, seu reddituum cuiuscumque Monasterij, Conventus, seu Domus ratione, Monachi, seu Fratres, aut Religiosi ibi degentes, manuteneri nequeant, & ad iam exiguum numerum reducantur, ut cultus divinus in eorum Ecclesijs destituatur, ibique regularis disciplina, ut convenit, conservari non valeat. Sacra Congregatio Illustrissimorum DD. Cardinaliū negotijs Regularium præpositorum, ad quos idem Paulus Papa V. negotium huiusmodi reiecerat, tot incommodis obuiam ire, eisque aliquod opportunū remedium adhibere cupiens, decreti huiusmodi veriores, ac totos tenores præsentibus, ac si de verbo ad verbum inferretur, pro plenè, & sufficienter expressis habens, viuz vocis oraculo à S. D.N. Gregorio Papa XV. habito, decretum prædictum, quatenus opus sit, innovat, & in vsum reducit.

Volens, quod de cætero Monasterium, Conventus, Domus, Congregatio, vel Societas Religiosorum, seu Regularium cuiuscumque, etiam Mendicantium, Ordinis, Societatis, & Instituti, quocumque nomine nuncupentur, etiam si de illis particularis, expressa, & specifica mentio habenda esset, in quacumque Ciuitate, vel Oppido, seu quocumque alio loco non erigantur, nisi in eo saltem duodecim Fratres, aut Monachi, seu Religiosi inhabitare, ac ex redditibus, & consuetis elemosynis sustentari valeant, ac Priores, seu Procuratores aliorum Monasteriorū, Conventuum, seu Domorum aliarum Reli-

gionum, vel Congregationum, aut Societatum, seu Institutum huiusmodi, non solum in prædictis, sed etiā in alijs per quatuor millia passuum circumiectis locis, ad id vocati & auditi fuerint, ac tali erectioni consenserint, vel alijs Ordinarijs locorum consenserint, Religiosos Monasterij, Conventus, seu Domus regularis sic erigendis, seu erigendæ, absque detrimento Religiosorum in Monasterijs, seu Domibus antea in Ciuitatibus, seu locis huiusmodi erectis degentium, ibidem numero duodecim, commodè, & congruè manuteneri, & alii posse. Si verò non Conventus, Domus, Congregatio, vel Societas huiusmodi instituendæ erunt, nullique alij Regulares inibi reperiantur. Ordinarij locorum nihilominus diligenter inquirant, ac locorum incolæ, & habitatores, quorum & consensum requirant, ac adhibeant, huiusmodi duodecim Religiosos in Conuentibus, ut præmittitur instituendis commodè alere, & manutene-
tere valeant.

Si verò à decreto, seu decretis per Ordinarios prædictos in causis huiusmodi ferendis legitime appellari contigerit, ex tunc prout ex ea die, qua appellatio interponitur, ea ad eandem Sacram Congregationem vnā cum toto negotio principali deuoluta censetur, appellauoneque huiusmodi pendente, nihil innouandum esse, irritumque & inane quicquid secus super his à quocumque, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decretum, quibuscumque in contrarium factum, non obstantibus.

Romæ 17. Augusti 1613.

Ant. Card. Saulius.

VII.

De sollicitatione mulierum in Sacramento Penitentiae.

GREGORIVS XV.
Anno 1622. 30. Aug.

Statuimus, decernimus, & declaramus, quod omnes, & singuli Sacerdotes

dotes iam seculares, quam quoruvis, etiam quomodolibet exemptionum, ac Sedi Apostolicæ immediate subditorum Ordinum, Institutuum, Societatum, & Congregationum regulares cuiuscunque dignitatis, & præminentiae, aut quous privilegii munici existant, qui per personas, quæcumque illæ sint, ad inhonestas, siue inter se, siue cum alijs quomodolibet perpetranda in actu Sacramentalis confessionis, siue antè, vel post immediatè, seu occasione, vel prætextu confessionis huiusmodi etiam ipsa confessione non secuta; siue extra occasionem confessionis in confessionario, aut in loco quocumque, ubi confessiones Sacramentales audiantur, seu ad confessionem audiendam electo, simulant ibidem confessiones audire, sollicitare, vel provocare tentaverint, aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, siue tractatus habuerint, in officio Sanctæ Inquisitionis severissimè, ut infra, puniantur. Et præterea omnes hæreticæ pravitatis Inquisitores, & locorum Ordinarios omnium Regnorum, Prouinciarum, Ciuitatum, Dominiorum, & locorum vniuersi orbis Christiani in suis quemque Diocesibus, & Territorijs per has nostras litteras, etiam priuatiue quo ad omnes alios specialiter, ac perpetuò Iudices delegamus, ut super his contra prædictos simul, vel separatim in omnibus, prout in causis fidei, iuxta Sacrorum Canonum formam, necnon officij Inquisitionis huiusmodi constitutiones, privilegia, consuetudines, & decreta diligenter inquireant, & procedant: & quos in aliquo ex huiusmodi nefarijs excessibus culpabiles repererint, in eos pro criminum qualitate, & circumstantijs, suspensam executionis ordinis, priuationis beneficiorum, dignitatum, & officiorum quorumcunque, ac perpetuè inhabilitatis ad illas, necnon vocis ciuiæ, & passivæ, si regulares fuerint, exilij, damnationis ad triremes, & carceres etiam in perpetuū absque ulla spe gratiæ, aliasque poenæ decernant, eos quoque si pro delicti

enormitate grauiores poenæ meruerint, debita præcedente degradatione, Curie seculari puniendo stradant.

Dantes etiam facultatem Venerabilibus Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus Generalibus Inquisitoribus, ne delictum tam enorme, & Ecclesiæ Dei tam perniciosum, remaneat, ob probationum defectum, impunitum, cum difficultis sit probationis, testibus etiam singularibus, concurrentibus præsumptionibus, indicijs, & alijs adhuc indicis, delictum probatum esse arbitrio suo iudicandi, & Curie seculari, ut præferatur, reum tradendum esse, pronuntiandi.

Non obstantibus omnibus, quæ dictus prædecessor in suis litteris prædictis voluit non obstat, ceterisque contrarijs quibuscumque.

Mandantes omnibus Confessarijs, ut suos penitentes, quos noverint fuisse ab alijs ut supra sollicitatos, moneant de obligatione denunciandi sollicitantes, seu ut præferatur tractantes, Inquisitoribus seu locorum Ordinarijs prædictis: quod si hoc officium prætermiserint, vel penitentes docuerint non teneri ad denunciandum Confessarios sollicitantes, seu tractantes, ut supra; item locorum Ordinarijs, & Inquisitoribus illos pro modo culpæ punire non negligant.

VIII.

De licentijs loca Regularia exigendè.

VRBANVS PAPA VIII.

Anno 1624. 28. Augusti.

Cum, sicut Nobis innotuit, complures licentiæ, sine facultate à nonnullis Romanis Pont. prædecessoribus nostris per diversos Ordinum etiam Mendicantium, Congregationum, Societatum, & aliorum regularium Institutuum Superiores, seu alios eorum nomine, ubique locorum Monasteria, Domos, Collegia, Conuentus, & alia loca regularia, quouis nomine nuncupata,

pati, servata dumtaxat Sacrorum Canonum, & Concilij Tridentini decretorum forma, de sola Ordinarij licentia, seu etiam forsan non servata forma, & absque licentia huiusmodi, & contra decreta à Sede Apostolica super præmissis edita, fundandi, erigendi, & instituendi importunis precibus, seu etiam Motu proprio, vel alijs obtentæ, & exortæ fuerint: Idcirco Nos, omnes, & quascumque licentias, ac facultates huiusmodi, litterasque desuper tam sub plumbo, quam in huiusmodi forma Brevis desuper expeditas, earumque tenor etiam veriores, & Dat. præsentibus, ac si specificè, & sigillum exprimeretur, & infereretur, pro plenè, & sufficienter expressis; & ad verbum insertis habentes, iustis de causis animarum nostrarum mouentibus, Motu proprio, non ad alium Nobis super hoc oblatæ petitionis intuitum, sed ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deq; Apostolicæ potestatis plenitudine omnes, & quascumque licentias, & facultates huiusmodi, litterasque desuper tam sub plumbo, quam in eadem forma Brevis expeditas, omniaque & singula in eis quomodolibet contenta, & expressa, etiam quoad erectiones, fundationes, & institutiones Monasteriorum, Collegiorum, Domorum, Conuentuum, & aliorum regularium locorum huiusmodi, quæ suum nondum sortitæ sunt effectum, tenor præsentium perpetuo reuocamus, cassamus, abrogamus, & annullamus, viribusq; & effectû prorsus euacuamus.

Præterea Ordinum etiam Mendicantium, Congregationum, Societatum, & aliorum institutorum regularium Superioribus, quocumque nomine nuncupatis, cæterisque personis, ad quos spectat, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub priuationis vocis, actus, & passus, necnon officiorum quorumcumque, ac inhabilitatis ad illa, & in alia in futurum obtinere, necnon etiam excommunicationis ipso facto incurrendis poenis interdiciamus, & prohibemus.

Barth. Gau. Pars Secunda.

ne licentiarum, seu facultatum per Nos, ut præfertur, reuocatarum, & annullatarum, siue alio quouis prætextu, vel causa, etiam quantumvis priuilegiata, noua Monasteria, Collegia, Domos, Conuentus, & alia loca regularia huiusmodi, nisi de expressa Ordinariorum licentia, ac seruata in omnibus, & per omnia sacrorum Canonum, & Conc. Trid. necnon Constitutionibus sel. rec. Clem. VIII. quæ incipit, Quoniam ad institutionem; sub Dat. Romæ apud S. Marcum sub Anno Piscatoris die x. iulij M. DC. III. ac Decretorum de mandato eiusdem Clementis, necnò sim. mem. Gregorij XV. Rom. Pont. prælecefforum de super editorum forma recipere, erigere, fundare, seu alijs quomodolibet instituere, seu incepta finire, & absolueri audeant, seu præsumant.

Decernentes, præsentibus litteras etiam ex co, quòd causæ, propter quas illæ emanant, expressæ, verificatæ, & iustificatæ, aut quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere prætendentes, ad hoc vocati, citati, & aucti non fuerint, neque illis conferantur, vel alijs, ex quocumque capite, prætextu, colore, ingenuo, vel causa de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quouis defectu notari, impugnari, redargui, infringi, retractari, in ius, vel controuersiam vocari, ad terminos iuris reduci, aut contra eas quoduis gratiæ, vel iustitiæ remedium impetrari, seu concedi nullatenus possit, sed eas, ac omnia, & singula in eis contenta semper, & perpetuò valida, firma, & efficacia esse, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tempore quomodolibet spectabit, inuiolabiliter obseruari, sicque & non aliter, per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causasum Palatij Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos, &

E Nun-

Nuncios, quavis auctoritate fungen-
sublatis eis, & eorum cuilibet quavis ali-
rer iudicandi, & interpretandi faculta-
te, & auctoritate, iudicari, & diffiniri
debere, ac irritum, & inane, si secus su-
per his à quacunque quavis auctoritate,
scienter, vel ignoranter contingit at-
tentari.

Quocirca Venerabilibus Fratribus
Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis,
& alijs locorum Ordinarijs per prae-
sentes committimus, & mandamus,
quantenus ipsi, vel duo, aut unus eorum,
per se, vel alium, seu alios, praesentes
litteras, & in eis contenta quaecunque
solemniter publicari, faciant illas, &
illa ab omnibus, & singulis, ad quos spe-
ctat, & pro tempore spectabit, inui-
olabiliter observari, contradictores quos-
libet, & rebelles per censuram, & poenas ec-
clesiasticas, aliisque opportuna iuris, &
facti remedia, appellatione postposita,
compellendo, in iuramento etiam ad hoc,
si opus fuerit, auxilio brachij secularis.

IX.

De male ordinantibus, & ordinatis.

VRBANVS VIII.

Anno 1624. 11. Decemb.

ALIJS si quidem fel. rec. Clemens
Papa IV. Praedecessor noster vo-
lens periculis animarum eorum obuiare,
qui vinculo excommunicationis ad-
ficti, aut apostatae, seu irregulares, vel
alijs Ordinum sacrorum susceptione
indigni, suam patriam, in qua de his ha-
beretur notitia, fugientes, se in remotis
partibus faciebant ad huiusmodi Ordines
pro-noueri, statuit, ut nullus Episcopo-
rum Italiae de cetero aliquem vltimonia-
num Clericum ordinare praesume-
ret, nisi ab eodem Clemente Praede-
cessore, vel ab Episcopo, de cuius dice-
cesis traxerat originem, ordinandus, vel
in eius diocesi beneficiatus existeret, per
eius patentes litteras causam rationabi-
lem continentes, quare ipsum volebat,

aut nequibat ordinare, speciale li-
centiam haberet, eos vero, quos contra
praemissa contigisset ordinari, manere,
volut absque ipse dispensationis super
hoc à Sede Apostolica obtinendae sus-
pensionis, ac ordinantes condigna peni-
tentia puniri.

Cum autem non sine graui animi no-
stri molestia, Nobis innotuerit, quam-
plures Vltimontanos suae salutis im-
memotes, Deiq; timore postposito, ad
Ordines praedictos dimissorialibus li-
teris, seu etiam cum titulo patrimonij
fictio, vel ficticio, seu etiam falso,
cum inaximo bonorum omnium scan-
dalo, se promoueri feci se. Nos innu-
meris, quae ex multis canonica Clerico-
rum ordinatione huiusmodi proue-
niant malis, quantum Nobis ex alto
conceditur, providere volentes, praedictam Clementis Praedecessoris con-
stitutionem, cum omnibus, & singulis
in ea contentis approbantes, & inno-
uantes, Motu proprio, & ex certa scientia,
ac matura deliberatione nostris, deque
Apostolica potestatis plenitudine, Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Ar-
chiepiscopis, & Episcopis in Italia exis-
tentibus tenore praesentium prohibe-
mus, ne quouis praetextu, & ex quacum-
que causa, Hispanos, Lusitanos, Gal-
los, vel Germanos, aliosque quoscum-
que Vltimontanos, & ex quibusvis
locis extra Italiani oriundis, non solum
ad sacros, sed neque etiam ad mino-
res Ordines, vel Clericalem caracte-
rem promovere audeant, seu praesumant,
nisi dimissoriales suorum Ordinariorum
litteras à nostris, & huius Sanctae Sedis Nuncijs, seu Collecto-
ribus in illis partibus commorantibus
recognitas, probatas, & subscriptas
habeant, eorumdem Nunciorum, seu
Collectorum subscriptiones à dilecto
filio nostro in Alma Urbe Vicario
in spiritualibus generali sinistice
examinatae, & recognitae, & approba-
tae fuerint; alias promouentes, ad
annum ab exercitio Pontificalium;
promove, & perpetuae suspensionis
poenam,

portam, absque spe dispensationis à Sede Apostolica obtinenda, incurrant eo ipso. Insuper promotos huiusmodi, ac etiam eos, qui cum falsis, vel fictis, aut fiduciarijs patrimonij titulis scienter se ad Ordines huiusmodi promoueri fecerint, non solum prædictis, verum etiam maioribus arbitrio nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis infligendis pœnis.

Italos vero, si quos in posterum Clericali charactere insigniri, vel ad maiores Ordines promoueri ab alieno Episcopo, cum falsis dimissionibus contigerit, etiam qualitatibus per Concil. Trident. Decretum cap. 16. sess. 21. requiritis prædicti sint. nihilominus, sequita tamen prius desuper ludeis Ecclesiasticis declaratione, fori prius regio minime gaudere, sed seculari iurisdictioni, ut antea, plenè omnibus subiacere, & subiectos esse respectuè volumus.

X.

De Imaginibus nondum Canonizatorum à Sede Apostolica.

V R B A N V S P I I I .
Anno 1625. 13. Martij.

SANCTISSIMUS D. N. sollicitè animaduertens abusus, qui irrepperunt, & quotidie irrepere non cessant in colendis quibusdam cum Sanctitatis, aut Martirij fama, vel opinione deunctis, qui, & si neque Canonizationis, neque Beatificationis honore insigniti sint ab Apostolica Sede, eorum tamen Imagines in Oratorijs, atque Ecclesijs, alijsque locis publicis, ac etiam priuatis, cum lanceolis aut radijs, seu splendoribus proponuntur, miracula, & reuelationes, aliaque beneficia, à Deo per eorum intercessionem accepta, in libris rerum ab ipsis gestarum enarrantur, & ad illorum sepulchra, tabellæ, imagines, & res aliæ ad beneficia accepta

testificanda, & lampades, & alia lumina apponuntur.

Volensque proinde huiusmodi abusibus, pro debito officij pastoralis, occurrere, re etiam cum Illustris, & Reuerendis DD. Cardinalibus, contra hæreticam præiudicem in vniuersa, Republica Christiana generalibus Inquisitionibus communitatis, & maturè considerata, ac discussa, declarauit, statuit, & decreuit, ne quorumvis hominum, quàm sanctitatis, seu martyrij fama (quantumque illa sit) de iunctorum, uirginis, aliaque prædicta, & quodcumque aliud, venerationem, & cultum præstiterint, & indicans, in Oratorijs, aut locis publicis, seu priuatis, vel Ecclesijs tam sæcularibus, quàm regularibus, cum uicemque Religionis, Ordinis, Instituti, Congregationis, aut Societatis apponantur, antequam ab Apostolica Sede Canonizentur, aut Beati declarentur, & (si quæ appositæ sunt) amoueantur, prout eas itatim amoueri mandauit.

Ac pariter imprimi de cætero inhibuit libros eorundem hominum, qui Sanctitatis, seu Martyrij fama, vel opinione (ut præfertur) celebres è vita migrauerint, gesta, miracula, vel reuelationes, seu quæcumque beneficia tamquam eorum intercessionibus à Deo accepta continentes, sine recognitione, atque approbatione Ordinarij, qui in ijs recognoscendis, Theologos, aliosque pios, ac doctos viros in consilium adhibeat, & ne deinde fraus, aut error, aut aliquid nouum, ac inordinatum in re tam graui committatur, negotium instructum ad Sedem Apostolicam transmittat, eiusque responsum expectet. Reuelationes verò, & miracula, aliaque beneficia supradicta, quæ in libris horum hominum vitam, & gesta continentibus, hætenus sine recognitione, atque approbatione huiusmodi, impetrata sunt, nullo modo approbata censeri vult, mandatque Sua Sanctitas.

E 2 Ad

Ad horum hominum sepulchra, venit etiam, ac inhiabit, Tabellas, atque Imagines, ex cera, aut argento, seu ex alia quacunque materia, tam pictas, quam fictas, atque excultas appendi; aut affigi, & lampades, siue alia quaecunque lumina accendi, sine recognitione ab Ordinario omnino, pro ut supra facienda. Sedique Apostolicæ referenda, ac probanda.

Declarans, quod per superscripta, præiudicare in aliquo non vult, neque intenderit ijs; qui aut per communem Ecclesiæ consensum, vel in memorabilem temporis cursum, aut per Patrum, virorumque Sanctorum scripta, vel longissimi temporis scientia, ac tolerantia Sedis Apostolicæ, vel Ordinarii, coluntur.

Vt autem præmissa diligentius obferuentur, vniuersis, ac singulis, tam Ordinariis, quam hæreticæ prauitatis Inquisitoribus districtè præcipit, vt in sua quisque Diocesi, vel Prouincia sedulo peragant, ne sine approbationibus prædictis, Imagines cum memoratis signis exponantur, aut miracula, reuelationes, ac beneficia prædicta publicentur, aliæ cõtra superius disposita, fiant.

Transgressores verò, si Regulares fuerint, priuationis suorum officiorum, ac vocis actiue, & passivæ, necnon & suspensionis à diuinis: si verò Clerici sæculares, priuationis pariter suorum officiorum, suspensionis à diuinis, & ab administratione Sacramentorum, executioneque suorum ordinum respectu, alijsque arbitrio prædictorum Ordinariorum, seu Inquisitorum pro modo culpe infligendis poenis plectendo.

Qui autem libros impresserint, aut Imagines pinxerint, sculperint, seu quoquo modo effinxerint, vel formauerint, cateque Artifices circa præmissa qualitercumque delinquentes, prædicta omnia amittant, & insuper pecuniarijs, alijsque etiam corporalibus poenis, iuxta criminis grauitatem, eorundem Ordinariorum, seu Inquisitorum arbitrio afficiantur.

Contrarijs quibuscumque non obstantibus.

XI.

Sequitur declaratio prædictæ prohibitionis.

Postmodum verò idem Sanctiss. D. N. à quibusdam reuocari in dubiū accepit, an Tabellas, & Imagines, quas in posterum offerri contigerit, recipere, & antea oblatas conseruare liceret, Sanctitas Sua, quæ tantummodo voluit, occurrendo abusus, qui irrepere videbantur, certiorum parare viam ad eorum in terris gloriam, quorum sanctimoniam diuinæ clementiæ placuerit admirandis operibus illustrare; re prius cum Illustiss. & Reuerendiss. DD. Cardinalibus contra hæreticam prauitatem generalibus Inquisitoribus communicata, præsentis Decreto declarauit. Quod sicut numquam prohibuit, nec fuit intentionis fuit prohibere oblationem, receptionemque Tabellarum, & Imaginum huiusmodi, ita, vt nulli ininceps hæsitati loci relinquatur, statuit in præsentiarum, & decreuit, vt quoties ad aliquam Ecclesiam, aut Orationarium, locumue alium publicum secularem, seu regularem Tabellas, & Imagines, aliudque simile quippiam detulerit, ac intercessione hominum inter sanctos, vel Beatos non adscriptorum, quamuis cum martyrij, vel sanctitatis fama demortuorum, optata se impetrasse dixerit, liceat Ecclesiasticis personis, Ecclesiarum, locorumque prædictorum curæ Præpositis, Tabellas, & Imagines, siue pictas, siue ex quauis materia fictas, atque alia quaecumque collatæ gratiæ fidem facientia simul cum deferentis aliorumque, qui consilij fuerint attestationibus recipere, atque approbantibus Ordinarijs, ad quos referre statim omnia teneatur, in secreto aliquo, seorsum ab Ecclesiâ, loco custodire, ibidemque iam annota collocare, & aseruare, vt si quando Dominus talium vicorum merita,

Bea-

Beatificationis, seu Canonizationis honore in terris decorare voluerit, extent huiusmodi sanctitatis qualescumque probationes, Apostolicæ Sedis iudicio tunc examinandæ, Contrarijs quibuscumque non obstantibus.

Io. Antonius Thomafius S. Rom. & vniuers. Inquisitionis Notarius.

XII

De celebratione Missarum.

VRBANVS VIII.

Anno 1625. 21. Iunii.

Primò districtè prohibet, atque interdicat, ne Episcopi in Diocesana Synodo, aut Generales in Capitulis generalibus, vel alijs quoquo modo reducant onera vlla Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium imposita, aut in hinc foundationis; sed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis, ad Apostolicam Sedem recurratur, quæ, re diligenter perspecta, id statuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur: alioquin reductiones, moderationes, & commutationes huiusmodi, si quas contra huius prohibitionis formam fieri contigerit, omninò nullas atque inanes decernit.

Deinde, vbi pro pluribus Missis, etiam eiusdem qualitatibus, celebrandis plura stipendia, quantumcumque incongrua, & exigua, siue ab vna, siue à pluribus personis collata fuerint, aut conferentur in futurum Sacerdotibus, Ecclesijs, Capitulis, Collegijs, Hospitalibus, Societatibus, Monasterijs, Conuentibus, Congregationibus, Domibus, ac locis pijs quibuscumque tam secularibus, quam regularibus, Sacra Congregatio sub obestatione diuini Iusticiæ mandat, ac præcipit, vt absolute tot Missæ celebrentur, quor ad rationem attributæ elemosynæ præscriptæ fuerint; ita ut alioquin, ad quos perti-

net, suæ obligationi non satisfaciunt; quinimò grauitèr peccent, & ad restitutionem teneantur.

Id vetò vt deinceps obseruetur exactius, & Sac. Congregatio eadem auctoritate reuocat priuilegia, & indulget omnia quibuscumque personis; Ecclesijs, ac locis pijs, tam secularibus, quam regularibus, cuiuscumque Ordinis Congregationis, & Instituti, quancumque ob causam concessi, quibus indulgetur, vt certarum Missarum, vel Annuersariarum celebratione, aut aliquibus collectis, seu orationibus, plurium Missarum oneribus in futurum succipiendis satisfiat.

Ac similiter, omne damnabile lucrù ab Ecclesia remouere volens, prohibet Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam cum certa elemosyna, ne eandem Missam alteri, parte eiusdem elemosynæ sibi retenta, celebrandum committat.

Præterea, ne in Ecclesijs, in quibus onera Missarum in perpetuum imposita sunt, Sacerdotes in eis, vt par est, adimplendis eò tepidiores, ac segniores rediantur, quòd onera huiusmodi: cū nulla, aut parua sint utilitate coniuncta; statuit, atque decernit, vt pecuniæ, ac bonæ mobilia Ecclesijs, Capitulis, Collegijs, Hospitalibus, Societatibus, Congregationibus, Monasterijs, Conuentibus, ac locis omnibus tam secularibus, quam regularibus, atque illorum personis in futurum simpliciter acquirendæ, cū onere perpetuo Missarum celebrandarum, ab ijs, ad quos pertinet, sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ ipso facto incurrèda à die realis acquisitionis statim deponi debeant penes eadem sacra, vel personam fidei, & facultatibus idoneam ad effectum illa, seu illorum pretium quamprimum inuestiendi in bonis immobilibus fructiferis cum expressa, & individua mentione oneris, quod illis annexum reperitur.

Ac si eadem bona immobilia auctoritate Apostolica deinceps alienari con-

E 3 uerit,

tigerit, eorumdem pretium sub eadem poena, vt supra, deponi, atque in alijs bonis stabilibus itidem fructuiferis cum eiusdem oneris repetitione, atque annexione conuerti debeat.

Ad hæc Sacra Congregatio quibusvis Capitulis, Collegijs, Societatibus, & Congregationibus, necnon omnibus, & singulis Ecclesijs, ac piorum, locorum, tam secularium, quam regularium Superioribus, vel alijs, ad quos pertinet, districtè prohibet, ne impotenter onera perpetua, suscipiant Missarum celebrandarum, seculares quidem sine Episcopis, vel eius generalis Vicarij, Regulares vero sine Generalis, vel Prouincialis consensu, & licentia inscriptis, & gratis concedenda; alioquin secularis, qui huius prohibitionis transgressor extiterit, ab ingressu Ecclesiæ interdictus sit eo ipso: Regularis vero poenam priuationis omnium officiorum, que tunc obtinebit, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vobisque actibus, ac passibus, ab alijs, ac declaratione incurrat.

Elemosynas vero manuales, & quotidianas pro Missis celebrandis ita de num. ijsdem accipere possint, si oneribus antea suppositis ita satisfecerint, vt noua quoque onera suscipere valeant; alioquin omnino abstineant ab huiusmodi elemosynis, etiam sponte oblatas in futurum recipiendis, & capulas auferant ab Ecclesijs cum inscriptione illa, Elemosyna pro Missis, vel alia simili, sub ijsdem pœnis ipso facto, incurrendis, ne fideles hac ratione frustrentur.

Episcopus, vero, seu eius Vicarius, aut Generalis, vel Prouincialis, vbi de licentia pro perpetuis oneribus fuerint requisiti, in singulis casibus diligenter inquirent de singulis Missarum celebrandarum obligationibus cuique Ecclesiæ, Monasterio, aut loco pio incumbentibus; nec antea assensum huiusmodi, aut licentiam præbeant, quam eis legitime constiterit, illius sacerdotes tam nouo oneri suscipiendo, quam antiquis iam

susceptis satisfacere posse; præcipuamque rationem habeant, vt redditus, qui Ecclesijs, & locis pijs relinquuntur, omnino respondeant oneribus adiunctis, secundum morem cuiusque Ciuitatis, vel Prouinciæ, intelligantque si in retanti momenti desides, aut negligentes fuerint, in nouissimo die se laqueis prætermisli muneris ratione esse reddituros.

Postremo l'ustris Patres, non sine graui animi dolore intelligentes, mala ferè omnia, que regularem disciplinam evertunt, ac præcipue nimiam hanc facilitatem fouent in oneribus Missarum supra vires suscipiendis, veluti ex infecta radice, pullulare ex maiori Regularium numero, quam ferat redditus, & elemosynæ cuiusque Monasterij, iherarentes Summorum Pontificum, ac Sac. Tridentini Concilij decretis hæc de re editis. Sanctissimi D. N. auctoritate præcipiunt, ac mandant omnibus, & singulis Generalibus, Prouincialibus, Commissarijs, Ministris, Præfidentibus, Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Guardianis, Vicarijs, & quibuscumque alijs Superioribus Monasteriorum, Conuentuum, ac Domorum, Regularium bona immobilia possidentium, vel non possidentium, cuiuscumque Ordinis, Congregationis, & Instituti existentium intra fines Italicæ & Insularum adiacentium, vt singuli ad quos pertinet, in qualibet Prouincia, adhibitis duobus, aut tribus Regularibus sui Ordinis, vel Congregationis probatioribus, & rerum vfu peritoribus, bona immobilia, census, redditus, & prouentus omnes, consuetas item elemosynas, & obuentiones, tam communes Monasteriorum, Conuentuum, & Domorum eiusdem Prouinciæ, quam etiam singularibus personis religiosis assignatas, seu permissas, in communem vsum deinceps conferendas, decem annorum immediatè præcedentium habita ratione, diligenter, & maturè recognoscant, ijs omnibus detractis, que reparatione, præstationes, grandines, sterilitates, aliaue

aliaue cuiuslibet generis onera consueuerunt absorbere.

Eaq; omnia scripto fideliter exarata, idem Superior, cuius interest, in proximo Capitulo, seu Congregatione generali, vel provinciali coram tribus iudicibus ab ipso met Capitulo, seu Congregatione deligendis proponat, qui, computatis huiusmodi redditibus, elemosynis, & obventionibus vniuersis, & oneribus, vt supra, detractis, sedulo examinent, quot religiosi homines, cõnumeratis etiam laicis, alijsque necessarijs seruientibus, in vnoquoque Monasterio, Conuentu, & Domo regulari iuxta regionis, & proprii Instituti morem, victum, & vestitum, & medicinalia in communi hab. nes, competenter valeant sustentari. Tum eõundem bonorum, reddituum, elemosynarũ, & onerum præclaram notã ipsimet Capitulo, seu Congregationi exhibeant, vt in illo diligenter omnibus discussis, cuiusque familiar, Monasterij Conuentus, ac Doms regularis in singula quaque Provincia certis eorum tãrũ personarum n. nerus, Patrum capitulariũ voto, præfigant, quæ redditibus, elemosynis, & obventionibus, vt superius, sufficienter ali possint.

Ne verò Superiores, qui id præstare debent, seriũs, aut remissiũs, quã par est, suo muneri satisfaciant, manifestat Sac. Congregatio, vt infra annum, post proximum Capitulum generale, vel provinciale computandum, omnia hoc de genere capitulariter gesta, in authentica formam redacta, ad Sacram ipsam Congregationem Concilij singuli mittant.

Numerumque familiar, singulorumque Conuentuum, Monasteriorum, & Doms huiusmodi regularium, Capituli, seu Congregationis generalis, vel provincialis sententia, & auctoritate prætinitum, ipsem Superiores, tam Generales, & Provinciales omnes, quã locales perpetuõ seruare omnino teneantur, nec possint illum quoquo modo angere, etiam prætextu augmenti

reddituum, absque Sacra ipsius Congregationis licentia. Superiores autem huiusmodi, qui prædicta omnia in præfixo termino non præstiterint, vel numerum, vt supra præscriptum, quouis modo angere præsumpserint, proutionis omnium officiorum, quæ tunc temporis obtinebant, vocisq; actus, ac passus, & ad omnia sue Religionis officia, & gradus inhabilitatis perpetuam penam eo ipso incurrere, atque alijs etiam grauioribus à Sede Apostolica infligendis Sacra Congregatio subiacere voluit, & declarauit.

Deinceps verò Monasterium, Conuentus, Doms, Congregatio, vel Societas Religiosorum, seu Regularium, nullibi recipiatur, nisi, præter alia ad requisita in singulis eiusmodi locis duodecim saltem Fratres, aut Monachi, seu Religiosi degere, & ex redditibus, & consuetis elemosynis, detractis omnibus, vt supra, detrahen sis, competenter sustentari valeant, ad præscriptum decreti sel. rec. Greg. XV. hac de re editi. Alioquin Monasteria, & loca huiusmodi posthac recipienda, in quibus duodecim Religiosi, vt supra, sustentari, que inhabitare non poterunt, & actu nõ inhabitauerint, Ordinarij loci visitationi, correctioni, atque omnimodæ iurisdictioni subiecta esse intelligantur.

Porro, ne vllõ vnuquam tempore hæc in obliuionẽ, seu desuetudinem habeãt, Superiores locales cuiusque Monasterij, Conuentus, ac Doms regularis curare, atque efficere teneantur sub pena priuationis officij, vocisq; actus, & passus ipso facto incutenda, vt in perpetuum, sexto quoque mense, idest feria secunda post primam Dominicam Auentus, & feria sexta post octauã Corporis Christi præfentes ordinationes in publicam mensa perlegantur.

Omnibus tam Ecclesiasticis personis, cuiuscumque sint ordinis, conditionis, & gradus, quã laicis quocumque honore, ac potestate, prædictis, præsentia Decreta declarandi, vel interpretandi facultate penitus interdicta.

XIII.

Sequuntur dubia, ac declarationes aliquot super prædictis Decretis.

Super primo Sacre Congregationis decreto, de Celebratione Missarum, quò prohibetur, ne Episcopi in diocesana Synodo, aut Generales in Capitulis generalibus, vel alijs quoquomodo, reducant onera vlla Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium imposita, aut in limine foundationis.

Queritur, quid si legatum sit ita tenæ, ut non sit, qui velit onus illi iniunctum subire, & si recurrendum sit ad Sedem Apostolicam pro moderatone oneris, totum, aut ferè totum infundendum sit pro expensis ad id necessarijs?

Et quid, si permittatur Episcopo in foundatione, ut possit huiusmodi onera moderari?

Secundo, super secundo eiusdem Congregationis decreto, quo cauetur, ut celebrentur tot Missæ, quot ad rationem tributz eleemosynæ præscriptæ uerint.

Queritur, an verba illa (præscriptæ fuerint) intelligenda sint de præscriptione facta ab offerente, vel ab Ordinario?

Tertio, an cum Ordinarius præscripserit eleemosynam congruam iuxta qualitatem loci, personarum, ac temporum, Sacerdotes accipientes stipendiū minus congruo, teneantur Missas illis ab offerentes præscriptas celebrare?

Quarto, an Sacerdotes qui tenentur Missas celebrare ratione beneficii, seu capellæ, legati, aut salarii, possint etiam manualement eleemosynam, pro Missis votuius, aut defunctorum, recipere, & unico Missæ sacrificio utique oneri satisfacere?

Quinto, Posito, quòd Testator relinquat, ut celebrentur pro eius anima centum Missæ, absque vlla præscriptione eleemosynæ: Queritur, an liberum sit hæredibus, eleemosynam sibi benè xisam præscribere, an verò eadem eleemosyna præscribenda sit ab Ordinario?

Sexto, super Tertio Congregationis decreto, in quo eadem Congregatio reuocat Priuilegia, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel Annuariarum celebratione, aut aliquibus collectis, seu orationibus, plurimum Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.

Queritur, An verba (in futurum suscipiendis) intelligenda sint de oneribus suscipiendis post Priuilegium?

Septimo, super quarto eiusdem Congregationis Decreto, quo prohibetur Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam cum certa eleemosyna, ne eadem Missamakeri, parte eiusdem eleemosynæ sibi retenta, celebrandam committat.

Queritur, An permittendum sit Administratoribus Ecclesiarum, ut retineant aliquam eleemosynarum portionem, pro expensis mantentionis Ecclesiæ, Altarium, inferuentium, paramentorum, luminum, vini, hostiæ, & similium?

Octauo, An hoc decretum habeat locum in beneficijs, quæ conferuntur in titulum, id est, An Rector Beneficii, qui potest per alium celebrare, teneatur Sacerdoti celebranti dare stipendiū ad rationem reddituum Beneficii?

Decimo, An Sacerdotes, quibus aliquando offertur eleemosyna maior solita pro celebratione Missæ, debeant dare eandem integram eleemosynam ijs, quibus Missas celebrandas committunt: An verò satis sit, ut dent celebrantibus eleemosynam consueta?

Vndecimo, super quinto eiusdem Congregationis decreto, quo inter cætera statuitur in hæc verba (eleemosynas verò manuales, & quotidianas pro Missis celebrandis) ita demum ijsdem accipere possint, si oneribus antea impositis ita satisfecerint, ut noua quoque onera obire valeant: Alioquin omnino abstineant ab huiusmodi eleemosynis, etiam sponte oblati, in futurum recipiendis, & capsulas auferant, &c.

Queritur, An hoc decretum prohibeat absolute, quò minus accipiant no-

uas eleemosynas ij, qui acceptis non-
satisfecerunt: & quid si congruo tempo-
re possint omnibus satisfacere?

Duodecimo, quid si offerēs eleemo-
synas, audit impedimento, consentiat,
vt Sacerdos Missam celebret cum pri-
mum poterit?

Decimotertio, An pœna interdicti,
& alia appositæ in eodem decreto af-
ficient tam eos, qui accipiunt eleemo-
synas contra formam ibi præscriptam,
quàm eos, qui non auferunt capsulas ab
Ecclesijs, vt ibidem præcipitur?

Decimoquarto, At in hoc decreto
comprehendantur illæ capsulæ, quæ ap-
poni solent in Ecclesijs in die com-
memorationis omnium Sanctorum, &
vulgo dicuntur (Casse de Morti)?

Decimoquinto, An Administrato-
res Ecclesiæ magnæ deuotionis, & con-
cursus possint eleemosynas pro Missis
celebrandis accipere, si iisdem Missis
non nisi post longum tempus satisfacere
valeant, ne aliâ cultus Ecclesiæ, &
deuotio, ac concursus fidelium, vt aiunt,
minuantur?

Decimosexto, quia prohibitio dicti
decreti videtur aliquibus directâ solis
Capitulis, Collegijs, Societatibus, Cõ-
gregationibus, nec nõ omnibus, & sin-
gulis Ecclesiarum, & piorum locorum,
tam secularium, quàm regularium, Su-
perioribus, de quibus fit expressa men-
tio, non autem priuatis Sacerdotibus,
qui tamen comprehendi videntur sub
clausula generali (& alijs, ad quos perti-
net) supplicatur pro opportuna decla-
ratione?

Decimoseptimo, super septimo ciui-
dem Sacræ Congregationis decreto,
quo cauetur, vt in singulis Monasterijs
Religiosorum præfigatur numerus, qui
ex consuetis redditibus, aut eleemo-
synis commodè possit sustentari.

Queritur, An vbi hæc præfixio facta
iam fuit in vim similis decreti san. mem.
Pauli V. absque tamen computatione
reddituum cuiusque religiosi, sit denuo
facienda, necne?

Decimooctauo, An nouiti, ad habi-

tum regularem admissi, possint admit-
ti ad professionem in Monasterijs, in
quibus, habita vt supra, præfixione nu-
meri, commodè ali non possunt?

Decimonono, super vltimo, quo ca-
uetur, vt nullibi recipiantur Conuentus
regularium, nisi præter alia ad id requi-
sita, duodecim saltem fratres in eis de-
gere, & competenter sustentari valeât,
ita vt alioquin subsint iurisdictioni ordi-
natiæ.

Queritur, an hoc decretum, quòd
videtur edictum in ordine ad celebra-
tionem Missarum comprehendat eas Re-
ligiones, quæ non consueuerunt onera
Missarum recipere, vt sunt Religiones
Capuccinorum, ac Societatis IESV?

Vltimo, An idem decretum, vbi di-
sponit, vt nullibi recipiantur Monaste-
ria, nisi &c. habeat locum in Italia,
dumtaxat, ad quæ est restrictum de-
cretum proxime antecessens, an verò
etiam extra Italiam?

*Subsequuntur Declarationes, seu Re-
sponsiones ad suprascripta Dubia.*

SACRA Congregatio Cardinaliũ Con-
cilij Tridentini Interpretum, aucto-
ritate sibi à Sanctiss. D. N. attributa, ad
singula dubia superius proposita, ad
huncmodum respondit, videlicet.

Ad primum, eisi legatum sit adeò te-
nue, nihilominus pro reductione on-
eris, vt supra impositi, ab ijs, ad quos
pertinet, Sedem Apostolicam esse ad-
eundam, quæ absque vlla impensa id
statuet, quod magis in Domino è re ef-
fusiudicauerit: Verumtamen si in ipsa
beneficij erectione expressè cautum fue-
rit, vt liceat Episcopo iniunctum onus
reducere, ac moderari, legem hanc fun-
dationis, quam decreta hæc de re edita
non sustulerunt, esse validam, & obser-
uandam.

Ad secundum, esse intelligenda de
præscriptione facta ab eo, qui eleemo-
synam tribuit, non autem ab Ordina-
rio. Quòd si tribuens eleemosynam
numerum Missarum celebrandarum

non

non præscripserit, tunc tot Missas celebrari debere, quot præscripserit Ordinarius secundum morem Civitatis, vel Prouinciæ.

Ad Tertium, teneti.

Ad Quartum, Sacerdotes quibus debentur Missas celebrare ratione beneficii, seu capellæ, legati, aut salarii, si elemosynas pro alijs etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eadem Missa utrique obligationi satisfacere.

Ad Quintum, censuit, ubi nullam certam elemosynam testator reliquit, esse ab Episcopo præscribendam elemosynam congruam, quæ respondeat oneribus Missarum celebrandarum, secundum morem Civitatis, vel Prouinciæ.

Ad Sextum, ita esse intelligenda.

Ad Septimum, responsum est, permittere non esse, ut Ecclesiæ, ac loca pia, seu illorum Administratores, ex elemosynis Missarum celebrandarum ullam, ut cumque minimam portionem retineant ratione expensarum, quas subeunt in Missarum celebratione, nisi cum Ecclesiæ, & loca ipsa alios non habent redditus, quos in usum eandem expensarum etogare licite possint, & tunc quam portionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expensarum, quæ pro ipsomet tantam Missæ sacrificio necessariæ sūt subeundæ, & nihilominus eo etiam casu curandum esse, ut ex pæcunijs, quæ superflue fuerint ab offerentibus elemosynas.

Ad Octauum, non habere locum, sed satis esse, ut Rector beneficii, qui potest Missam per alium celebrare tribuat Sacerdoti celebranti elemosynam congruam, secundum morem Civitatis, vel Prouinciæ, nisi in fundatione ipsius beneficii aliud cautum fuerit.

Ad Decimum, debere absolute integram elemosynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec ullam illius partem sibi retinere posse.

Ad Undecimum, respondit, non prohibere absolute: Ac propterea

offerentibus iam susceptis non satisfacere, posse tamen noui etiam onera suscipere Missarum celebrandarum, dummodo infra modicum tempus possint omnibus satisfacere.

Ad Duodecimum, quamuis onera suscepta infra modicum tempus adimpleri nequeant, firmam tribuens elemosynam pro aliarum Missarum celebratione, id sciat, & consentiat, ut ille tunc denum celebrentur, cum susceptis oneribus satisfactum fuerit, decretum non prohibere, quominus eo casu elemosyna accipiant pro ipsæ Missis iuxta benefactoris consensum celebrandis.

Ad Decimum tertium, has penas non habere locum, nisi in suscipientibus onera perpetua Missarum celebrandarum sine licentia Episcopi, vel eius generalis Vicarij, aut Generalis, vel Prouincialis.

Ad Decimum quartum, comprehendendi.

Ad Decimum quintum, Non posse, nisi de consensu eorum, qui elemosynas tribuunt, ut supra in responsione ad Duodecimum.

Ad Decimum sextum, comprehendendi etiam priores Sacerdotes.

Ad Decimum septimum, numeri præfixionem esse iterum faciendam, seruata forma vltimi decreti hac de re editi.

Ad Decimum octauum, esse admittebdos ad professionem, si alij habiles existant, ac deinde in aliquo alio Monasterio eiusdem Religionis esse collocandos ubi conueniendè alij possint.

Ad Decimum nonum, censuit comprehendere.

Ad Vltimum, habere locum etiam extra Italiam.

Cosmus Card. de Torres.

Prosper Paginani S. Congr. Secr.

XIV.

De usu Baldachini, & Ministrorum
pro Abbatibus Casinensis.
Congregationis.

VRBANVS VIII.

Anno 1629. 11. Iulij.

EXponi Nobis nuper fecit dilectus
Filius Dominicus Pinellus Mona-
chorum Ordinis Sancti Benedicti Cō-
greg. Casinensis alias Sanctæ Iustinae de
Palua Procurator generalis, quod alias
à Ven. Fratribus nostris S. R. E. Cardi-
nalibus sacris Ribus Praepositis, eman-
auit Decretum tenoris subsequen-
tis, scilicet, Cum alias de Anno 1606. sub
die 18. Ianuarij Sacra Ruum Cōgre-
gatio, instante Archiepiscopo Firman-
i, interdixit Priori S. Catharinae Ordi-
nis Canonicorum Regulatium in eorū
Ecclesia usum aliquorum ceremoniarū,
& de Anno 1617. sub die 18. Mar-
tij illud Decretum ad instantiam boni-
fici Cardinalis Caraffæ Archiepiscopi
Neapolitan. extenderit ad omnes
Priores, & Abbates cuiuscumque Or-
dinis etiam Casinens. ab hoc decreto re-
clamauit Procurator generalis Casinens.
& ad Sac. Congregationem recursum
habuit, asserens, suam Cōgregationem
indefensam fuisse, & remanere, ac di-
ligenter discussa, referent bonum Card-
inale Lancellotto, Sacra Congregatio
de Anno 1618. sub die 12. Martij cen-
suit, quò ad usum Baldachini, & quorū-
dam Ministrorum in alijs decretis pro-
hibitorum, recedendū esse à prædictis
Decretis de Annis 1606. & 1617. eman-
atis, & licere iisdem Abbatibus, quā-
do solemniter celebrant, uti Baldachi-
no, & apparatu iuxta eorum antiquissi-
mam consuetudinem, ita tamen, ut mo-
deste cum debita conuenientia, sine
pompa, & auro, atque in tribus ad sum-
mum festiuitatibus quolibet anno vtan-
tur, prout in dictis Decretis latius con-
tinetur, Nunc demum Archiepiscopus
Florentin. ad Sac. Congregationem ac-

cedens, in hunc modum prohiberi Abbati S. Ma-
riae eiusdem Ciuitatis Florentinae Ordi-
nis Casinens. usum Baldachini, & dicto-
rum Ministrorum, & aliarum multarū
ceremoniarum in sedecus, & prauitū-
cium suar Archiepiscopalis dignitatis
vergentium, & citato, & inueniente
Patre Domino Dominico Pinello eius-
dem Congregationis Casinensij Procura-
tore Generali, & partibus saepe ac-
ceptius auditis, ac negotio diligenter di-
scussio, referente illustrissimo, ac Re-
uerendissimo Domino Cardinale Pio,
Eiusdem Sacra Rituum Congregatio in-
hærendo dicto ultimo Decreto, facto
de Anno 1618. non sunt, & declarauit li-
cere Abbatibus Casinens. quādo solemn-
iter celebrant, quod in tribus ad sum-
mum festiuitatibus facere eis permitti-
tur, uti Baldachino, sine auro tamen, &
pompa, & aliquibus etiam Ministris pa-
ratis sacris indumentis. Quia vero nu-
merus horum Ministrorum in aliqui-
bus eorum Monasterijs erat valde ex-
cessiuus, vetuit, ac prohibuit, ne iidem
Abbates solemniter, ut supra celebran-
tes, alios possint habere Ministros sa-
cris indumentis paratos, quā duos
Diaconos, & Presbyterum assistentes,
Diaconum, & Subdiaconum pro can-
tandis Euangelio, & Epistola, ac sex ad
summum alios, duos cum Pluuiatilibus,
duos cum Planetis, & duos cum Tun-
icellis coloris temporis conuenientis:
quoad reliqua vero in dictis Decretis
de Annis 1606. & 1617. emanatis con-
tenta, Sacra Congregatio eadem De-
creta confirmauit, & quatenus opus sit,
in nouauit, inhibens omnibus Abbatibus
Casinensibus, ac sacro præcipiens,
ut in reliquis omnibus ea ad vnguem
inviolabiliter obseruent, eorumque
dispositioni addidit, ut supra dicti Ab-
bates nullo modo debeant, nec possint
habere, nec tenere sedem suam Abba-
tialē fixam, & permanentem prope
Altare, ut sedes Episcopalis retineri cō-
sueuit, minusque licet supradictis sex
Monachis paratis, ut supra, federe in
sedibus Choralibus, ut Canonici.

saecularium mos est, sed Sedes pro Abbatibus solummodo pro celebrante retinetur in Ecclesia, ipsi tantummodo tribus diebus, quibus ipse Abbas solemniter celebrat, dictique sex Monachi parati sedere debeant loco congruo iuxta Ecclesiarum convenientem situm super scabellis ad hunc effectum tunc appolitis panno laneo coopertis, die 29. Ian. 1628.

Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, Dominicus praedictus plurimum cupiat praesentum Decretum huiusmodi, quod firmius subsistat, & inuolubiliter obseruetur, Apostolicae nostrae confirmationis robore communiri; Nos eius vocis huiusmodi annuere, illumque specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijque Ecclesiasticis sententijs, censuris & poenis, à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium admittat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutum, fore censentes; supplicationibus eius nominis Nobis praepositum Decretum huiusmodi Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illique inuolabilis Apostolicae firmitatis robur adijcimus: ac omnes, & singulos, tam iuris, quam facti, & quousvis alios defectus, si qui desuper quomodolibet intromiserint, aut interuenisse dici, vel ceteri possent, supplemus.

Decretumque huiusmodi, necnon praesentes litteras cum omnibus in eis contentis semper, & perpetuo valida, firma, & efficacia existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac eidem Congregationi, illiusque Abbatibus, ac Monachis, & personis in omnibus, & per omnia plenissime suffragari, neque illos à quoquam quauis auctoritate super praemissis quousvis modo, impediri, molestari, inquietari, vel perturbari unquam posse, nec debere.

XV.

De lectione librorum prohibitorum.

V R B A N V S V I I I .

Anno 1631. 2. Aprilis.

Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicae potestatis plenitudine, Omnes, & singulas licentias legendi, & habendi libros quoscumque ob haereticum, vel falsi dogmatis suspicionem, seu per constitutiones Apostolicas, etiam ratione Astrologiae iudicariae, vel alias quoque modis prohibitos, quibuscumque personis laicis, & ecclesiasticis, tam saecularibus, quam regularibus cuiuscunque Ordinis, Societatis, & Instituti existentibus, ac quacunque dignitate, etiam ecclesiastica fulgentibus, cuiuscunque status, gradus, conditionis, qualitatis, & praerogativae, etiam speciali nota, & mentione dignis, ac per litteras Apostolicas ad tempus, seu ad vitam, & aliter quomodocumque, & ex quacunque causa, tam in forma Brevis, quam aliter quomodocumque à Praedecessoribus nostris Romanis Pontificibus, seu à quibuscumque alijs à Nobis, vel ab eis facultatem, & auctoritatem habentibus, non tamen à Nobis in scriptis per litteras Apostolicas etiam in forma Brevis, seu Chirographum in una nostra signaturae, concessas, earum tenores praenotatis pro expressis, & insertis habentes, hac nostra perpetuo valitura constitutione, reuocamus, cassamus, & annullamus, ac pro reuocatis, cassis, & annullatis haberi, nullique suffragari.

Quoniam vero libros per licentias huiusmodi permisos legentes, aut habentes, poenas in sacris Canonibus, Constitutionibus Apostolicis, & Indicibus librorum prohibitorum contentas incurtere volumus, & declaramus.

XVI.

De electione Sanctorum in Patronos.

1630. 23. Martij.

SACRA RITUM Congregatio, Annuntiate Sanctissimo D.N. In electione Patrono-

Patronorum mandauit infra scripta in posterum seruari debere, declarans, quod aliter facta electio nulla sit ipso iure.

Primò, quod eligi possint in Patronos ij solum, qui ab Ecclesia vniuersali titulo Sanctorum coluntur, non autem Beatificati dumtaxat.

Secundò, Quod de Patrono Ciuitatis electio fieri deberet per secreta suffragia à Populo mediante Consilio generali illius Ciuitatis, vel loci; non autem ab Officialibus solum, & quod accedere debeat consensus Episcopi, & Cleri illius loci.

Idemque seruari debeat in Patrono Regni, qui pariter eligi debeat per secreta suffragia à Populo singularum Ciuitatum Prouinciæ.

Et quod Repræsentantibus Regnù, Ciuitat in Prouinciâ nulla competat facultas eligendi Patronos; nisi ad hoc habeant speciale mandatum, & ulterius interueniat consensus Episcopi, & Cleri dictarum Ciuitatum.

Et Tertiò, Quod causæ electionis novorum Patronorum debeant in Sacra Congregatione deduci, & ab ea examinari, ac demùm causa cognita ab eadem Congregatione approbati, & confirmari.

Et ne præmissorum ignorantia vllò vnquam tempore possit allegari, eadem Sacra Rituum Congregatio supradictum Decretum imprimi, & publicari mandauit.

Io. Bapt. Card. Detus:

Loco † Sigilli.

T. Tegrinius Secr.

Formula conficiendi Inuentarij Bonorum Ecclesiasticorum.

Scribatur ab vnoquoque Ecclesiastico per manum Notarij, si fieri potest, & ab eodem Notario subscribatur, a quoque scribat ipsemet Ecclesiasticus, & subscribat, coram Sindico, seu Mas-

sario, aut alio officiali loci, in quo sunt bona; vel saltem coram duobus loci senioribus peritis, qui & ipsi subscribant, si Notarius desit. Quod si scribere nesciant, alij eorum nomine tanquam rogati subscribant, & ad Cancellarium Episcopalem accedant pro recognoscendis eorundem caracteribus.

Cancellario detur ob hanc causam conueniens stipendium, taxatum ab Episcopo.

Inuentaria omnia prædicto modo exarata dentur Archiuiis Episcopali, à quo, qui dederint, de accepta scriptura testimonium in scriptis recipiant.

Duo exemplaria fiant vniuscuiusque Inuentarij, quorum alterum in Archiuijo Episcopali, alterum penes Rectorem beneficij tuto custodiat.

Fiat autem Inuentarium bonorum, cuiusque beneficij, licet Ecclesiæ fortasse sint vnix, vt appareat distinctè, quæ bona sint vnus, & quæ alterius.

Charta vniuersis adhibeatur ab omnibus, vt in librum redigi possint Inuentaria iuxta varios titulos, seu partes Diocesis: & item numerus foliorum, abundet; tum, vt Cancellarij subscriptione muni possint; tum vt addi possint alia, quæ in dies addi contigerint. Margines quoque late pateant per singulas paginas, vt in fine subduci possit ratio numeri rerum, vel pretiorum, vti sit in libris Mercatorum.

Ordo scribendi hic erit.

In nomine Domini, Amen.

Hoc est Inuentarium omnium bonorum mobilium, stabiliū, & se mouentium, fructuum, reddituum, rationum, & actionum quarumcumque Ecclesiæ Parochialis S. N. Ciuitatis N. seu oppidi N. Diocesis N. vel Ecclesiæ S. N. si non est Parochialis Ciuitatis, seu oppidi N. factum die... mensis... Anni per D. N. Rectorem dictæ Ecclesiæ, & me Notarium publicum, infra scriptum in domo dictæ Ecclesiæ, coram,

coram, & iuxta relationem, & assertio-
nem præfati D. N. Rectoris, & etiam
N. & N. Seniorum hominum perito-
rum, & qui bene norunt statum dictæ
Ecclesiæ, medio iuramento per me
Notarium infra scriptura eisdem dato,
vt dicant, & assertiment pro veritate, &c.
qui dicat nihil aliud ad dictâ Ecclesiam
spectare, nisi quæ sequuntur, videlicet.

*Quid si à Rectore fiat inuentarium,
sine Notario, dicat.*

HOc est Inuentarium &c. per me
N. N. modernum Rectorem dic-
tæ Ecclesiæ coram N. & N. Syndicis,
seu officialibus dicti loci, peritis, & de
statu dictæ Ecclesiæ plenam habenti-
bus notitiam, qui & asserunt bona om-
nia, & actiones, & iura hæc esse: vi-
delicet.

*Facta hoc præmio describatur primo
Ecclesia cum suo titulo, situ, fini-
bus, & partibus: hoc modo.*

PRædicta Ecclesia S. N. est in Ciui-
tate N. vel oppido N. penes viam à
latere dextro, vel sinistro, apud bona
N. ab alio latere &c.

In ea sunt Altaria, seu tot capellæ.

*Exprimeantur iuncta altarium, seu no-
mina Sanctorum, cum dotibus eo-
rum, nimirum.*

Primum Altare maius nullum habet
titulum, nisi quod est Ecclesiæ totus.
Habet annexam obligationem tot
Missarum, quotidianarum, seu tot per
omnem hebdomadam, seu quolibet
mense &c. prout constat ex Instrumen-
to rogato per N. publicum Notarium
die... mensis... Anni...

*Scribantur omnia mobilia, & immo-
bilia bona cuiusque Altaris, seu
Capellarii, eo ordine, quo Altaria
stant in Ecclesia. Tam verò om-
nia mobilia sacra, & non sacra, quæ*

*habentur in Ecclesia, & Sacrilia,
ad notata qualitate rei, powdere, nu-
mero, & pretio. Verbigratia.*

CAsula alba ex Damasceno serico
cum filamentis aureis &c.

Dux casule rubei coloris ex camelot-
to &c.

Calix argenteus, seu cum cùppa argen-
tea, & pede ex auri chalcò inaurato,
ponderis librarum, & vnciarum &c.
Mappa lunga cubitorum tot: alia map-
pæ minores tot vlnarum.

*Si pondus haberi non possit, puta cam-
panarum, scribatur pondus libra-
rum circiter, vel describatur altitu-
do, crassities, cum litteris in gyro
positis, & notis impressis in camp-
na.*

*Oratio ille seruetur, qui congruentior vi-
debitur, scilicet a nobilioribus, Au-
reis, argenteis, sacris &c.*

*Facta descriptione Ecclesiæ, describa-
tur domus Rectoris, quæ sit Ecclesiæ,
cum mobilibus proprijs ad usum Re-
ctoris, ex titulo Rectoris: id est.*

Domus pro habitatione Rectoris
coniuncta est cum Ecclesia, fines
illius sunt, ab vno latere Ecclesiæ, ab
alio domus N. seu via, &c. Cellæ sunt
num... partem habitat Rector,
aliam partem locat laicis pro pretio scu-
torum... annuo.

*In descriptione stabulorum bonorum,
scribantur prius domus, & athenæ-
cum cum pretio locationum annuo, &
earum finibus.*

*Deinde prædictarum proprijs vocabulis,
finibus, & mensuris, hoc modo:*

PRædium habet in loco nuncupato
N. quod cohaeret viæ publicæ ab
vno latere, ab alio, &c. tot modiorum,
seu peticarum &c. pro more regionis.
Annus eiusdem fructus solet esse scu-
torum...

In

scribantur quantitas, seu erus mensura 3. q. 1.

Datum est in tertiam generationē, ad annos 29. seu donec N. vixerit, & quotannis Rector habet tritici modios.... setivinum, seu nummos.... vt constat ex Instrumento rogato per N. Notarium die.... mensis... Anni....

Bona data in emphyteusim, pro quibus soluitur canon pro recognitione directi Domingi, scribantur eo modo, quo sunt descripta apud emphyteotas, vel hoc modo.

N. possidet in tertiam generationē, in annos 29. seu donec vixerit, seu domum, seu prædium situm in.... & definitum varijs finibus, nempe.... pro quo soluit annuum canonem dicte Ecclesie in recognitione, directi domini solidorum, seu librarum, seu scutorum....

De censibus hoc modo.

Prædicta Ecclesia habet censum, perpetuum scutorum..... super prædium, seu domum in tali loco, vt ex Instrumento rogato per N. Notarium die.... mensis..... Anni....

De animalibus in societatem datis, hoc modo.

Prædicta Ecclesia, seu Rector ius habet societatis cum N. pro pecoribus, porcis, seu alijs animalibus. Et exprimitur numerus. Et quolibet anno redditus esse potest tot nummorum.

De Decimis colligendis, vel notentur ij omnes, qui soluere solent, vel saltem eorum quantitas exprimitur: hoc modo.

Prædicta Ecclesia in decimis annui habet redditum modiorum tot tritici, seu pecuniarum vsque ad summam circiter....

Et adnotetur, si vsurpentur ab alijs decima: item, si primitiæ sint, non decima. Addatur: Que Decima, seu primitiæ soluuntur pro consuetudine loci hoc pacto: videlicet; & ordine scribatur, modus solvendi.

Denique fiat summa omnium fructuum Rectoris: his verbis.

Prædictæ Ecclesie, seu Rectoris annuus proventus ascendere potest ad summam scutorum..... ex prædictis, domibus, censibus, & Decimis &c.

Picarij perpetui eadem præstent singularem, quæ supra, circa portionem prædiorum, aut reddituum eiusdem assignatorum, adnotantes Instrumenta, seu litteras Apostolicas super hac re expeditas, mentione facta diei, mensis, & anni.

Eadem quoque exequantur Capellani amonibiles, & expriment salarium, mercedemue annuam, tritici, vini, olei, pecuniarum, &c. indicato Instrumento & Notario, & a quibus ea sibi dari debeant, quando, & qua ratione.

Si vero annuus redditus non sufficiat, & ideo suppleatur aliunde, contribuentibus incolis loci, dicatur hoc modo.

Prædicta Ecclesia pro alimentis Rectoris habet ius colligendi, quæ illi sunt necessaria, contribuentibus loci incolis hac ratione &c. prout apparet ex Instrumento rogato per N. Notarium die &c. Vel (si nullum adest instrumentum) ex legitima consuetudine loci.

Notentur etiam legata pia cum suis oneribus districtè: videlicet.

Prædicta Ecclesia iure legati exigit quotannis à N. hærede N. tot aureos nummos vigore testamenti N. & tenetur Rector celebrare tot Missas, seu anniuersarium die....

Si

Si Ecclesia grauetur pensione, eadem adnotetur, indicata quantitate, & facultate Apostolica, quando, & cui solvatur.

Si qua bona vsurpata fuerint: dicatur.

Predicta Ecclesia pretendit habere ius ad quoddam prædium vsurpatum N. in loco.... cuius fines sunt &c. sicut asserunt N. & N. eiusdem loci, quibus videtur adhibenda fides.

Si alienata sint absque dispensatione Apostolica, dicatur: item

Predicta Ecclesia læsa videtur in concessione predij, seu permutatione, seu alio contractu, sine facultate Apostolica.

Si pendant lites, dicatur, qua de re, quo cum, qua causa pro Ecclesia sint, & qui sit iudex, & Notarius.

Forma subscriptionum, de quibus supra.

Ecce N. Rector supradictæ Ecclesie S. N. confeci prædictum Inuenta-

mentum præscriptorum, quæ possideo, & pro fide, & scripsi manu mea propria, die.... mensis.... Anni.... & ita iuro &c.

Pro Syndicis, & Officialibus loci

Ego N. Syndicus, seu officialis loci N. præsens sui, dum factum fuit Inventarium rerum, & bonorum prædictorum, quorum ego notitiam habui, & (si sciant possideri a Rectore omnia) scio, ea possideri nunc à Rectore; & in horum fidem subscripsi manu mea propria, & ita iuro &c.

Pro ijs, qui aliorum vice, subscribunt.

Ego N. de mandato N. qui dixit, se assidue prædicto Inventario, dum fieret, rerum & bonorum prædictorum, quorum ipse asseruit, & iuravit, se habere plenam notitiam, cum ipse idem scribere nesciat, eius nomine subscripsi manu mea propria die.... mensis.... Anni.... & ita iuro &c.

F I N I S.

1094. 1

5555888

Ditta SALVAREZZA s.a.s.
RESTAURO
Via A. Cervi 5 - Roma

